

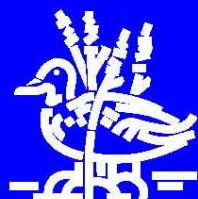

Oslo kommune
Bydel Østensjø

Forslag til budsjett 2010

Prydskulpturen Don Quijote laget av billedhugger Fritz Røed står på Bøler senter.

INNLEDNING	5
1.1 OPPBYGGING AV BYDELSDIREKTØRENS BUDSJETTFORSLAG	5
1.2 BYRÅDETS BUDSJETTFORSLAG.....	5
1.3 BYRÅDETS MÅL OG STRATEGIER FOR ØKONOMIPLANPERIODEN 2010-2013.....	6
1.4 BYRÅDETS FORSLAG TIL BETALINGSSATSER	9
1.4.1 Oppholdsbetaling i barnehager.....	9
1.4.2 Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.....	9
1.4.3 Egenbetaling for trygghetsalarm.....	9
1.4.4 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold.....	9
2 BUDSJETTRAMMEN FOR BYDEL ØSTENSJØ	10
2.1.1 Økonomisk handlefrihet – omstillingsbehov	10
2.1.2 Demografi og sosiale forhold.....	12
2.1.3 Aktivitetsendringer og omstillingstiltak i 2010 – hovedoversikt.....	14
2.1.4 Årsprognose 2009 – håndtering av merforbruk/mindreforbruk.....	15
2.1.5 Klimavurdering av budsjettet	16
3 FUNKSJONSOMRÅDE 1 – HELSE, SOSIAL OG NÆRMILJØ	17
3.1.1 Budsjettspesifikasjon	17
3.2 POLITISK STYRING OG KONTROLL (KOSTRA 100)	18
3.2.1 Ansvarsområde.....	18
3.2.2 Status og utfordringer	18
3.3 ADMINISTRASJON OG STAB (KOSTRA 120, 130).....	18
3.3.1 Ansvarsområde.....	18
3.3.2 Status og utfordringer	18
3.3.3 Mål, strategier og tiltak.....	21
3.4 ANNET FOREBYGGENDE HELSEARBEID (233)	24
3.4.1 Ansvarsområde.....	24
3.4.2 Status og utfordringer	24
3.4.3 Mål, strategier og tiltak.....	25
3.5 SOSIALTJENESTEN (KOSTRA 242, 243, 273, 276, 283, 265, 275).....	26
3.5.1 Ansvarsområde.....	26
3.5.2 Status og utfordringer	26
3.5.3 Mål, strategier og tiltak.....	29
3.6 ERGO- FYSIOTERAPITJENESTEN 0-17 ÅR (KOSTRA 241).....	33
3.6.1 Ansvarsområde.....	33
3.6.2 Status og utfordringer	33
3.6.3 Mål, strategier og tiltak.....	33
3.7 ERGO- FYSIOTERAPITJENESTEN 18 + (KOSTRA 241)	34
3.7.1 Ansvarsområde.....	34
3.7.2 Status og utfordringer	34
3.7.3 Mål, strategier og tiltak.....	35
3.8 KULTUR (KOSTRA 385)	36
3.8.1 Ansvarsområde.....	36
3.8.2 Status og utfordringer	36
3.8.3 Mål, strategier og tiltak.....	37
4 2A – BARNEHAGER	39
4.1.1 Budsjettspesifikasjon	39
4.2 BARNEHAGER (KOSTRA 201, 211, 221)	39
4.2.1 Ansvarsområde.....	39
4.2.2 Status og utfordringer	39
4.2.3 Mål, strategier og tiltak.....	42
4.3 RESSURSENHET FOR FØRSKOLEBARN (KOSTRA 211)	44
4.3.1 Ansvarsområde.....	44
4.3.2 Status og utfordringer	44
4.3.3 Mål, strategier og tiltak.....	45
5 FUNKSJONSOMRÅDE 2B – OPPVEKST	46
5.1.1 Budsjettspesifikasjon	46

5.2	UNGDOM OG FRITID (KOSTRA 231, 242)	46
5.2.1	Ansvarsområde	46
5.2.2	Status og utfordringer	46
5.2.3	Mål, strategier og tiltak	48
5.3	FOREBYGGING, HELSESTASJONS- OG SKOLEHELSETJENESTEN (KOSTRA 232)	50
5.3.1	Ansvarsområde	50
5.3.3	Status og utfordringer	50
5.3.4	Mål, strategier og tiltak	52
5.4	PSYKISK HELSE BARN OG UNGE 0 - 17 ÅR	53
5.4.1	Ansvarsområde	53
5.4.2	Status og utfordringer	53
5.4.3	Mål, strategier og tiltak	53
5.5	BARNEVERN (KOSTRA 244, 251, 252)	54
5.5.1	Ansvarsområde	54
5.5.2	Status og utfordringer	55
5.5.3	Mål, strategier og tiltak	59
6	FUNKSJONSOMRÅDE 3 – PLEIE OG OMSORG	61
6.1.1	Budsjettspesifikasjon	61
6.2	BESTILLERKONTOR 18+ (KOSTRA 234, 253, 254, 733)	62
6.2.1	Ansvarsområde	62
6.2.2	Status og utfordringer	62
6.2.3	Mål, strategier og tiltak	68
6.3	HJEMMETJENESTEN (KOSTRA 254)	72
6.3.1	Ansvarsområde	72
6.3.2	Status og utfordringer	72
6.3.3	Mål, strategier og tiltak	76
6.4	INTERMEDIÆR ENHET (KOSTRA 253)	77
6.4.1	Ansvarsområde	77
6.4.2	Status og utfordringer	78
6.4.3	Mål, strategier og tiltak	78
6.5	ELDRESENTRER OG DAGSENTER (KOSTRA 234)	79
6.5.1	Ansvarsområde	79
6.5.2	Status og utfordringer	79
6.5.3	Mål, strategier og tiltak	81
6.6	FRIVILLIGHETSENTRAL (KOSTRA 234)	82
6.6.1	Ansvarsområde	82
6.6.2	Status og utfordringer	82
6.6.3	Mål, strategier og tiltak	83
6.7	TILTAK FOR FUNKSJONSHEMMEDE 0 – 17 ÅR (KOSTRA 234 - 254)	83
6.7.1	Ansvarsområde	83
6.7.2	Status og utfordringer	84
6.7.3	Mål, strategier og tiltak	84
6.8	TILTAK FOR FUNKSJONSHEMMEDE 18 + (KOSTRA 234, 253, 254, 261, 265)	85
6.8.1	Ansvarsområde	85
6.8.2	Status og utfordringer	85
6.8.3	Mål, strategier og tiltak	87
6.9	PSYKISK HELSEARBEID 18 + (KOSTRA 234, 253, 254, 265)	88
6.9.1	Ansvarsområde	88
6.9.2	Status og utfordringer	89
6.9.3	Mål, strategier og tiltak	90
7	FUNKSJONSOMRÅDE 4 - ØKONOMISK SOSIALHJELP	91
7.1	ØKONOMISK SOSIALHJELP (KOSTRA 281)	91
7.1.1	Budsjettspesifikasjon	91
7.1.2	Ansvarsområde	91
7.1.3	Status og utfordringer	91
7.1.4	Mål, strategier og tiltak	91
8	BYDELENS TAKSTER	93
8.1.1	Oppholdsavgift for korttidsplasser i barnehager og andre tilbud	93

8.1.2	Egenandel for fotterapi	93
9	BYDELSDIREKTØRENS FORSLAG TIL VEDTAK.....	94
10	VEDLEGG	96
	VEDLEGG 1 – UTDRAG AV ØKONOMIREGLEMENTET	96
	VEDLEGG 2 FUNKSJONSOMRÅDE TIL VEDTAK.....	<u>99</u>
	VEDLEGG 3 KOSTRAFUNKSJON	<u>101</u>

Forkortelser

Abf	Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning
ABR	Abildsø bo- og rehabiliteringssenter
AFP	Avtalefestet pensjon
AOF	Arbeidernes Opplysningsforbund
BPA	Brukerstyrt personlig assistent
BUP	Psykisk helse barn og unge
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FO	Funksjonsområde
G	Grunnbeløp i folketrygden
Geric	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
HMS	Helse-, miljø og sikkerhet
IA	Inkluderende arbeidsliv
IKT	Informasjon Kommunikasjon Teknologi
IMDI	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk. Systematisert standardinformasjon om søkere og mottakere av kommunale sosial- og helsetjenester
IT	Informasjonsteknologi
KKD	Kultur- og kirkedepartementet
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
KVP	Kvalifiseringsprogrammet
LAN	Local Area Network, en lokal IT – samling
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
NAV	Ny arbeids- og velferdsforvaltning
OBY	Omsorgsbygg Oslo KF
Ofot	Oppfølgings- og tilretteleggertjenesten – tiltaksenhet med ansvar for lokale tiltak tilrettelagt for barneverntjenestens målgruppe
OPF	Oslo Pensjonsforsikring
OT	Oppfølgingstjeneste i forhold til ungdom som har falt ut av det videregående skoleløpet
PM	Publikumsmottaket i NAV
PMTO	”Parent Management Training-Oregon” - opplæringsprogram i foreldrerådgivning rettet mot atferdsvansker hos barn
RO	Avdeling rehabilitering og omsorg
SalTo	”Sammen lager vi et trygt Oslo” - kriminalitets forbyggende arbeid i Oslo
SSB	Statistisk Sentralbyrå
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UKE	Utviklings- og kompetanseetaten
UKM	Ungdommens kulturmønstring
VOF	Avdeling velferd og fritid
VTA	Varig tilrettelagt arbeid

Innledning

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2009 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Som det fremkommer av økonomireglementet vedtas et driftsbudsjett spesifiseres på artsgrupper, der brutto utgifter, inntekter og netto utgifter fremgår av oppstillingen.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde – definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør.

Bydelsdirektørens forslag til budsjett for 2010 er basert på byrådets forslag til budsjett for 2010 og tilleggsinnstillingen fremmet av byrådet 09.11.2009.

1.1 Oppbygging av bydelsdirektørens budsjettforslag

I kapittel 1 presenteres byrådets budsjettforslag og overordnede mål og strategier for økonomiplanperioden 2010-2013. I kapittel 2 gjennomgås budsjetttrammen for Bydel Østensjø, hvor endringene i budsjettforutsetningene oppsummeres. Her gis også en oppsummering av de viktigste forslagene til aktivitetsendringer i bydelsdirektørens budsjettforslag

Budsjettet er bygget opp etter kostrafunksjonsinndelinger, i tråd med byrådets krav til budsjettoppsett. Det for 2010 også lagt opp til at bydelsutvalget skal vedta budsjettet etter resultatenheter slik at budsjetttrammene vil være i samsvar med den inndeling som bydelsutvalget finner igjen i bydelens månedsrapportering.

Kapittel 3 – 7 beskriver ansvarsområder, status og utfordring, mål, strategier og tiltak innenfor det enkelte funksjonsområde spesifisert innenfor den enkelte kostrafunksjon.

Kapittel 8 inneholder forslag til lokale takster som skal vedtas av bydelsutvalget og i kapittel 9 følger bydelsdirektørens forslag til vedtak.

I kapittel 10 følger utdrag av byrådets forslag til økonomireglement som vedlegg 1, budsjettfordeling pr. funksjonsområde som vedlegg 2, kostrafunksjoner som vedlegg 3 og resultatenheter i vedlegg 4.

1.2 Byrådets budsjettforslag

Byrådets budsjettforslag for 2010 sak 01/2010 og økonomiplan for perioden 2010-2013 ble lagt frem 23.09.2009. Tilleggsinnstillingen ble avgitt 09.11.2009.

Nytt i byrådets forslag til budsjett 2010 er at bydelsutvalget kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode innenfor egne fullmakter.

1.3 Byrådets mål og strategier for økonomiplanperioden 2010-2013

Byrådet har følgende mål for perioden 2010-2013:

Helse, sosial og nærmiljø

- ivareta befolkningens rett til fastlege ved å ha et riktig antall fastlegehjemler
- styrke legedekningen ved sykehjemmene
- styre utviklingen i fysioterapitilbudet for å dekke kommunens behov for fysioterapitjenester, herunder å integrere arbeidet utført av privatpraktiserende fysioterapeuter med avtale om driftstilskudd med den øvrige bydelshelsetjenesten
- ha et godt miljørettet helsevern og smittevern i Oslo
- bedre helsen til utsatte grupper og dermed redusere helseforskjeller
- tilby nødvendig hjelp og tjenestetilbud til brukere som trenger dette på grunn av sin psykiske helse. Sørge for at brukere som har behov for tjenester og hjelpetiltak både fra spesialisthelsetjenesten og kommunen får et godt kordinert tilbud
- fremme aktivitet og bidra til at flest mulig blir økonomisk selvhjulpne
- skaffe vanskeligstilte egnet bolig og redusere antallet bostedsløse i Oslo.
- flere flyktninger og andre grupper nyankomne innvandrere kan komme i arbeid eller delta i opplæring.

Barnehager/oppvekst

- gi de unge selv anledning til å delta i utforming av tilbudene
- opprettholde og utvikle, rusfrie og trygge kultur- og fritidstilbud i kommunal og privat regi, både i bydelene og i sentrum.
- sørge for tidlig inngripen i forhold til uheldig sosial og helsemessig utvikling blant unge
- legge til rette for at tilbud til de unge skal være åpne, inkluderende og ha en integrerende effekt
- opprettholde og utvikle særskilte kriminalitetsforebyggende tiltak
- opprettholde og utvikle særskilte rusforebyggende tiltak
- sørge for at de som arbeider med barn og ungdom er faglig oppdaterte

Oppvekst

- ha et godt helhetlig barnevern som er tilpasset brukernes behov og gi barn, unge og deres familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner
- ha en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår
- barneverntjenesten skal kjennetegnes ved faglig godt arbeid, rettsikkerhet for brukerne og god ressursutnyttelse
- sørge for tidlig inngripen i forhold til uheldig sosial og helsemessig utvikling blant unge
- forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse his barn og unge
- gis et helhetlig og samordnet hjelpetilbud til barn og familier med spesielle behov
- bekjempe kjønnslemlestelse
- drive godt barne- og ungdomsarbeid som fremmer inkludering og integrering og som forebygger kriminalitet og rusproblemer

Pleie og omsorg

- sørge for et helhetlig, trygt og godt tjenestetilbud til eldre mennesker
- eldreomsorgen skal være preget av brukertilpassede tjenester og valgfrihet
- tilpassede tjenester til yngre brukere
- tilby passede boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne for å sikre at disse gruppene får et tilfredsstillende botilbud
- rekruttere og beholde kvalifisert pleiepersonell

For å nå målene i perioden 2010-2013 vil byrådet:

Helse, sosial og nærmiljø

- opprettholde et nært samarbeid og dialog med Helse Sør-Øst RHF spesielt når omstrukturering av spesialisthelsetjenesten i hovedstadsområdet gjennomføres
- tilrettelegge for tiltak som bedrer folkehelsen og utjevner helseforskjeller
- følge opp bydelenes handlingsplaner og rapporteringer på psykisk helsearbeid
- prioritere oppfølging og tiltak rettet mot personer med omfattende rus-, psykiske eller sosiale problemer
- raskt tilby opplæring og sysselsettingsfremmende aktiviteter for å gjøre de unge selvhjulpne
- tilby individuell plan til brukere med langvarige og sammensatte problemer
- tilby kvalifiseringsprogram med individuell oppfølging og tiltak tilpasset den enkelte
- øke innlånet av startlån fra 750 til 900 mill. slik at flere kan få hjelp til å kjøpe sin egen bolig
- at bydelene tilbyr booppfølging til beboere i kommunale boliger når beboerne trenger hjelp for å mestre sine boforhold
- arbeide for at ingen har langvarige opphold eller er gjengangere på akutt-overnattingsplassene
- legge til rette for at individuelt tilpasset bosetting av flyktninger skjer innen tre måneder
- sørge for at alle som har mulighet til det, får tilbud om enten introduksjonsordning eller kvalifiseringsprogram
- sikre at enslige mindreårige som kommunen bosetter, får gode omsorgstiltak.

Barnehager/oppvekst

- øke kapasiteten i barnehagesektoren. Byrådets mål er at det blir etablert 4 700 nye barnehageplasser i økonomiplanperioden. I 2010 er målet en kapasitetsøkning på 2 350 plasser.
- Ved utvikling av kommunale eiendommer vurderes derfor muligheter for å innpasse barnehage, spesielt gjelder dette i skole- og idrettsanlegg. Videre vurderes det innpasset arealer til barnehager i de fleste plansaker, uavhengig av reguleringsformål. I tillegg vurderes næringseiendommer og andre eiendommer som legges ut for salg som mulige barnehager
- bedre utnyttelsen av eksisterende barnehagelokaler, både kommunale og ikke-kommunale.
- midlertidige lokaler avvikles ikke før kommunen kan tilby barnehageplass til vesentlig flere søkere enn de som omfattes av retten til barnehageplass. Arbeidet med avvikling av midlertidige lokaler vil kunne starte først i 2011
- legge til rette for at driften av nye barnehager kan settes ut til private aktører

- utvikle et differensiert tilbud. Benytte veilederen *ABC og 1,2,3* i utviklingen av barnas matematikk- og språkkunnskaper.
- iverksette flere tiltak knyttet til kvalitet og innhold i Oslo-barnehagene. Oslo-barnehagene skal sikre alle barn gode lærings- og utviklingsmuligheter.
- ha et tilbud om norskopplæring til 4- og 5- åringer som ikke har barnehageplass og deres mødre
- det er etablert et tilbud hvor barna får mulighet til å lære engelsk i barnehagen. Ved å møte engelsk i barnehagen får barna tidlig muligheten til å oppleve gleden ved å lære et fremmed språk.
- beholde og tiltrekke seg faglig gode pedagoger til barnehagene ved fortsatt å tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for barnehagepedagoger

Oppvekst

- barn, unge og familier skal hjelpes gjennom et differensiert tilbud, og godt faglig og tverretatlig samarbeid.
- barneverntjenesten skal utarbeide individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tjenester
- etablere en byomfattende veiledningstjeneste for å sikre at fosterforeldre og barn og unge som bor i fosterhjem får god veiledning og oppfølging
- ungdom som har barneverntiltak, og som ønsker det, skal få nødvendig oppfølging også etter at de har fylt 18 år
- gi de unge selv anledning til å delta i utforming av tilbudene
- opprettholde og utvikle, rusfrie og trygge kultur- og fritidstilbud i kommunal og privat regi, både i bydelene og i sentrum.
- legge til rette for at tilbud til de unge skal være åpne, inkluderende og ha en integrerende effekt
- opprettholde og utvikle særskilte kriminalitetsforebyggende tiltak
- opprettholde og utvikle særskilte rusforebyggende tiltak
- sørge for at de som arbeider med barn og ungdom er faglig oppdatert
- bydelenes helsetjeneste skal gi tilbud til jenter om samtale og frivillig underlivsundersøkelse.

Pleie og omsorg

- Redusere terskelen for å tilby sykehjemsplass gjennom å redusere prisen bydelene må betale
- innføre håndholdte terminaler som dokumentasjonsverktøy i hjemmetjenesten
- videreføre arbeidet med å etablere Omsorg+ som et nytt tilbud mellom hjem og sykehjem
- videreføre arbeidet med opprettelse av intermediære enheter/forsterkede korttidsenheter i samarbeid med sykehusene
- gjennom utviklingsprosjektet HJEMME BEST innføre en samordnet og mer fleksibel brukervalgmodell, hvor brukeren får større innflytelse på tjenesten
- samarbeide med NAV om å bedre formidling og vedlikehold av tekniske hjelpemidler
- ivareta ansvaret for hjelpemiddeltekniske tjenester i Oslo kommune i en byomfattende hjelpemiddelteknisk pool administrert av Bydel Bjerke
- innføre styringssystemet Kompass i bydelenes hjemmesykepleie og bemannede boliger.

Økonomisk sosialhjelp

- tilby kvalifisert råd og veiledning med sikte på å gjøre den enkelte mest mulig selvhjulpen
- sette vilkår ved tildeling av økonomisk sosialhjelp
- målrette sosialhjelpsreducerende prosjekter, blant annet for å redusere antall ungdom 18-24 år som mottar sosialhjelp.

1.4 Byrådets forslag til betalingssetser

1.4.1 Oppholdsbetaling i barnehager

	Inntekt til og med Kr 150 000	Inntekt mellom kr 150 001- kr 300 000	Inntekt fra og med kr 300 001
1. barn	777	2071	2330
2. barn (30 %)	777	1450	1631
3. barn (50 %)	777	1036	1165

1.4.2 Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i henhold til forskrift til lov om sosiale tjenester m.v.	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner (timer)
Inntil 145 761 (under 2 G)	20	1 800 (90 timer)
Fra 145 762 (2 - 3 G)	50	4 500 (90 timer)
Fra 218 643 (3 - 4 G)	125	11 250 (90 timer)
Fra 291 524 (over 4 G)	215	19 350 (90 timer)

Inntektsgruppene justeres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp pr. mai 2010.

1.4.3 Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht forskrift til lov om sosiale tjenester m.v.	Månedssats kroner
Fra 218 643 (over 3 G)	185

Inntektsgruppene justeres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp pr. mai 2010.

1.4.4 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr mnd. i 2010 fastsettes slik:

	Beløp
Enslige aleneboende	5 521
Ektepar/samboere	8 667
Enslige forsørgere	6 287
Barnetillegg 0-10 år	1 242
Barnetillegg 11-18 år	1 648
Unge hjemmeboende 18-23 år	1 648

2 Budsjettrammen for Bydel Østensjø

2.1.1 Økonomisk handlefrihet – omstillingsbehov

Budsjettår	2010
–Kriteriefordelt kr	841 315 000
Kompensasjon omsorgsboliger	3 890 000
Tiltak iht opplæringsloven	10 681 000
Barnevern - politi stilling	0
SaLTo	444 000
Aktive tiltak FO1	1 100 000
Tiltaksmidler fra kap 450	1 567 000
Statstilskudd psykisk helse FO 1	16 394 000
Statstilskudd psykisk helse FO 2	5 590 000
Lokale parker/nærmiljøanlegg	152 000
Kompensasjon for lav egenbetaling alders- og sykehjem	5 071 000
Lønns og prisjustering	25 830 000
Tilskudd for husleie barnehager	35 287 000
Sum ramme ordinær drift byrådets forslag DOK 1	947 321 000
Omlegging avtalefysioterapeuter	1 163 000
Lavere tilskudd ressurskrevende tjenester	2 015 000
Overføring av Fredensborgv. Bosenter til bydel St.Hanshaugen	- 424 000
Omfordelingseffekt av korr. husleie barnehager	1 420 000
Styrking av barnevernet	1 560 000
Økt husleie ikke-kommunale bhg	120 000
Egenandel tidligpensjonering	1 276 000
Prisomregning deflator fra 2,7% til 3,2% prisvekst	4 573 000
Andre mindre justeringer	- 138 000
Sum endring i tilleggsinnstillingen – ordinær drift	11 565 000
Sum ramme ordinær drift	958 885 000
Opprinnelig forslag økonomisk sosialhjelp	49 079 000
Økt sosialhjelp, inkl. egenfin. Av kvalifiserings stønad	2 466 000
Sum ramme økonomisk sosialhjelp	51 545 000
Sum ramme Dok 1 inkl. tilleggsinnstilling	1 010 430 000

Større sentrale avsetninger til senere fordeling til bydelene er som følger:

Avsetning	Beløp mill. kr
Avsetning til barnevern, kompensasjon for høye døgnpriser	35 853
Sosialhjelpsavsetning flyktninger/introduksjonsordningen	58 980
Sosialhjelpsavsetning 70/30-fordeling	15 000

Andre endringer med budsjettmessig konsekvens

Reduksjon i sykehjemspriser

Byrådet legger i forslaget til budsjett for 2010 opp til at Sykehjemsetaten tilføres 200 mill. kroner. Av dette skal 180 mill. kroner gå til å redusere prisene på sykehjemsplasser for bydelene og 20 mill. kroner bidra til kvalitetsøkning.

Av prisreduksjonen på 180 mill. kroner gjelder ca. 140 mill. kroner grunnfinansiering som følge av redusert pris og ca. 40 mill. kroner endrede vekter. Reduksjonen i priser på sykehjemsplasser medfører en styrking av bydelenes økonomi på 1,6 prosent målt i forhold til korrigert budsjett for 2009. Ut fra budsjetterte sykehjemsplasser for 2010 er det beregnet en besparelse på ca 20 mill. kroner for Bydel Østensjø.

Prisen pr. vektet sykehjemsplass i 2009 er kr 627 400. I byrådets forslag til budsjett for 2010 er pris pr. vektet sykehjemsplass foreslått fastsatt til kr 617 530. Prisen er korrigert i tilleggsinnstillingen til kroner 619 940 pga økt prisvekt. Bydelen har mottatt kompensasjon for prisøkning av sykehjemsplassene og utgjør 1,33 mill. kroner i følge bydelens bergninger.

Endringer i kriteriesystemet

I henhold til bystyrets vedtak i sak 260 den 18.06.2008 er det i forslaget til budsjett for 2010 innarbeidet full effekt av nye kriteriesett. Det er spesielt omleggingen av kriteriegrunnlaget for funksjonsområde 3, eldre og funksjonshemmede som utgjør den største endring for bydelen, med en reduksjon på -5,864 mill. kroner for 2010. Positivt utslag på endringen for funksjonsområde 1 og 2b gir netto korrigerende av kriterierammen med -3,532 mill. kroner for budsjett 2010.

Bydelens handlefrihet i 2010 er beregnet på følgende måte:

BYDEL	2010
Avvikende tjenesteproduksjon/aktivitetsnivå ved inngangen til 2010	
Regnskapsresultat 2009	-24,0
Inndekking av merforbruk fra tidligere år i 2009	4,2
Tiltak i 2009 som ikke er videreført i 2010 (engangstiltak/midlertidige tiltak)	
Ytterligere årseffekt inn i 2010 av aktivitets- og utgiftsreduksjoner i løpet av 2009	9,0
Ytterligere årseffekt inn i 2010 av aktivitets- og utgiftsøkninger i løpet av 2009	-2,0
Beregnet avvik i tjenesteproduksjon/aktivitetsnivå ved inngangen til 2010	-12,8
Fremføring av merforbruk/mindreforbruk til 2010	
Inndekking av merforbruk fra 2007/2009 i 2010	-
Disponering av mindreforbruk fra 2009 i 2010	12,0
Sum fremføring merforbruk/mindreforbruk til 2010	12,0
Økning i rammen som følge av reduserte priser sykehjem	20,0
Full effekt omlegging av kriteriesystemet	-3,5
Forventet tildelt avsetning barnevern	2,5
Realendring i årsbudsjett 2010 i forhold til korrigert budsjett 2009	19,0
økning utgifter psykisk helse (fradrag økt refusjon kostnadskrevende)	-7,0
Økt behov for sykehjemsplasser	-4,3
økning utgifter psykisk helse (fradrag økt refusjon kostnadskrevende)	-5,3
helårseffekt drift omsorgsboliger med tjenester	-2,0
økte utgifter drift intermediearenhet	-2,0
Nye aktivitetsforpliktelser i 2010	-16,3
Endring i økonomisk handlefrihet/omstillingsbehov i 2010 forhold til 2009	-2,4

Oversikten og beregningene er ikke uttømmende men viser i hovedtrekk hvordan de forskjellige postene har betydning for budsjettet for 2010.

2.1.2 Demografi og sosiale forhold

Tabellen nedenfor viser befolkningsutviklingen i Bydel Østensjø de kommende år, basert på Oslo kommunes befolkningsprognose per mai 2009. Oppgitte tall per 01.01.2008 og 2009 viser kriteriebefolkningen, det vil si at dette er grunnlaget for budsjettfordelingen basert på kriteriesystemet. Kriteriebefolkning fremkommer med utgangspunkt i offisielle befolkningstall, men det korrigeres for at bydelene får en andel av innbyggerne i Sentrum og Marka samt at sykehjemspasienter er tilbakeført den bydel der personen bodde før vedkommende flyttet til sykehjemmet, det vil si til den bydel som betaler for sykehjemsplassen.

Bydel 13 Østensjø - befolkningsprognose for kriteriebefolkningen 2010-2014

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år+	I alt
1.1.2008	3 716	5 071	1 905	12 320	14 008	4 604	1 595	953	334	44 506
1.1.2009	3 873	5 102	2 008	12 368	14 479	4 400	1 556	971	369	45 126
1.1.2010	3 915	5 197	1 894	12 767	14 716	4 235	1 547	1 018	401	45 690
1.1.2011	3 949	5 317	1 890	13 034	14 979	4 099	1 583	995	461	46 307
1.1.2012	4 050	5 426	1 913	13 474	15 261	4 055	1 551	1 015	502	47 247
1.1.2013	4 081	5 560	1 927	13 663	15 498	4 035	1 529	1 011	524	47 828
1.1.2014	4 156	5 621	1 975	13 739	15 694	4 101	1 476	1 002	550	48 314
Endring 2009-2014	7 %	10 %	-2 %	11 %	8 %	-7 %	-5 %	3 %	49 %	7 %

Prognosen viser en forventet vekst i befolkningen totalt i perioden 2009-2014 på 7 %.

Det viktigste for bydelen er utvikling i de befolkningsgruppene som er brukere av bydelens tjenester. Av særlig interesse er utviklingen i småbarn i førskolealder (brukere av barnehage) og eldre (brukere av hjemmetjenester, omsorgsboliger med tjenester og sykehjem).

Prognosen viser en vekst i gruppen 0-5 år på 7 %. Blant eldre er det en reduksjon i gruppene 67-79 år og 80-84 år, men en liten økning i gruppen 85-89 år. I gruppen 90+ er det derimot forventet betydelig økning, 49 %. Antall i gruppen 90+ har særlig stor betydning for antall sykehjemsplasser, siden en høy andel av denne gruppen trenger dette. Bydelens budsjetter de kommende år vil bli kompensert for denne økningen men siden budsjett-tildeling er basert på ett år gamle befolkningstall, så vil bydelen få mindre budsjett enn reelle befolkningstall ville tilsi.

Kommunens befolkningsprognose oppdateres årlig basert på forventinger om antall fødsler, inn/utflytting og levealder. Når befolkningsprognosen for Oslo kommune totalt er satt opp Den befolkningsprognose som er vist over er annerledes enn den befolkningsprognose som ble presentert i budsjett for 2009 som gjaldt perioden 2008-2013. I forrige prognose var bydelens befolkning i 2013 slik:

	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år+	I alt
1.1.2013	3 528	5 249	1 916	12 107	15 386	3 986	2 589	571	45 331

Merk særlig endringen i gruppen 0-5 år, som i prognosen fra 2009 tilsier en økning i denne gruppen mens prognosen fra 2008 viste en forventet nedgang. Når prognosene endrer seg såpass fra et år til et annet betyr det at det er stor usikkerhet knyttet til dem og vanskelig å forutsi behovet for tjenester, flere år frem i tid.

Når befolkningsprognosen for Oslo kommune skal brytes ned på den enkelte bydel forutsettes det per aldersgruppe at bydelen får samme prosentvise endringstakt som i kommunens totalprognose. Dette er også særlig interessant når det gjelder prognose for gruppen 0-5 år. Per 01.01.2009 bor det 3 873 barn fra 0-5 år i Bydel Østensjø. Dette utgjør 7,9 % av totalt antall 0-5-åringer i Oslo. Når kommunens totale befolkningsprognose anslår at det 01.01.2014 vil være 52 752 barn i denne aldersgruppen forutsetter prognosen for bydel Østensjø at bydelen i 2014 fortsatt vil ha samme andel av disse, 7,8 % og prognose for gruppen 0-5 år blir 4 156 barn. Men antall fødsler og bosettingsmønstre for småbarnsfamiliene de kommende år har ikke bare sammenheng med dagens fordeling av småbarnsbefolkningen. Viktig er også hvor i byen utbygging av nye leiligheter kommer og flyttemønsteret til barnefamilieene. Dermed kan ikke bydelsbefolkningsprognosene brukes uten at slike forhold hensyntas i vurderingen av bydelsbefolkningens tjenestebehov de kommende år.

I tillegg til befolkningstall er også sosioøkonomiske forhold av betydning for hvilke budsjetterammer bydelen tildeles. Hvordan dette får utslag i bydelens budsjett har sammenheng med hvordan bydelens befolkning ligger an på de utvalgte sosioøkonomiske kriteriene i forhold til bygjennomsnittet. Tabellen nedenfor viser dette for Bydel Østensjø. Tall under 1,0 betyr at bydelen ligger under bygjennomsnittet, men s tall over 1,0 betyr at bydelen ligger over Oslosnittet.

Sosioøkonomiske kriterier

	2007 Østensjø	2008 Østensjø	2009 Østensjø	2010 Østensjø
lavutd. indeks (40-49)	0,985	0,936	1,040	1,028
lavutd. indeks (over 67)	1,214	1,234	1,240	1,261
lavinntekts-indeks ¹⁾	1,098	1,156	0,822	0,828
flytte-indeks	0,609	0,656	0,628	0,620
inntekts-indeks menn 30-59 (40-59) år	0,925	0,935	0,933	0,911
dødelighets indeks 50-74 år	0,948	0,949	0,905	0,970

¹⁾ Ny definisjon lavinntekt fra 2009, kan ikke sammenligne indeks før dette

I 2010 legges til grunn at bydelens befolkning ligger litt over bygjennomsnittet når det gjelder gruppen 40-49 år med lav utdanning. Videre ligger bydelen merkbart over gjennomsnittet når det gjelder lav utdanning i gruppen over 67 år, men merkbart under gjennomsnittet når det gjelder andel av befolkningen med lav inntekt. Bydelens befolkning flytter mye mindre enn bygjennomsnittet.

Hvordan dette får utslag i budsjetterammen varierer fra funksjonsområde til funksjonsområde siden kriteriesettene varierer både med hensyn til hvilke sosioøkonomiske kriterier som er tatt med og hvilke vekt de ulike kriterier tillegges.

Effekt av befolkningsendringen budsjett 2010 for Bydel Østensjø er som følger:
(i hele tusen)

FO1 helse, sosial, nærmiljø	FO2B Oppvekst	FO3 Pleie og omsorg	FO4 Økonomisk sosialhjelp	sum totalt
- 955	- 64	6 185	- 172	4 994

2.1.3 Aktivitetsendringer og omstillingstiltak i 2010 – hovedoversikt

Bydelsdirektøren mener bydelens budsjett for 2010 er stramt men realistisk. De eldste eldre er og vil fortsatt være bydelens største utfordring også til neste år. Bydelen har i siste halvdel av 2009 satt i gang en rekke tiltak som har gitt en positiv utvikling på kjøp av sykehjemsplasser og som det forventes ytterligere effekt av i 2010. Spesielt gjelder dette bruken av omsorgsboliger med tjenester og egen korttidsboenhet.

Bestillerkontor og omsorgsboliger

I budsjett 2010 er det tatt utgangspunkt i et stipulert behov for sykehjemsplasser med utgangspunkt i en dekningsgrad tilsvarende bygjennomsnittet. Dette til tross for at bydelen i 2009 har ligget over gjennomsnittlig dekningsgrad. Det er imidlertid kun forutsatt en reduksjon på 4 sykehjemsplasser (mot 12 plasser i 2009) som følge av 60 tilgjengelige omsorgsboliger med tjenester. Per 16.11.2009 er også bruken av sykehjemsplasser i tråd med årets plantall. Det foreslås å opprette en egen prosjektstilling som skal følge opp utnyttelsen av omsorgsboligene, ved å sikre en bedre samordning og koordinering av søknads- og tildelingsprosessen. Bydelsdirektøren mener at det bør kunne hentes ut en større effekt enn 4 sykehjemsplasser, men med bakgrunn i årets forbruk av plasser er det ønsket å redusere risikoen for å ikke oppnå plantallet.

For å greie å holde måltallet for kjøp av institusjonsplasser, vil teamlederne på bestillerkontoret bli gitt ansvar for å holde måltall for korttidsplasser, innenfor eget team. Bydelens 8 korttidsboenheter i Harry Fetts vei er et billig og godt tilbud, som avhjelper behovet for korttidsplasser. Disse boligene er direkte "kompatible" med korttidsplasser i sykehjem.

Et annet område som vil ha et spesielt fokus også i 2010 er å gjennomføre ukentlig besøk på korttidsavdelingene, hvor det stilles krav om at målene for oppholdet følges opp i henhold til vedtaket for den enkelte.

Bestillerkontorets vurderingsbesøk på Oslo universitetssykehus, Ullevål fortsetter og innsatsen har økt fra høsten 2009. Å komme tidlig inn med planleggingen for utskrivning fra sykehuset er avgjørende for å kunne gi et riktig tilbud på lavest mulig omsorgsnivå.

Det må sikres riktig prioritering av innsatsteamet, som er organisert under leder av bestiller, slik at teamet brukes så effektivt som mulig ved utskrivninger fra sykehus/korttidsavdelinger og slik at hjemmesituasjonen trygges.

Barneverntjenesten

Prognosen per 31.12.2009 for barn i institusjonstiltak er 12, dette er videreført som måltall i budsjett 2010. Barneverntjenesten anses med dette å ha et omfang av institusjonsplasseringer som er i tråd med den overordnede strategien for området. For å holde antallet på dette nivået og minske presset på nye institusjonsplasseringer forutsettes en fortsatt sterk satsing på egne tiltak i regi av Ofot. Til dette formål er det planlagt å ta i bruk nye hybler med tett oppfølging i Høyenhallveien, alternativt kombinert med botiltak for enslige mindreårige i lokaler som er tatt i bruk til bokollektiv.

Omfang av tiltak i hjemmet har i 2009 hatt en betydelig økning fra 193 ved årsslutt 2008 til 264 per 31.10.2009. Det forventes imidlertid at tiltak i hjemmet kan holdes på dagens nivå, eventuelt reduseres noe, selv om antallet meldinger fortsetter å øke. Dette som en effekt av en omorganisering av barnevernkontoret til en generalistmodell, med bedre kontinuitet i sakene. Det antas dessuten at det i dag er flere "lettere" saker som vil kunne avsluttes tidligere i 2010 som følge av at samme saksbehandler følger saken fra undersøkelse og helt til avslutning.

Den sterke økningen i saksmengden på barnevernkontoret har gjort det ønskelig å øke ressursene til saksbehandling. I budsjett 2010 er saksbehandlerressursene økt med 2,5 årsverk ved organisatoriske endringer, samt opprettelse 1 nytt årsverk.

De organisatoriske endringene kan imidlertid også være en risikofaktor fordi endringer generelt ofte skaper noe uro. En eventuell negativ effekt av dette forventes imidlertid å være tidsavgrenset, slik at den ønskede effekten da først vil komme senere i 2010.

Sosialtjenesten

Rekrutteringen til deltakelse i kvalifiseringsprogrammet vil være langtidsmottakere av sosialhjelp. For å sikre budsjettbalanse, søkes det primært å rekruttere deltakere som i utgangspunktet mottar sosialstønning, eller med stor sannsynlighet vil søke sosialhjelp om kort tid. Antall deltakere i kvalifiseringsprogram har vært under opptrapping i hele 2009, full effekt av det reduserte antall sosialhjelpsmottakere forventes først å bli merkbar i 2010. Det er i budsjett 2010 økt med ett årsverk tilknyttet kvalifiseringsordningen for å sikre aktivitet i henhold til måltall. I tillegg er det opprettet en prosjektstilling av midler for sosialhjelpsreduserende tiltak, for å gjennomgå alle sosialhjelpssaker med tanke på utnyttelse av bostøtteordninger. Dette forventes også å gi effekt i form av redusert sosialhjelpsbehov i 2010.

Psykisk helse 18+

I 2009 har det vært en økning på kjøp av 6 eksterne omsorgstilbud, til i alt 18 kjøpsplasser. Dette utgjør en utgiftsvekst på netto ca 4,7 mill. kroner som er lagt inn i budsjett 2010. For å minske presset på området for kjøp av nye plasser, vil bydelen i 2010 foreta en gjennomgang av bydelens kjøp av eksterne bo- og omsorgstilbud opp mot det eksisterende markedet for slike tilbud, samt bydelens egne muligheter til opprettelse av flere bemannede boliger til målgruppen.

2.1.4 Årsprognose 2009 – håndtering av merforbruk/mindreforbruk

Bydelsdirektør har avlagt rapport økonomi og tjenesteproduksjon per 30.09.2009 med en forventet årsprognose med et merforbruk på 24,75 mill kroner. Avvikene fordeler seg på følgende hovedområder:

Prognosen per september består av:

Barnevern	-7 000
Barn og unge (ekskl. barnevern)	4 240
bestillerenheten, adm	-1 100
Kjøp av sykehjemsplasser	-19 000
Egenbetaling/vederlag eldretjenester	5 000
Hjemmetjenester	-2 700
Bestiller voksne 18-66 år	-4 400
Psykisk helsearbeid	-7 500
Sosialhjelp	-4 600
Bydelsavsetning	13 000
Øvrige tjenester	-690
Samlet avvik – merforbruk	-24 750

Avviket på de forskjellige områdene er vurdert og tatt hensynt til i budsjettet og kommentert under den enkelte kostrafunksjon.

Bydelen har tidligere år ikke hatt regnskapsmessig avvik av betydning, slik at det i forbindelse med utarbeidelse av budsjettet har vært avsatt midler til inndekning av merforbruk. I budsjett 2009 ble det avsatt 3 mill. kroner til inndekning av prognostisert merforbruk. Resultatet for 2009 ble et merforbruk på 4,3 mill. kroner. Bydelsdirektøren foreslår at årets merforbruk dekkes inn over to år og foreslår avsatt 12 mill. kroner til inndekning av prognostisert merforbruk.

2.1.5 Klimavurdering av budsjettet

Bydelene er i forbindelse med fremleggelse av budsjettforslag bedt om å inkludere en redegjørelse for klimaeffekten av tiltakene i budsjettet.

Antall miljøsertifiseringer etter ISO 14001 eller Miljøfyrtårn:

Med bakgrunn i Bystyremelding nr 3/2003 "Innføring av miljøeffektivitet i Oslo kommune" har Bydel Østensjø innført miljøstyringssystemet "Miljøfyrtårn". Samtlige tjenestesteder, med unntak av fire, er sertifisert ved utgangen av 2009, dvs. totalt 61 tjenestesteder. De siste fire vil være sertifisert innen utgangen av 1. kvartal 2010. Tjenestesteder som er sertifisert skal resertifiseres hvert tredje år. Flere tjenestesteder skal resertifiseres i 2010.

CO2 utslipp fra egen bilpark:

Som et forebyggende tiltak vedrørende CO2 utslipp fra egen bilpark, gjennomfører bydelen, i regi av Grønn hverdag, i løpet av desember 2009 to kurs i øko-kjøring for bydelens ansatte som kjører tjenestebil. Kurset skal øke bevisstheten hos kursdeltakerne slik at de ved å endre kjørestil kjører mer trafikksikkert og reduserer sine CO2-utslipp med 10-20 prosent.

Bydelen har pr i dag 58 biler og de fleste er leid inn via Oslo kommunes konsernavtale. 50 % av bilparken skiftes ut i 2010. Byttes ut med Citroen C1 som har strenge utslippskrav - 109 g/km. Bilene som skiftes ut (har vært kjørt i 3 år) slipper ut ca. 10 g mer pr. /km.

Av totalt 58 biler er 9 bydelens egne biler. Disse bilene er eldre biler med større utslipp enn øvrig bilpark.

Utslipp for biler per 31.12.2009: 103 420 kg.

- Beregnet på antall fylte liter bensin/diesel.
1 liter bensin= 2,32 kg CO2
- 1 liter diesel= 2,66 kg CO2

3 Funksjonsområde 1 – Helse, sosial og nærmiljø

3.1.1 Budsjettspesifikasjon

Kostra	Funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
100	Politisk styring og kontrollorganer	1 782 933	1 372 000	1 352 000
110	Kontroll og revisjon	196 080	215 000	220 000
120	Administrasjon	22 468 311	27 694 000	27 247 000
130	Administrasjonslokaler	4 273 035	4 621 000	5 446 000
180	Diverse fellesutgifter	6 719 658	6 940 000	5 590 000
190	Interne serviceenheter/avsetning til fordeling	0	- 23 493 000	- 21 897 000
233	Annet forebyggende helsearbeid	2 617 294	2 555 000	3 148 000
241	Diagnose, behandling og rehabilitering	20 158 583	21 202 000	17 815 000
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	30 234 083	29 829 000	32 756 000
243	Tilbud til personer med rusproblemer	5 678 710	3 419 000	4 019 000
265	Kommunalt disponerte boliger	4 988 320	2 110 000	4 894 000
273	Kommunale sysselsettingstiltak	5 002 745	2 012 000	1 937 000
275	Introduksjonsordningen	3 996 650	- 430 000	- 431 000
276	Kvalifiseringsordningen	0	0	0
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	2 763 113	2 869 000	3 333 000
335	Rekreasjon i tettsted/parker	0	148 000	152 000
380	Idrett	- 3 000	0	0
385	Andre kulturaktiviteter	1 171 580	1 075 000	950 000

Kostra	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
242	Sosialtjenesten og tiltakssenter	27 480 560	26 805 000	29 469 000
242	Utekontakten - ungdom	2 753 523	3 024 000	3 287 000

Kostra	Annet forebyggende helsearbeid	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
233	Miljørettet helsevern	722 965	882 000	906 000
233	Psykisk helse	3 216	0	0
233	Eplehagen familiesenter	1 891 113	1 673 000	2 242 000

3.2 Politisk styring og kontroll (kostra 100)

3.2.1 Ansvarsområde

Bydelsutvalget er bydelens overordnede politiske ledelse.

”Ut fra lokale behov og i overensstemmelse med overordnede føringer fra bystyret, har bydelsutvalgene et selvstendig ansvar for å fordele de ressursene bydelene får tildelt og utforme et hensiktsmessig tjenestetilbud. Bydelsutvalget har ansvar for å føre tilsyn med bydelens virksomhet”. (Byrådets budsjettforslag 2010)

Bydelsutvalgene er hjemlet i kommuneloven § 12 om kommunedelsledelse. Bydelsutvalgets oppgaver og myndighetsområde er nedfelt i ”Reglement for bydelene”, endret ved bystyrets vedtak av 03.11.2004 sak 462, 07.12.2005 sak 474, 07.06.2006 sak 238, 05.12.2007 sak 445 og 30.01.2008 sak 22.

3.2.2 Status og utfordringer

Bydel Østensjø har i likhet med øvrige bydeler hatt direktevalg til bydelsutvalget for perioden 2007-2011. Bydelsutvalget har oppnevnt tre komiteer, hver med syv medlemmer: oppvekstkomite, omsorgskomite og bydelsutvikling, miljø- og kulturkomite. Komiteene behandler og avgir innstilling i saker til bydelsutvalget. Bydelsutvalget har i tillegg oppnevnt lokalt eldreråd, råd for funksjonshemmede og ungdomsråd, samt to tilsynsutvalg for institusjoner og ett tilsynsutvalg for hjemmebaserte tjenester og dagsentervirksomhet utenom institusjon. Lokal klagenemnd er oppnevnt av bystyret etter forslag fra bydelsutvalget

3.3 Administrasjon og stab (kostra 120, 130)

3.3.1 Ansvarsområde

Bydelsadministrasjonen har følgende oppgaver:

- Overordnet administrativ ledelse
- Budsjett, utredning, rapportering, kvalitetsutvikling, strategiske planer, regnskap, personalpolitiske planer
- IA-arbeid, HMS og miljøledelse
- Kompetanseutvikling og administrering av lærlingordningen
- Tilsyn med egne og kjøpte tjenester
- Støttefunksjoner for tjenesteapparatet
- Sekretariat for politisk ledelse og administrative utvalg
- Informasjonsarbeid
- Planlegging og tilrettelegging for informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Driftstekniske tjenester og renhold
- Smittevern, psykisk helsevern og oppfølging av fastlegeavtaler

3.3.2 Status og utfordringer

Personal

Oslo kommune vedtok i 2005 en personalpolitisk strategi som er forankret i kommunens verdigrunnlag. Med bakgrunn i kommunens personalpolitiske strategi skal virksomhetene utarbeide personalpolitiske planer. Bydelen har utarbeidet slike planer innenfor flere områder, men det gjenstår fortsatt enkelte områder som det vil bli fokusert på i 2010. Siktemålet er at planene samlet vil utgjøre en helhetlig plan for bydelens personalpolitikk.

Bydelens tjenester er i kontinuerlig utvikling. Dette stiller store krav til de ansattes kompetanse. I medhold av Opplærings- og utviklingsavtalen utarbeides det årlig kompetanseutviklingsplan for bydelen. Tiltakene i planen er utformet med bakgrunn i budsjettmål og mål i strategisk plan, og baserer seg på registrerte kompetanseutviklingsbehov for fagavdelingene og stabsavdelingene.

En måte å rekruttere kvalifisert arbeidskraft på er gjennom å ta inn lærlinger. I budsjett 2009 var det vedtatt at bydelen skal ha 13 lærlinger. Tilfanget av lærlinger med nødvendig kompetanse har vært mer begrenset siste år, slik at bydelen nå har 11 lærlinger innen omsorgsfag, helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget.

IA-avtalen mellom partene i arbeidslivet har som mål å redusere sykefraværet, beholde/tilsette flere arbeidstakere med redusert funksjonsevne og øke gjennomsnittlig avgangsalder. Bydelen har som IA-virksomhet vedtatt en handlingsplan for Bydel Østensjø som inkluderende arbeidslivsvirksomhet. Planen skal revideres i 2010 for planperioden 2010 – 2011.

Sykefraværet for bydelen er redusert de senere år. Fraværsprosenten for 2009 ser ut til å bli ca 10% (med forbehold om konsekvenser knyttet til pandemisk influensa). Reduksjonen antas å ha sammenheng med gjennomførte tiltak på system og individnivå for å forebygge og redusere sykefravær. Ytterligere reduksjon i sykefraværet kommende år vil kreve fortsatt høy/økt innsats fra tjenesteledere og stabsavdelingen, samt bistand fra eksterne samarbeidsparter.

Bydelen betaler en egenandel til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) i de tilfeller den ansatte ikke lengre har sykepenge rettigheter fra NAV og går over på midlertidig/permanent ytelse fra NAV/OPF. Dersom den ansatte tilbakeføres til arbeid refunderes egenandelen. Ordningen er innført som et økonomisk insitament for å redusere omfanget av tidligpensjonering. Bydelens IA-arbeid blir derfor viktig for å redusere bydelens kostnader til tidligpensjonering.

Bydelen blir belastet hele AFP-kostnaden for ansatte i aldersgruppen 62-65 år som fratrer med hel eller gradert avtalefestet pensjon (AFP). Bydelen har vedtatt "Tiltaksplan for seniorpolitikk" som har som målsetting å medvirke til at bydelens seniormedarbeidere velger å stå i arbeid helt eller delvis etter fylte 62 år, fremfor å velge uttak av AFP.

Omstillinger kan i noen tilfeller medføre overtallighet. Antall overtallige i bydelen har aldri vært lavere enn nå. I løpet av 2009 ble kun 2 ansatte overtallige, og begge er omplassert i nye faste stillinger i kommunen.

Informasjon

Internett er bydelens viktigste kanal for informasjonsformidling, iht tiltak i Informasjonsplanen. Web-statistikk for antall besøkende viser en økning på 5,4 prosentpoeng fra 3. kvartal 2008 til 3. kvartal 2009. Bydelen kjøper 1,5 side i Nordstrands Blad ni ganger pr år til kommunal informasjon. De fem oppslagstavlene for bydelsinformasjon, som er plassert rundt i bydelen, oppdateres ukentlig. Bydelens informasjonsplan skal revideres i løpet av 2010.

Økonomi/plan/regnskap

Månedrapporing med gjennomgang av periodens avvik og årsprognose er bydelens viktigste redskap for å avdekke avvik i økonomi og tjenesteproduksjon. Gjennom løpende opplæring og oppfølging av tjenesteledere anses kvaliteten på rapporteringen nå å være god

på de fleste områder. Den excel-baserte rapporteringsmodellen som bydelen benytter fungerer godt. Vi ser imidlertid at ved lengre fravær og hvor sentrale personer slutter, kan dette gi lavere kvalitet på analyser og prognosesetting. Det er av avgjørende betydning for bydelens handlefrihet at analyser og rapportering er så riktig som mulig. Det bør derfor settes inn ekstra tiltak for å få enda bedre årsprognoser, slik at tiltak kan settes i så tidlig som mulig og få størst mulig effekt.

Bydelen har foretatt en betydelig endring i sin bruk av lokaler i 2009. Bydelen vil ved årsskifte 2009/2010 ikke ha ledige kontorarealer. Det vil derfor bli en prioritert oppgave og utvikle eiendommene som leies inn fra Boligbygg Oslo KF og Omsorgsbygg Oslo KF. Deler av denne boligmassen trenger oppgradering og tilfredsstillende ikke kravet til dagens standard og universell utforming.

Bydelsdirektøren har startet et arbeid for å sikre at bydelen følger de lover og regler som gjelder for offentlig anskaffelser. Bydelen har få anskaffelser av tradisjonelle vare- og tjenestekjøp ut over de avtaler som Konserninnkjøp i Oslo kommune allerede har inngått. Det vil derfor bli et spesielt fokus på de tjenester som kjøpes fra bydelens bestillerkontor knyttet til dagtilbud, institusjonsplasser, avlastning, barneverntjenester o.l.

Bydelen har i samarbeid med flere andre bydeler og virksomheter anskaffet et elektronisk system for å systematisere bydelens kvalitetsdokumentasjon og avviksbehandling. Systemet er levert av Kvalitetslosen AS som har levert systemet til over 50 andre kommuner. Systemet planlegges tatt i bruk i løpet av januar / februar 2010. Planen er at alle nødvendige prosedyrer og dokumentasjon er å finne i systemet innen sommeren 2010.

IKT

Oslo kommunes inngåtte avtaler vedrørende drift av kommunens datautstyr og programvare gir fortsatt store utfordringer i forhold til en rasjonell og effektiv drift. Den interne avtalen som skal regulere ansvar og utgifter mellom bydelen og IKT-leverandør i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) har fortsatt ikke kommet på plass, men forventes ferdigstilt i slutten av 2009. Driftsavtalen med de eksterne leverandørene går ut ved utgangen av 2010.

Bydel Østensjø har ca 60 abonnementer på fasttelefoni levert av Telenor, knyttet til store hussentraler, små hussentraler eller enkeltabonnement. Det er nødvendig å se på abonnementskostnader, tidsbruk ved administrasjon av abonnementene, og telefoniløsningene ved tjenestestedene, for å finne riktige løsninger og om mulig redusere kostnader. Vi har ventet på en sentral kommunal løsning for ip-telefoni for å kunne bruke det framfor å investere i eget utstyr. En sentral løsning vil komme i 2010. Overgang til ip-telefoni medfører engangskostnader i nytt utstyr og oppgradering av datalinjer, men kan gi besparelser på sikt.

Driftsavdeling/rengjøringsentral

Driftsavdelingens løpende drift og ansvar ivaretas av driftsleder for vaktmestertjenesten. Hovedoppgaven i 2009 har vært å videreføre arbeidet med utbedringer og vedlikehold i barnehagene. I tillegg er det lagt ned mye ressurser i planlegging og gjennomføring av de mange flytteprosesser som gjennomført.

Høsten 2009 har det vært fokus på bydelens omsorgsboliger med tjenester og spesielt på klargjøring av ledige leiligheter for raskt å kunne leie disse videre. Dette arbeidet vil bli viktig å videreføre i 2010. Det er i tillegg startet opp et arbeid for å kunne tilby tilleggstjenester til beboerne i omsorgsboligene, og spesielt omsorgsboliger med tjenester.

Det har i 2009 vært et mål å få samlet alle renholderne som er ansatt i bydelen organisatorisk under renholdssentralen. I løpet av høsten er dette gjennomført og utgjør 29 ansatte. I tillegg har det vært innhentet nye tilbud på en rekke tjenestesteder som har privat byrå til å utføre renholdstjenester. Det er viktig at vi i løpet av 2010 har gjennomført nye konkurranser på alle tjenestesteder der dette ikke har vært gjennomført de senere år.

Helse

Bydelen har i løpet av året fått opprettet og besatt 3 nye fastlegehjemler. En av legene er tilknyttet Bogerud legesenter, de 2 andre legene er i ferd med å etablere et nytt legesenter. Aktuelle områder er Skullerud og Bryn senter. Planen er at det nye legekantoret vil være i drift i løpet av året / årsskifte.

Med de 3 nye legehjemlene vil det en periode framover være meget god tilgjengelighet for nyvalg og bytte av fastlege i bydelen. Alle tre legene starter med tom liste.

Bydelen har ikke utgifter ved opprettelse eller etablering av fastlegehjemler.

Byrådet ber om at bydelene fortsatt skal følge med på befolkningsutviklingen og kapasiteten hos fastlegene og søke tidsnok om tilstrekkelig antall nye hjemler slik at rett til fritt legevalg ivaretas.

Et av bydelens hovedfokus er at flest mulig skal kunne bo hjemme så lenge de selv ønsker det og det er faglig forsvarlig, eventuelt at de kan få tilbud om omsorgsboliger med tjenester. Bydelsoverlegen har fortsatt ukentlige møter med bestillerkontoret 18+ for kontinuerlig vurdering og oppfølging.

Det er faste, månedlige møter mellom psykisk helse ved tiltakssenteret og bydelsoverlegen, samt felles vurderingsbesøk på ulike institusjoner.

Byrådet viderefører Folkehelseplan for Oslo i en fireårsperiode fra 2009. For å bedre helsen til utsatte grupper, og dermed redusere helseforskjeller, forutsettes det at bydelene iverksetter lokale tiltak.

Bydelen vil fortsette tiltaket med svømmetilbud for kvinner som samtidig er et integrerende tiltak for kvinner med ulik bakgrunn, blant annet ikke etnisk norske. Det vil også i 2010 bli søkt om partnerskapsmidler for ovennevnte svømmetilbud.

Det har vært store utfordringer innen smittevern, spesielt med utarbeidelse av detaljert pandemi- og massevaksinasjonsplan, samt å sikre god gjennomføring av vaksinasjon av hele bydelens befolkning.

Byrådet påpeker behovet for et nært samarbeid og dialog med Helse Sør- Øst RHF spesielt når omstrukturering av spesialisthelsetjenesten i hovedstadsområdet gjennomføres. Bydelen har deltatt i ulike arbeidsgrupper som representant for kommunen, primært i forbindelse med etablering av lokalsykehus i nye Oslo universitetssykehus, Ullevål.

3.3.3 Mål, strategier og tiltak

Personal/lønn

Mål:

- Bydelen tiltrekker seg og beholder motivert og kvalifisert arbeidskraft
- Gjennom systematisk IA-arbeid oppnås redusert sykefravær, økt pensjoneringsalder og økt integrering av personer med nedsatt funksjonsevne
- Gjennom strategisk kompetanseheving gjøres de ansatte i stand til å utføre sitt arbeid i samsvar med endrede kvalitetskrav og omstillingsbehov
- Ansatte kjenner og etterlever Oslo kommunes verdigrunnlag og etiske regler

- Bydelen har et HMS-system som sikrer at kravene i lovgivningen på HMS-området og byrådets HMS-instruks blir etterlevd

Strategier og tiltak:

- Det utarbeides personalpolitiske planer på områder hvor bydelen mangler dette
- IA-handlingsplan for Bydel Østensjø revideres for perioden 2010 – 2011, og det arbeides målrettet med de tre delmålene; redusere sykefraværet, øke pensjoneringsalderen og integrering av personer med nedsatt funksjonsevne
- Bydelen viderefører arbeidet med å skape helsefremmende arbeidsplasser
- Bydelens sykefravær reduseres ytterligere gjennom målrettede tiltak på system og individnivå
- Tiltaksplan for seniorpolitikk revideres for perioden 2010-2011, og mål/tiltak følges opp
- Tiltaksplan for mangfold og likebehandling 2009-2011 følges opp
- Det utarbeides kompetanseutviklingsplan for 2010
- Bydelen benytter aktivt muligheter for å søke tilskudd til kompetanseutvikling
- Bydelen følger Oslo kommunes prosedyre for bemanningsreduksjoner og behandling av overtallige i virksomheten ved omstillinger
- Bydelen fastsetter mål for helse, miljø og sikkerhetsarbeidet (HMS) i 2010 og utvikler/vedlikeholder bydelens HMS-system, i samsvar med krav i HMS-lovgivningen
- Det gjennomføres årlig medarbeiderundersøkelse med oppfølging av tiltak
- Bydelen gjennomfører holdningsarbeid knyttet til arbeid og rus
- Bydelens ansettelsesrutiner forbedres slik at bydelen rekrutterer kvalifiserte medarbeidere på en effektiv måte
- Antall lærlinger videreføres med inntil 13 innenfor innen helsearbeiderfaget og barn- og ungdomsarbeiderfaget
- Kommunens etiske regler implementeres gjennom bruk av e-læringsverktøyet og kommunens verdigrunnlag tematiseres jevnlig helt ut i organisasjonen
- Bydelens fokus på miljøledelse videreføres

Informasjon/administrative fellesfunksjoner

Mål:

- Bydelens informasjon skal være korrekt, tilgjengelig og brukervennlig
- Bydelens informasjon bidrar til positivt omdømme og realistiske forventninger til bydelens tjenester

Strategier og tiltak:

- Informasjons og medieplanen revideres for perioden 2010 – 2014, og mål/tiltak følges opp
- Det utarbeides en intern informasjonsplan som beskriver bydelens interne organisering av informasjonsvirksomheten
- Bydelens internett videreutvikles som bydelens viktigste kanal for formidling av informasjon om kommunale tjenestetilbud, søknadsfrister, frivillige lag og foreningers aktiviteter i bydelen etc.
- Plakater til oppslagstavler, brosjyrer etc, utarbeides/revideres i samarbeid med fagavdelingene. Bydelens egenproduserte brosjyrer publiseres på bydelens internett
- Arbeidet med serviceerklæringer for bydelens tjenestesteder fullføres
- Avtale om kjøp av egne bydelssider med Nordstrands Blad videreføres for 2010

Økonomi/plan/regnskap/IKT

Mål:

- Kompetansen hos bydelens budsjettansvarlige til å foreta løpende økonomiske analyser er ytterligere forbedret, for på et tidligere tidspunkt å kunne avdekke avvik fra vedtatte budsjettforutsetninger
- Bydelens anskaffelser er gjennomgått for å sikre at de er i samsvar med gjeldende lover og regler
- Elektronisk kvalitetssystem erstatter all papirbasert dokumentasjon og prosedyrer i løpet av 2010
- Alle avvik rapporteres via et elektronisk avvikssystem
- Utnytte de muligheter som ligger i ny driftsavtale IKT for å sikre en rasjonell drift.
- Dagens IKT-utstyr er sikret mot brudd i produksjon som følge av værforhold og skader
- Ingen avtaler om levering av renholdstjenester er eldre enn 3 år.
- Utviklingsprosjekter i samarbeid med boligforetakene for å bedre standarden på enkelte av de innleide boligene er etablert

Strategier og tiltak:

- De mest kritiske tjenesteområdene gis spesiell opplæring og oppfølging knyttet til egen budsjettoppfølging og analyse i 2010. Dette gjelder spesielt barnvern, bestillerkontorene og NAV. Analyse og rapportering skal foregå hyppigere enn en gang i måneden for flere av områdene.
- Det nedsettes en arbeidsgruppe som skal gjennomgå bydelens anskaffelser for å sikre at de gjennomføres etter gjeldende lover og regler
- Kvalitetslosen etableres og implementeres i henhold til framdriftsplan
- Alle tjenestesteder vurderes med tanke på om en skal beholde dagens telefoniløsning, eventuelt med endringer i abonnementstype og/eller utstyr, eller om en skal gå over til sentral ip-telefoni.
- Telefonsentraler som er utsatt for ødeleggelser i forbindelse med tordenvær sikres.
- Det gjennomføres konkurranser på alle avtaler om levering av renholdstjenester som er eldre enn 3 år.
- Oppfølging av utbedringsplanene i Utmarkveien 2 og Rustadgrenda 1 med Boligbygg Oslo KF sikres.
- Det iverksettes en prosess for rehabilitering av trygdeboliger i Enebakkveien 158 i samarbeid med Omsorgsbygg Oslo KF

Helse

Mål:

- Det er god kapasitet og tilgjengelighet hos bydelens fastleger.
- Bydelen har et godt og nært samarbeid med Helse Sør-Øst.
- Bydelen har gode rutiner og planer ved pandemisituasjon.
- Helseforskjeller er redusert.

Strategier og tiltak:

- Påse at etablering av nytt fastlegekontor gjennomføres etter planen.
- Bydelen deltar aktivt i forarbeidet med etablering av nytt lokalsykehus i Oslo.
- Det gjennomføres evaluering av bydelens pandemivaksinering.
- Bydelens pandemiplan evalueres og revideres.
- Svømmetilbudet for å øke fysisk aktivitet og bedre helsen til utsatte grupper videreføres.

Kommentarer til tallbudsjettet

- Det er avsatt kr 732 000 til å dekke lønn til lærlinger
- Det er avsatt kr 900 000 til opplæringstiltak til ansatte
- Avsettes kr 5 666 000 til egenandel AFP og egenandel uførepensjon. Nedgang på kr 1 274 000 sammenlignet med budsjett 2009.
- Det er avsatt 13,8 mill. kroner til dekning av økte lønnsutgifter som følge av lønnsoppjøret for 2010
- Det er avsatt 12 mill. kroner til dekning av bydelens merforbruk i 2009
- Det er avsatt en inntektstforventning på 27,3 mill. kroner for utgifter til kostnadskrevende brukere i 2010
- Det er avsatt en besparelse på lønn i forhold til strukturell ledighet på 4 mill. kroner fordelt på alle funksjonsområdene
- Det forventes en kompensasjon på 2,5 mill kroner for dyre barnevernsinstitusjoner

Antall årsverk – administrasjon	2009	2010	Endring
Sum ansatte:	35,1	33,6	-1,5

- 1 årsverk omgjort fra fagsjef til spesialkonsulent jan 2009 og overført avd. VoF
- 0,5 årsverk frikjøp av tillitsvalgt er trukket ut da den dekkes av sentrale midler

Antall årsverk – interne serviceenheter (190)	2009	2010	endring
Sum ansatte:	12,93	18,13	5,2

5,2 årsverk renholdere overført fra barnehagene til rengjøringscentralen

Antall årsverk stabsstillinger	2009	2010	Endring
Avdeling voksne og familier (kostra 254) ¹⁾	1	2	1
Avdeling rehabilitering og omsorg (kostra 253/254) ²⁾	2	3	1
Avdeling barn og kultur (kostra 211/231/254/385)	1	1	-
Gerica-konsulent (kostra 254)	1	1	-

¹⁾ 1 årsverk omgjort fra fagsjef til spesialkonsulent jan 2009, 1 årsverk omgjort fra leder Bestiller 18-66 til spesialkonsulent, 1 årsverk spesialkonsulent overført til avd. RO

²⁾ 1 årsverk spesialkonsulent overført fra avd. VoF

3.4 Annet forebyggende helsearbeid (233)

3.4.1 Ansvarsområde

- Miljørettet helse
- Eplehagen familiesenter

3.4.2 Status og utfordringer

Miljørettet helsevern

Hovedfokus innen miljørettet helsevern har vært tilsyn med barnehager og skolelokaler i henhold til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Det er etablert nye rutiner for oppfølging og kvalitetssikring av at påpekte forhold blir rettet.

Det har i 2009 vært stor pågang av støydispensasjonssaker i forhold til anleggsvirksomhet, ved veiarbeid og spesielt T- bane.

Eplehagen familiesenter

Eplehagen familiesenter har et særlig ansvar for å gi hjelp til utsatte barn og unge og foresatte, både gjennom tverrfaglige tiltak, individuelle tiltak og gruppetiltak, og skal samtidig være et lavterskeltilbud.

Familiesenteret, på Oppsal gård, er fra og med 2009 lagt inn i bydelens ramme, etter delvis å ha vært finansiert av midler fra opptrappingsplanen for psykisk helse.

Familiesenteret, som også inneholder åpen barnehage, er et sted hvor familier kan få lett tilgjengelig psykisk helsehjelp, som gruppetilbud eller samtaleterapi for barn og ungdom og deres foreldre. Familiesenteret skal drive primærforebyggende tiltak og skal henvisne barn, unge og familier videre hvis saker blir så omfattende at barnevern og/eller spesialisthelsetjenesten bør kobles inn.

Senteret er bemannet tverrfaglig med blant annet konsulent med barnevernfaglig bakgrunn, familieveileder, psykolog, psykiatrisk sykepleier, migrasjonspedagog og familieterapeut.

Familiesenteret tilbyr kurs som "Godt samliv" for førstegangsførelde, foreldrestøttende samtalegrupper og Marte-Meo (veiledning til foreldre, rettet mot tilknytningsvansker og samspillsvansker). Senteret ivaretar videre det koordinerende ansvaret for PMTO-programmet (Parent Management Training-Oregon), et opplæringsprogram i foreldrerådgivning rettet mot atferdsvansker hos barn.

Språkenheten er underlagt Familiesenteret og har ansvar for koordinering av tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder. Det er startet språkgrupper og musikkgrupper i regi av språkenheten, og det er iverksatt kompetansehevende tiltak for barnehagenes personale. Stillinger som tospråklig assistent er dels knyttet til barnehager, dels til pedagogisk fagsenter. Språkenheten finansieres av øremerket statstilskudd. Eplehagen familiesenter er organisatorisk lagt til Avdeling barn og kultur, under Helsetjenester barn og unge.

I 2008 ble drift av HomeStart familiekontakten overført til Frelsesarmeen. Bydelen stilte kontor til rådighet for HomeStart-koordinator i Oppsal samfunnshus, og har gitt et driftstilskudd på kr 50 000 for videreføring av tiltaket i Bydel Østensjø i 2008 og i 2009. Dette foreslås videreført i 2010.

3.4.3 Mål, strategier og tiltak

Mål – miljørettet helse

- Bydelen har gode og sikre rutiner for godkjenning av barnehager og skoler i henhold til forskrift om miljørettet helsevern.

Strategier og tiltak – miljørettet helse

- Rutiner for oversendelse av dokumentasjon i henhold til forskrift om miljørettet helsevern ved planlagt etablering av barnehager og skoler skal gjennomgås og kvalitetssikres

Mål - Eplehagen familiesenter

Barn, unge og familier får tilbud om hjelp gjennom tverrfaglige tiltak, individuelle tiltak og gruppetiltak.

Strategier og tiltak – Eplehagen familiesenter

- Eplehagen familiesenter samlokaliseres med øvrige Helsetjenester barn og unge på Bogerud for bedre tverrfaglig samarbeid og ressursutnyttelse.

- Det gis samtaletilbud hos psykolog, familieterapeut og andre aktuelle fagpersoner
- Det tilbys foreldrerådgivning (PMTO) rettet mot atferdsvansker hos barn, Marte Meo-veiledning rettet mot tilknytningsvansker og samspillsvansker, kurset ”Godt samliv” for førstegangsforeldre og andre aktuelle gruppetilbud etter forespørsel og behov
- Det tilbys nettverksbyggende tiltak ved Åpen barnehage
- Det tilbys språkstimulerende tiltak til barn i barnehager og barn uten barnehagetilbud
- Samarbeidet med Home-Start Familiekontakten styrkes gjennom samlokalisering med Helsetjenester barn og unge på Bogerud.

Kommentarer til tallbudsjettet

Ingen endringer

Antall årsverk	2009	2010	endring
Eplehagen familiesenteret	3,3	3,5	0,2
miljørettet helsevern	1,4	1,4	-

0,2 årsverk overført fra Eplehagen åpen barnehage

3.5 Sosialtjenesten (kostra 242, 243, 273, 276, 283, 265, 275)

3.5.1 Ansvarsområde

Sosialtjenestens ansvarsområde er råd og veiledning, økonomisk sosialhjelp, gjeldsrådgivning, kvalifiserings- og sysselsettingstiltak, rehabilitering av rusmisbrukere, booppfølging m.m. Tjenesten er hjemlet i Lov om sosiale tjenester.

Tjenesten inngår i et forpliktende samarbeid i ny arbeids- og velferdsforvaltning, NAV Østensjø, som ble offisielt åpnet 13.01.2009. Tiltakssenteret er sosialtjenestens oppfølgingsenhet som bistår personer som trenger hjelp til å overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.

- Introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere er organisatorisk lagt inn under NAV Østensjø. Tjenesten er hjemlet i Lov om introduksjonsordning for nyankomne flyktninger.
- Psykisk helse voksne; bestillerfunksjon, psykiske helsearbeidere, bydelssamarbeidet ”Vilje Viser Vei” og treff- og aktivitetsstedene ble fra april 2009 organisatorisk lagt inn under sosialtjenestens tiltakssenter som et eget psykisk helseteam. Psykisk helsearbeid voksne som i tillegg omfatter bydelens bemannede boliger for mennesker med psykiske lidelser, er beskrevet under funksjonsområde 3.
- Boligkontoret har ansvar for boligvirkemidlene; tildeling av kommunale boliger, lån og kommunale og statlige bostøtteordninger.

3.5.2 Status og utfordringer

Sosialtjenesten

Det forventes 490 sosialhjelpsmottakere i gjennomsnitt per mnd i 2009, mot 407 i 2008. Per 01.11.2009 er det registrert 1123 klienter totalt med utbetaling, mot 910 på samme tid i fjor. Tallene viser en økning i antall klienter med utbetaling per mnd på 20 %. Gjennomsnittlig stønadslengde per klient har vært stabil på rundt 5 måneder i 2009.

Det har vært en økning i målgruppen 18 – 24 år fra 2008 til 2009 på 40 %.

Publikumsmottaket i NAV

Publikumsmottaket (PM) betjener alle brukerne, enten det gjelder kommunale eller statlige tjenester/ytelser. I 2009 har PM hatt en offensiv opplæringsprosess som har gjort det mulig å ta i bruk alle statlige og kommunale fagsystemer, og besvare faglige generelle spørsmål på tvers av tidligere etatslinjer.

I 2009 har det vært en økning av brukere i NAV grunnet større arbeidsledighet. Mange har sammensatte behov, og PM har sterkt fokus på trekantsamtaler mellom bruker og veiledere fra kommune og stat. I løpet av neste år er det et mål at alle veiledere i PM kan tilvise til tiltak og arbeidspraksis uavhengig om de er statlig eller kommunalt ansatte.

Et av NAVs satsningsområder er unge 18-24 år. Målet er at alle i denne målgruppen blir kontaktet snarest etter at de har blitt registrert i PM.

Kvalifiseringsprogrammet (Kvp)

Kvalifiseringsprogrammet er hjemlet i Lov om sosiale tjenester og innebærer rett til heldags kvalifiseringstilbud for mennesker med nedsatt inntekts- og arbeidsevne samt behov for tett og koordinert bistand for å komme i arbeid. Bydelens måltall for 2009 er 115 personer i kvalifiseringsprogram ved utgangen av året. Per 31.10.2009 var det 89 deltakere i programmet. Måltallet for 2010 er 120 deltakere. Bydelen har 6 programrådgivere som følger opp deltakerne.

For å drifte kvalifiseringsprogrammet får bydelen øremerket tilskudd, samt at bydelen får refusjon med kr 6000 per deltaker per mnd når deltakeren benytter statlig tiltaksplass. I tillegg forutsettes ordningen finansiert ved omdisponering av økonomisk sosialhjelp.

I tillegg til statlige tiltaksplasser, forutsettes at bydelen utvikler kommunale prekvaliserende tiltak eller kartleggingstiltak, der statlige tiltak ikke er hensiktsmessige. NAV har i 2009 utviklet et samarbeid med Abildsø gård om arbeidstrening for inntil åtte personer i kvalifiseringsprogram. Gården blir brukt som et første ledd i en tiltakskjedning som skal lede til jobb eller høyere utdanning. Det tas sikte på å videreutvikle dette tilbudet i 2010.

Arbeidet forutsetter tett individuell oppfølging av programdeltakere. I forbindelse med opptrapping til 115 deltakere, foreslås i budsjett 2010 opprettet ett årsverk merkantil ressurs for å sikre tett oppfølging opp mot kvalifiseringsprogrammet, spesielt for å sikre regnskapsoppfølging, registrering og kontroll av tiltak og refusjonsordninger.

Sosialtjenestens arbeid med boligbistand

Mange brukere har sammensatte problemer ofte i form av rusmiddelproblemer og/ eller psykiske lidelser og de trenger oppfølging for å kunne bo i sine boliger. Dette gjelder grunnleggende botrening, gjennomgang av husordensregler, praktisk hjelp og veiledning blant annet vedrørende økonomi. Bydelen har 450 kommunale boliger og mange av søkerne til bolig får bolig med vilkår om oppfølging. Sosialtjenesten har prioritert oppfølging i enkelte bomiljøer ved å ha faste miljøarbeidere på stedet til faste tider.

Prosjektet "Færre utkastelser" med støtte fra Husbanken ble avsluttet ved årsskiftet 2008/2009, men arbeidet er videreført i den ordinære driften for å sikre at innbyggerne beholder boligen sin. Tett samarbeid med Boligbygg og Namnsfogden og nye rutiner sørger for at tiltak settes inn før det kommer begjæring om utkastelse.

Sosialtjenesten har etter søknad mottatt sentrale midler til sosialhjelpsreducerende tiltak fra Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Det er ansatt en prosjektmedarbeider med oppstart 01.11.2009. Prosjektet skal blant annet gjennomgå samtlige sosialhjelpssaker for å sikre at alle aktuelle bostøtteordninger er utnyttet. I tillegg skal prosjektet bistå med å utvikle og implementere rutiner på boligområdet, bistå med å følge opp utviklingen av Namsmannssaker, kompetanseutvikling på boligområdet, bidra til at tiltakene i Boligsosial handlingsplan iverksettes o.a.

Sosialtjenestens arbeid med rusmiddelmissbrukere

Sosialtjenesten har per 01.11.2009 oppfølging av 89 personer som mottar legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Arbeidet består av oppfølging i form av ansvarsgrupper, koordinering av samarbeid, booppfølging og aktivisering på dagtid. Bydelen er innvilget prosjektmidler til oppfølging av LAR-klienter fra Helsedirektoratet, for å styrke arbeidet med denne gruppen. Tiltakssenteret hadde per 01.11.2009 oppfølging av 252 personer der hoveddelen har rusmiddelproblemer, mange i kombinasjon med psykiske lidelser. 114 personer får hjelp til forvaltning av egen inntekt og rundt halvparten av disse har et stort hjelpebehov til daglig fungering. Det arbeides med å sikre at de som trenger det får tilbud om individuell plan. Per 01.09.2009 hadde bydelen betalingsansvar for 50 personer som bodde i rehabiliterings- og omsorgsinstitusjoner drevet av Rusmiddeletaten. 14 personer var i statlig behandling.

Spesialisthelsetjenesten har ansvar for behandling av rusavhengige. Bydelen har ansvar for henvisning til behandling og oppfølging før, under og etter behandlingen. Mange av brukerne trenger tett oppfølging for å kunne fungere i egen bolig etter avsluttet behandling. Bydelen har fokus på denne målgruppen gjennom prosjektet "Bolig som base". Prosjektet er finansiert med midler fra Helsedirektoratet, og ble i 2009 utvidet til også å gjelde personer som blir utskrevet fra fengsel. Det søkes om forlengelse av prosjektet ut 2010.

Mange pårørende kontakter sosialtjenesten og ber om råd og veiledning i forbindelse med at barn, foreldre eller andre familiemedlemmer ruser seg. Hittil i år har 12 familier fått slik veiledning. Det har vært arbeidet med fem saker som gjaldt innleggelse i institusjon uten eget samtykke. Fire av sakene ble løst ved frivillige tiltak.

Ruspolitisk handlingsplan for perioden 2007 – 2009 ble evaluert i 2009 og ny plan for perioden 2009 – 2012 blir lagt opp for bydelsutvalget i november 2009

Introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger

Bydelens arbeid med introduksjonsprogrammet er lagt til NAV, og ledes av teamleder som også har ansvar for koordinering av kvalifiseringsprogram ved NAV kontoret. På denne måten blir programforvaltningen ved kontoret samkjørt.

To programrådgivere og en minoritetsrådgiver koordinerer heldags kvalifiseringsprogram for 40 deltakere. I tillegg har teamet ansvar for bosetting av bydelens flyktningkvote på 24 flyktninger i 2009. Det er forventet at kvoten vil være den samme i 2010.

Boligtiltak

Bydelens boligkontor er samlokalisert med NAV og sosialtjenestens tiltakssenter.

Per 31.10.2009 har 50 personer fått innvilget finansiering til kjøp av bolig, og 4 personer har fått tilsagn. 54 husstander, inkludert flyktninger, er bosatt i kommunal bolig. I tillegg står 19 på venteliste.

Antall søkere til bydelens omsorgsboliger er stabilt. Per 31.10.2009 er 34 personer bosatt (mot 45 samme tid i fjor), mens 14 (31 samme tid i fjor) står på venteliste. Bydelen har i 2009 arbeidet for å tilrettelegge for et godt tilbud til brukere som trenger omsorgsboliger med tjenester, dvs. tigjengelig personell på stedet/ deltakelse i spisegrupper. Per 31.10.2009 gis dette tilbudet på 3 ulike steder; Enebakkveien 158, Skøyenkroken 11 og Utmarkveien 2. Arbeidet med bosetting i omsorgsboliger med tjenester vil intensiveres ytterligere i 2010.

På grunn av få ledigstilte kommunale boliger fra Boligbygg Oslo KF er det treghet i effektivering av positive vedtak for vanskeligstilte og kvoteflyktninger. Boligkontoret har derfor arbeidet mye for å innleie flere private leiligheter i bydelen, og har per 31.10.2009

bosatt 12 husstander i disse. Det er forventet at bydelen også i 2010 vil få ledigstilt et lavt antall kommunale boliger, og arbeidet med innleie av private leiligheter vil derfor fortsette. I 2009 har bydelen også samarbeidet med Boligbygg Oslo KF om ulike muligheter til å framskaffe et større antall boliger til vanskeligstilte og flyktninger. Per 31.10.2009 har bydelen bosatt 23 flyktninger (av en kvote på 24).

Boligkontoret har i 2008 og 2009 deltatt i et bolignettverket ” Prosjekt boligtilspasning”, et samarbeidsprosjekt mellom Husbanken, NAV hjelpemiddelsentralen og 4 bydeler i Oslo. Prosjektet skal legge til rette for at personer med funksjonshemming og svak økonomi skal få en mer hensiktsmessig boligløsning. Per 31.10.2009 er 2 husstander med i prosjektet. Dette arbeidet vil videreføres i 2010.

I løpet av 2009 har bydelen ferdigstilt ”Boligsosial handlingsplan”. Planen gjelder for 3 år (2009 – 2012) og oppstiller 5 hovedutfordringer med tilhørende mål og tiltak. Det er nedsatt en boliggruppe på tvers av avdelingene som skal ivareta samordning av dette arbeidet. I forbindelse med boliggruppas arbeid har bydelen et løpende samarbeid med Boligbygg Oslo KF, OBOS og andre aktører vedrørende eventuell ombygging/påbygging og leie av boliger i bydelen.

Prosjekter i sosialtjenesten

”Vilje Viser Vei”

Bydelssamarbeidet Vilje Viser Vei er et satsningsområde fra NAV. Bydelen har fått tilskudd til å dekke utgifter til to tilretteleggere som arbeider med å få personer med psykiske lidelser i arbeid. Per 01.11.2009 har tilretteleggerne hatt oppfølging av 20 personer. De fleste er i et behandlingsopplegg og 4 er i dag i praksis eller i jobb.

Ny sjanse 2

Bydelen fikk i 2009 tildelt midler fra Integrerings og mangfoldsdirektoratet (IMDI) til et prosjekt der målet er å få innvandrerkvinner på overgangsstønad ut i kvalifiserende tiltak før overgangsstønad opphører. Mange av disse kvinnene har behov for et langt kvalifiseringsløp. Det skal være ti kvinner inne i prosjektet per 31.12.2009. Det vil bli søkt midler også i 2011 og 2012 for å videreføre prosjektet.

Prosjektet ”JA-du kan!”

Bydelen har i flere år satt søkelys på unge i risikozonen og som er i ferd med å utvikle rusmiddelavhengighet. I 2008 fikk bydelen midler fra Helsedirektoratet og Arbeids- og velferdsdirektoratet til å arbeide med målgruppen 12 – 24 år. Dette er et stort forebyggingsprosjekt som ble igangsatt i 2009 og skal vare i 3 år. Det involverer sosialtjenesten, barneverntjenesten, skolehelsetjenesten og ungdomstiltakene i bydelen. Det legges vekt på tidlig identifisering, metoder for oppfølging og rutiner i overgangen mellom tjenestene for barn og voksne. Dette arbeidet inngår i prosjektet ”Ja, du kan,” og per 01.10.2009 hadde prosjektet hatt oppfølging av 21 brukere, 5 jenter og 16 gutter, de fleste over 18 år.

3.5.3 Mål, strategier og tiltak

Mål for bydelens sosialtjeneste:

- Antall utleieboliger i Bydel Østensjø er økt
- Boligbistandsarbeidet i bydelen er samordnet
- Bydelen har tatt imot sin kvote for året av nyankomne flyktninger
- Alle ungdommer under 25 år er i arbeid, aktivitet eller skole

- Bydelen oppnår måltallet for året for Kvalifiseringsprogrammet
- Måltallet for prosentandelen på andel søknader om økonomisk sosialhjelp som er ferdigbehandlet innen 2 uker er oppfylt.
- Alle sosialhjelpssaker er gjennomgått slik at bostøtteordninger er sikret.

Strategier og tiltak:

En av målsettingene for NAV er at ”Alle ungdommer under 25 år er i arbeid, aktivitet eller skole”. For å operasjonalisere målsettingen skal hver enkelt avdeling/team ha en månedlig oppdatert oversikt over samtlige ungdommer i avdelingen/teamet med status i forhold til arbeid, skole eller aktivitet. Sosialtjenesten i NAV skal ha økt fokus på å benytte statlige tiltak for ungdommer som mottar økonomisk sosialhjelp. Det skal sikres kontinuerlig oversikt over utviklingen på området og den enkeltes prioritering av arbeidet. Ungdomssatsningen er et felles anliggende for statlig og kommunal side i NAV.

Ungdomsforum er et felles møtepunkt i NAV som iverksettes november 2009. Til møtet kan det meldes opp enkeltsaker hvor det er behov for et tverrfaglig samarbeid. Samordning av innsats fra involverte tjenester og avklaring av arbeidsoppgaver er fokus på møtet.

Aktivitetsplan

- Gjennomføre bosetting av bydelens kvote for mottak av flyktninger
- Videreføre deltagelse i bolignettverket ”Prosjekt boligtilspasning”
- Videreføre arbeidet med innleie av private leiligheter for å øke bydelens boligmasse
- Prioritere oppfølging av ”Boligsosial handlingsplan 2009 – 2012”
- Utvikle lavterskel kvalifiserings/sysselsettingstiltak for sosialhjelpsmottakere i kvalifiseringsprogram
- Videreføre lokal norskundervisning i samarbeid med AOF
- Sikre at det til enhver tid er 40 deltakere i introduksjonsprogrammet
- Videreføre leksehjelp for barn av deltakere i kvalifiseringsløp

Kommentarer til tallbudsjettet

- 242 Det er avsatt kr 300 000 til dekning av kommunens 50 % andel av lederstilling i Publikums-mottaket i NAV.
- 243 Tilbud til personer med rusproblemer: Budsjettet er basert på gjennomsnittlig 52 klienter i rusmiddelstatens institusjoner, og en inntekt fra vederlag for opphold i kommunale rusinstitusjoner. Grunnet en økning av antall personer som benytter disse institusjonene er det lagt inn en økning på 0,6 mill. kroner i budsjett 2010.
- 275 Introduksjonsordningen: Utgifter til introduksjonsordning omfatter introduksjonsstønad og etableringsstønad til nyankomne flyktninger og innvandrere samt drift med 3 årsverk. Det er i budsjett 2009 lagt til grunn et måltall på 40 personer i gjennomsnitt per måned som mottar introduksjonsstønad.
- 276 Kvalifiseringsordningen: Plantallet for 2010 er 120 deltakere i programmet. Det er i budsjett lagt til grunn at bydelen får øremerket tilskudd med kr 105 000 per deltaker, tilsvarende 10 mill. kroner for gjennomsnittlig 95 deltakere i programmet i løpet av året. Videre er lagt til grunn statlig refusjon med kr 6000 per mnd for 60 % av deltakerne, ved at det benyttes statlige tiltaksplasser.

Obligatoriske sentrale og lokale måltall

Måltall – sosialtjenesten - obligatoriske	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Finansiering til kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd.	80 %	87,2 %	80 %	>80 %
Søknad om kommunal bolig – andel søknader behandlet innen 3 mnd.	95 %	96,3 %	95 %	>95 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd.	80%	49,4%	80 %	>80 %
Antall personer i døgnovernatningssteder uten kvalitetsavtale.	0	0	0	0
Antall personer med opphold over 3 mnd i døgnovernatting.	0	5	0	0
Økonomisk sosialhjelp – andel søknader behandlet innen 2 uker.	95%	84%	95%	95%
Andel deltakere som går ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram	-	75%	60%	60%
Minimum andel fornøyde brukere etter brukerundersøkelse i sosialtjenesten	70%	66%	70%	70%

Kommentarer til tabellen

- Foreløpige tall for 2009 viser at andel søknader om økonomisk sosialhjelp behandlet innen 2 uker har gått ned til om lag 80 %. Årsaken til dette er et sterkt fokus på kompetanseheving/ opplæring i tilknytning til NAV-etableringen, samt økt saksmengde som følge av at arbeidsledigheten øker. Det vil i 2010 være en målsetting å øke prosentandelen på andel søknader behandlet innen 2 uker.
- Det gjennomføres ikke brukerundersøkelse i sosialtjenesten i 2009.

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO1/FO4 Sosialtjenesten m.v	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Bydelen 2006	Bydelen 2007	Bydelen 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	18 477	17 020	16 624	1 281	1 052	991	Kostra-bydel nivå 3
Antall deltakere i kvalifiseringsprogram 31.12.			669			43	Questback/Årsstat 2010
Antall deltakere i introduksjonsordning 31.12.	595	585	610	47	37	27	Årsstatistikk
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år*	4,7	4,3	4,1	4,3	3,7	3,4	Kostra-bydel nivå 3
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år**	5,2	4,3	3,8	6,2	4,6	4,2	Kostra-bydel nivå 3/UCKE
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp per mottaker	50 694	51 527	54 207	43 432	47 063	45 244	Kostra-bydel nivå 2
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,7	5,7	5,6	4,9	5,1	4,9	Kostra-bydel nivå 2
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år***	4,6	4,6	4,5	4,1	4,1	3,7	Kostra-bydel nivå 2

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO1/FO4 Sosialtjenesten m.v	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Bydelen 2006	Bydelen 2007	Bydelen 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Andel mottakere med sosialhjelp/introduksjonsstønad som hovedinntektskilde	57,9	59,0	56,7	62,5	58,8	56,8	Kostra-bydel nivå 2
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer.	46,8	46,7	41,0	36,5	39,8	36,0	Kostra-bydel nivå 2

Nøkkeltallene for Oslo er basert på spesialbestilling fra SSB for å fjerne dobbelttelling av klienter. Offisielle Kostra-tall har for høye brukerrater, for kort stønadsperiode og for lave enhetskostnader for Oslo - fordi klienter som flytter mellom bydeler blir telt flere ganger.

* Teller/nevner på Kostra bydel - nivå 3 Sosialtjeneste og Behovsprofil. Sosialhjelpsmottakere 25-66 år per år delt på antall innbyggere 25-66 år per 1.1. året etter. Kostra har kun tall fra 2006 for mottakere 25-66 år

** Teller Kostra bydel - nivå 3 Sosialtjeneste. Nevner UKE-web Befolkning inkl. Marka/sentrum Sosialhjelpsmottakere 18-24 år per år/innbyggere 18-24 år per 1.1. året etter. Kostra har kun tall fra 2006 for mottakere 18-24 år

Årsverk i sosialtjenesten

Antall årsverk i sosialtjenesten ¹⁾	2009	2010	endring
242 Sosialtjenesten	39,5	39,5	-
273 Kvalifisering aktive tiltak	4	4	-
275 Introduksjonsordningen	3	3	-
276 Kvalifisering NAV	3	4	1
283 Boligkontoret	5,5	5,5	-

1) Bydelen finansierer 50 % leder Publikumsnettverket i NAV, men stillingen er lagt til NAV stat

Endringer i budsjett 2010:

- 1 årsverk merkantil regnskapskonsulent foreslås opprettet med virkning fra 01.01.2010.

Antall engasjementer	2009	2010¹⁾	endring
Sum antall engasjement i sosialtjenesten	5	5	-

1) 2 årsverk fagkonsulent/tilretteleggere, opprettet i 2008, knyttet til prosjektet "Vilje Viser Veii" – tiltak for at mennesker med psykiske lidelser skal komme i arbeid, er ført under årsverk psykisk helse.

Engasjementer knyttet til prosjekter i 2010 forutsettes finansiert gjennom prosjektmidler og fordeler seg slik:

- "Bolig som base" - booppfølging av rusmiddelmissbrukere. 1 årsverk fagkonsulent, videreført fra 2008 og 2009.
- "JA – du kan!" – fellesprosjekt med avdeling barn og unge, tiltak for å forebygge rusmiddelproblemer hos unge. 2 årsverk fagkonsulent, en i NAV og en på tiltakssenteret, videreført fra 2009. I tillegg er det søkt midler til et prosjekt for etablering av "Dagtilbud for ungdom".
- "Ny sjanse" – prosjekt som skal få kvinner på overgangsstønad ut i kvalifiserende tiltak. 1 årsverk fagkonsulent, videreført fra 2009.
- "Fra sosialhjelp til statlig bostøtte. Uten bolig – andre muligheter?" 1 årsverk fagkonsulent, videreført fra 2009.

3.6 Ergo- fysioterapitjenesten 0-17 år (kostra 241)

3.6.1 Ansvarsområde

Ergo- og fysioterapitjenesten har et særlig ansvar for å følge opp barn og unge med nedsatt funksjonsevne, iht kommunehelsetjenesteloven.

3.6.2 Status og utfordringer

Ergo- og fysioterapitjenesten er organisatorisk lagt til Helsetjenester barn og unge. Bydelen har over 100 barn og unge med nedsatt funksjonsevne av varierende grad. Ergo- og fysioterapitjenesten er involvert i arbeidet med vurdering, veiledning, forebygging, behandling og tilrettelegging av hverdagen for denne gruppen. En del av tjenestene ytes til elever i spesialklasser ved skolene Bøler, Abildsø og Vetland, gjennom salg av fysioterapitjenester til barnas bostedsbydel. Per 01.11.2009 følges 240 barn og unge opp av ergo- og fysioterapeutene i bydelen, en økning med 10 barn i forhold til samme tidspunkt 2008. Det forebyggende fysioterapiarbeidet har bestått i å tilby gruppesamlinger til alle barn ved 2 måneders alder, med vekt på foreldreveiledning knyttet til motorikk.

Representant fra ergo- og fysioterapitjenesten for barn og unge, deltar i prosjektet Familieveiviser.

Det er utarbeidet prioriteringsnøkkel for ergo- og fysioterapiarbeidet, hvor arbeid med habiliteringsbarn 0-18 år, utredning og oppfølging av barn 0-18 måneder, barn med akutte tilstander, og salg av fysioterapitjenester til habiliteringsarbeid har første prioritet.

3.6.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

- Ergo- og fysioterapitjenesten for barn og unge er sentral i arbeidet med å tilby koordinerte tjenester, som ivaretar den enkeltes behov for habilitering og rehabilitering.
- Ergo- og fysioterapitjenesten bidrar aktivt til å forebygge sykdom og fremme god helse hos barn og unge.

Strategier og tiltak

- Barn med behov for ergo- og fysioterapitjenester gis hjelp i henhold til utarbeidet prioriteringsnøkkel
- Det tilbys gruppetilbud til alle babyer ved 2 måneders alder
- Det samarbeides det med skolehelsetjenesten om eventuelle tiltak for elever som er inkludert i ”Stor og sterk prosjektet”.

Kommentarer til tallbudsjettet

Ingen endringer

Antall årsverk	2009	2010	endring
Årsverk ergo- og fysioterapitjeneste barn og unge	5,7	5,7	-

3.7 Ergo- fysioterapitjenesten 18 + (kostra 241)

3.7.1 Ansvarsområde

Ergo- fysioterapitjenesten 18+ har ansvar for opptrening og rehabiliteringstjenester til innbyggere i bydelen over 18 år, og til å bistå brukere til å søke om tekniske hjelpemidler og boligendringer på grunn av funksjonshemming.

Driftstilskudd til private fysioterapiinstitutter administreres fra dette tjenesteområdet.

Fotterapeuter som gir tilbud til hjemmeboende tilhører dette tjenestestedet. Disse yter tjenester til brukere som ikke kan benytte private tilbud eller tilsvarende på dag- eller eldresenter.

Ergo- og fysioterapitjenesten omfatter kommunalt ansatte ergoterapeuter, fysioterapeuter og fotterapeuter. Fotterapeutene gir tilbud til hjemmeboende, primært eldre, som ikke kan benytte private tilbud eller tilsvarende på dagsenter eller eldresenter.

3.7.2 Status og utfordringer

Ergo- og fysioterapitjenesten er en svært viktig del av tiltakskjeden som skal gjøre det mulig for eldre og funksjonshemmede å bo og klare seg i eget hjem. Det satses spesielt på hjemmerehabilitering og opptrening i samsvar med bydelens mål om å redusere tiden på korttidsavdelingene i sykehjem og å gi brukerne trygghet for at de får nødvendige tjenester i hjemmet, når de trenger det.

Brukergrunnlaget for fysio- og ergoterapi viser en økning i aldersgruppene 18-67 år og 80+. Tjenesten har øremerket personalressurser som arbeider sammen med innsatsteamet. Det har vært av vesentlig betydning i svært mange saker hvor innsatsteamet skal inn, at trening kan starte med én gang brukeren kommer hjem.

Ergo- og fysioterapitjenesten prioriterer tiltak til brukere som utskrives fra sykehus, korttidsavdeling og brukere som trenger terapeuttjenester for å kunne komme hjem uten ekstra pleieressurser. Fotterapeutene prioriterer brukere med diabetes, sirkulasjonssvikt og smerter.

Hjelpemiddelsentralen er en viktig samarbeidspartner, og effektive rutiner her er vesentlig for brukerne og for tjenestestedets ressursutnyttelse. Hjelpemiddelsentralene i Oslo og Akershus ble slått sammen i 2009. Nye rutiner og samhandlingsformer er tidkrevende, og det brukes en del ressurser for å nå fram i systemet.

Bydelenes altmuligmannstjeneste (hjelpemiddelmontørene) blir sentralisert fra 01.01.2010 i en byomfattende hjelpemiddelteknisk pool med hjelpemiddelmontører, hjelpemiddelkonsulenter og sjåfører. Tjenesten lokaliseres på Økern og administreres av Bydel Bjerke. Fra årsskiftet 2009/2010 distribueres hjelpemidler direkte fra hjelpemiddelsentralen til brukerne.

Det er venteliste for tildeling av tjenester, både ergoterapi og fysioterapi. Det er ikke ventetid på de tjenestene som er høyest prioritert. Det er gjort en gjennomgang av prioriteringslister og ventetider for ergoterapi i 2009. På bakgrunn av prioriteringene vurderes tjenesten som godt forsvarlig. Antall henvendelser til ergo- og fysioterapi i 2009 er omtrent som i 2008.

Det forventes også redusert omfang av innkommende henvendelser, da mange henvendelser som i dag kommer til den enkelte terapeut og til mottakstelefonen, fra årsskiftet vil gå direkte til hjelpemiddelsentralen eller hjelpemiddelteknisk enhet.

Henvisning til fysioterapi er ofte todelt; behandling og vurdering av hjelpemidler. Dette kan i mange tilfeller gjøre det vanskelig å kunne henvise pasienter til de private fysioterapeutene med avtale. Selv om disse foretar hjemmebehandling, søker de ikke om tekniske hjelpemidler for brukere.

Det er i 2009 foretatt en statlig endring når det gjelder forholdet mellom refusjoner og driftstilskudd for private fysioterapeuter med driftsavtale. Endringen har medført en betydelig økning i driftstilskuddet fra kommunen, noe som er kompensert bydelene i 2009. I 2010 økes driftstilskuddet ytterligere. Også denne økningen er kompensert i bydelenes budsjetterammer. Det har også vært en betydelig innskjerping av at driftsavtalene bør være 100%. Ved ledighet i driftsavtaler under 100% skal bydelene øke disse. Bydel Østensjø har et stort antall av disse.

3.7.3 Mål, strategier og tiltak

Mål:

- Bydelens innbyggere som trenger terapeuttjenester får dette, så raskt og effektivt som mulig.
- Tjenesten er fortsatt et viktig ledd i tiltakskjeden i omsorgstrappen.
- De kommunale foterapeutene prioriterer personer som ellers ikke kan komme til foterapeut utenfor hjemmet.

Strategier og tiltak

- Det skal sikres gode henvisningsrutiner slik at mest mulig tid kanaliseres til brukerne direkte.
- Henvisninger skal kunne formidles i større grad til andre instanser der det er hensiktsmessig, for eksempel til private institutt med kommunal driftsavtale.
- Aktiviteten i hastesakene skal opprettholdes, og det skal arbeides for rask oppstart/vurdering av de saker som ikke har høyeste prioritet.
- Det vil bli lagt stor vekt på at de private fysioterapeutene påtar seg et større ansvar når det inngås nye driftsavtaler.
- Ergo- og fysioterapitjenesten skal prioritere rehabilitering i hjemmet, i tillegg til deltagelse i innsatsteam og ressurser spesielle behov knyttet til at eldre og kronisk syke og døende kan bo hjemme så lenge som mulig.
- Ergo- og fysioterapitjenesten skal delta aktivt i etablering av effektive samarbeidsrutiner med altmuligmannstjenesten i nyorganisert hjelpemiddelteknisk enhet.

Kommentarer til tallbudsjettet

- 0,5 årsverk foterapeut er ledig og foreslås inndratt fra 2010.
- Prisen på foterapitjenester økes til kr 375.
- Bydelens budsjetteramme er redusert med 2,015 mill. kroner som en følge av overføring av altmuligmannstjenesten. Budsjettet i 2009 var på 1,9 mill. kroner

Antall årsverk	2009	2010	endring
Ergo-/fysioterapitjenesten ¹⁾	17,95	14,45	-3,5 ²⁾

¹⁾ Inkluderer 100 % turnuskandidat i fysioterapi

²⁾ 3 årsverk altmuligmann/hjelpemiddelmontør overføres til Bydel Bjerke fra 01.01.2010

- 0,5 årsverk fotterapeut inndras.

Fysioterapeuter med driftstilskudd	2009	2010	endring
Fysioterapeuter med privat driftstilskudd	23,7	23,7	-

inkl. 100% turnuskandidat i fysioterapi

3.8 Kultur (kostra 385)

3.8.1 Ansvarsområde

Bydels Østensjø vil i samarbeid med lag, organisasjoner og institusjoner fremme gode betingelser for kulturell aktivitet. Kulturen skal profileres gjennom samarbeid med lokale medier, oppslag på bydelens tavler på sentrene og ved informasjon på bydelens nettsider. Ansvarsområdet omfatter vedtatte kulturoppgaver, samt samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner.

3.8.2 Status og utfordringer

Østensjø kulturutvalg, opprettet i 2007, er et viktig ledd i bydelens satsing på Kulturbydel Østensjø. Utvalget består av 7 medlemmer med representanter fra områdene kultur, kunst, musikk, historie, friluftsliv og idrett. En politisk representant fra bydelsutvikling, miljø- og kulturkomiteen har møterett og bydelsadministrasjonen er sekretariat. Kulturutvalget oppnevnes for ett år av gangen. Kulturadministrasjonen er sekretariat for kulturutvalget.

Kulturadministrasjonen er sekretariat for idrettens samarbeidsutvalg i Bydel Østensjø. Bydelsutvalget er representert i samarbeidsutvalget.

Ansvar for oppgaver innen kulturområdet er ivaretatt av administrasjonen i avdeling barn og kultur, samt andre avdelinger der det er hensiktsmessig.

Bydelen koordinerer fellesprosjekter som bydelsdager og andre samarbeidsarrangementer, utstyrsbank, bydelpriser, bistand i forbindelse med søknader m.m.

Med unntak av ressurser til Østensjø-listen, en liste som skal inneholde oversikt over bevaringsverdige bygninger og anlegg, samt naturområder som bør vernes eller beholdes, inklusive bydelens vassdrag, er ikke nye større kulturprosjekter initiert/ støttet av kulturutvalget i 2009, i og med at midler til formålet ble trukket inn i salderingsøyemed i BU-sak 96/09.

Kulturutvalget har påbegynt et arbeid der det skal tas kontakt med enkeltorganisasjoner for å informere om/ få innspill til større samarbeidsprosjekter til realisering i 2010, dersom det avsettes midler til formålet.

Av prosjekter som fikk midler i 2008 er prosjektene *Tegneseriemiljø* og *Kulturvennskap* videreført i 2009, det samme gjelder *Sauebeite* på Bakkehavn gård, som har fått prosjektmidler tidligere.

Ungdommens kulturmønstring (UKM), skatekonkurransen Skøyenåsen Open, Verdensdagen for psykisk helse, datasamlingen Bøler LAN er gjennomført i løpet av året, i samsvar med BU-vedtak.

Eldredagen er markert med eget arrangement. Frivillige ble invitert til arrangementet.

Bydelsdagene er gjennomført med over 60 arrangementer rundt om i bydelen. De fleste arrangementene ble godt besøkt.

Frivillighetsmidler kr 400 000 er foredelt til 70 ulike tiltak i bydelen. Frivillighetsmidlene for 2009 ble fordelt etter nye retningslinjer, der tiltak til barn og unge og tiltak som bidrar til å sette minoritetsgrupper i stand til å delta i det ordinære aktivitetstilbud, ble prioritert.

Kulturutvalget har involvert seg i flere av bydelsutvalgets saker i 2009, deriblant saker om lokalisering av barnehager og budsjett 2010.

Det er mottatt kr 10 000 i eksterne midler fra Returkartong AS til trykking i forbindelse med bydelsdagene. Det er mottatt kr 60 000 fra Den kulturelle spaserstokk i 2008, til Spillet om Sarabråten, med forestillinger i september 2009. Det er mottatt midler til kulturtiltak for eldre i 2009. Fritidsklubbene har fått midler fra Oslo kommune sentralt, samlet kr 100 000.

3.8.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

- Bydel Østensjø har et variert og mangfoldig kulturliv og egnede sosiale møteplasser

Strategier og tiltak

- Østensjø kulturutvalg videreføres, og lag og foreninger inviteres til å komme med innspill i forbindelse med oppnevning av representanter i Kulturutvalget, samt til endringer av ansvar og arbeidsoppgaver for kulturutvalget
- Kulturutvalget skal initiere og støtte opp om større samarbeidsprosjekter. Oppgaver i denne forbindelse kan finansieres av de midler utvalget disponerer, enten det utføres av bydelens ansatte, utvalgets medlemmer, eller andre som måtte være skikket til oppgaven
- Ordningen med midler som kan realisere særskilte prosjekter/ gode ideer skal gjøres kjent, inklusive informasjon om hva midlene kan disponeres til og hvordan man kan komme i betraktning for tildeling
- I større samarbeidsprosjekter skal det legges til rette for at lokale kunstnere, kulturinstitusjoner som Østensjø barne- og ungdomsteater, Oslo musikk- og kulturskole, og lignende, skal kunne være en aktiv part
- Frivillighetsmidler for 2010 utlyses i uke 52, med søknadsfrist 31.01.2010, og fordeles iht vedtatte retningslinjer
- Bydelsdager 2010 gjennomføres, Ungdommens kulturmønstring, Skøyenåsen Open, LAN (IKT-samling), Barnas kulturfestival, Verdensdagen for psykisk helse og andre prioriterte fellesarrangementer iht budsjettvedtak.
- Bydelsprisen og Ungdommens Kulturpris videreføres med utdeling av prisene på egnede arrangementer
- Det legges fram sak for bydelsutvalget om publikumsoppslutningen ved kulturarrangementer, inklusive arrangementer under bydelsdagene, der kostnadene ved det enkelte tiltak vurderes i forhold til deltakelse
- Det søkes eksterne midler for i størst mulig grad å støtte opp om kulturaktiviteter i bydelen.
- Ungdomstiltak, har i 2009 fått 100 000 kroner fra Oslo kommune sentralt, blant annet til sene lørdagskveldstiltak. Kulturtiltak for eldre har både i 2008 og i 2009 fått støtte fra Den kulturelle spaserstokk. Bydelen skal aktivt søke om denne typen midler der det er mulig.

Kommentarer til tallbudsjettet

Det foreslås at bydelen prioriterer midler til disposisjon for kulturutvalget, midler til disposisjon for ungdomsrådet, frivillighetsmidler, Østensjø bydelspris, Ungdommens kulturpris, samt prioriterte arrangementer som etter hvert har blitt tradisjon.

Det foreslås avsatt kr 950 000 til kulturformål, fordelt med:

1. kr 400 000 til frivillighetsmidler
2. kr 200 000 til disposisjon for kulturutvalget
3. kr 90 000 til Bydelsdager 2010
4. kr 30 000 til Barnas kulturfestival
5. kr 25 000 til arrangement/ tiltak for frivillige
6. kr 30 000 til Ungdommens kulturmønstring, UKM
7. kr 20 000 til skatearrangementet Skøyenåsen Open
8. kr 30 000 til LAN 2008 (Local Area Network, lokal IT-samling for ungdom
9. kr 30 000 til drift av ungdomsrådet
10. kr 10 000 til Ungdommens kulturpris
11. kr 15 000 til Østensjø bydelspris
12. kr 10 000 til Verdensdagen for psykisk helse
13. kr 50 000 til Østensjø barne- og ungdomsteater
14. kr 10 000 til administrasjon innen kulturområdet

Det foreslås at kulturutvalget gis fullmakt til å justere bevilgninger avsatt til punktene 2-4 med mindre beløp innenfor den totale rammen satt av til disse punktene.

Ungdomsrådet gis fullmakt til å justere bevilgninger avsatt til punktene 6-10 med mindre beløp innenfor den totale rammen satt av til disse punktene.

Antall årsverk	2008	2009	endring
Sum årsverk	0	0	-

4 2A – Barnehager

4.1.1 Budsjettspesifikasjon

Kostra	Funksjonsområde 2A - Barnehager	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
201	Førskole	59 252 598	65 423 000	61 439 000
211	Styrket tilbud til førskolebarn	9 476 914	6 715 000	7 837 000
221	Førskolelokaler og skyss	32 875 146	34 529 000	47 137 000

4.2 Barnehager (kostra 201, 211, 221)

4.2.1 Ansvarsområde

Barnehager er et pedagogisk tilrettelagt tilbud som reguleres i Lov om barnehager med forskrifter. Tilbudet omfatter kommunale og ikke-kommunale barnehager. Barnehagene har ulike driftsformer og åpningstider, og inkluderer åpne barnehager og familiebarnehager. Oslo kommune er ett opptaksområde. Bydelen har ansvar for opptak til barnehageplasser i egen bydel og har ansvar for utbetaling av tilskudd til private barnehager.

Rammeplanen er en forskrift til loven og angir barnehagens samfunnsmandat. Rammeplanen danner grunnlaget for planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og vurdering av barnehagens innhold. Driften reguleres i tillegg av vedtekter fastsatt av eier.

4.2.2 Status og utfordringer

Bydelens barnehagetilbud består av 32 kommunale barnehager, 13 ikke-kommunale barnehager, 26 familiebarnehager og 2 åpne barnehager.

Totalt anslås antall barn med barnehageplass ved årsskiftet å være 2652, hvorav 663 i ikke-kommunale barnehager og 1989 i kommunale barnehager.

Antall småbarnsplasser ved årsskiftet er estimert til 986, mens antall barnehageplasser for barn over 3 år er estimert til 1666.

Antall barn med barnehageplass har økt med 269 fra samme tid i 2008. Det økte antallet barn framkommer ved økning av plasser i Tallberget barnehage, Lopperud barnehage, Lopperud Idrettsbarnehage, Christinedal kunst- og kulturbarnehage, Manglerud barnehage, Treskeveien barnehage, og Havnehagan friluftsbarnhage.

Inkludert i tallene er etablering av nye barnehageplasser i november og desember 2009 i barnehagene Rønningjordet, Utmarkveien og Tallberget midlertidig/ Manglebergveien barnehage.

Bydelens 2 åpne barnehager er ikke iberegnet i disse tallene og kommer i tillegg, med til sammen 123 plasser.

Bydelen har egen bestillerenhet for barnehagene, som ivaretar opptak til kommunale og ikke-kommunale barnehageplasser, samt økonomisk tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Befolkningsprognose og dekningsgrad

Befolkningsprognosen viser en økning av barn i alderen 1-5 år, fra 3073 barn i 2008 til 3169 i 2009. I 2010 forventes det en ytterligere økning på ca 50 barn, til 3220.

Dekningsgraden per 31.12.2009 forventes å være 83,7 % for alderen 1-5 år. Med forventet utbygging i 2010 er dekningsgraden per 31.12.2010 prognostisert til 87,9 %.

Søkerliste til barnehage

Lovfestet rett til barnehageplass omfatter barn som er fylt ett år til hovedopptak (31.08). Til hovedopptaket 2009 hadde bydelen 617 søkere, mens det i 2008 var 563 søkere til hovedopptaket. Bydelen har fortsatt ansvar for opptak til plasser i bydelens barnehager. Ved innføring av lovfestet rett til barnehageplass ble Oslo kommune betraktet som ett opptaksområde. Alle bydelens søkere med lovfestet rett til barnehageplass, fikk barnehageplass i egen bydel ved hovedopptak 2009.

Utbygging

Bydel Østensjø har fortsatt behov for å etablere flere barnehageplasser for å ha full behovsdekning. I følge befolkningsframskrivningen vil antall barn mellom 0 – 5 år i bydelen øke med mellom 40 og 100 barn per år fram til 2012.

For 2010 er følgende prosjekter i gang og forventes ferdigstilt til hovedopptak 2010:

- Østmarka Idrettsbarnehage (Hellerudveien 86 – 90): Barnehagen har startet opp i Lopperud midlertidige barnehage. Drifter ønsker fortsatt drift i Lopperud midlertidige barnehage etter at Østmarka Idrettsbarnehage er ferdig: Totalt gir disse to prosjektene 18 småbarnsplasser og 54 storebarnsplasser.
- Rønningjordet barnehage: Paviljongen ved Rønningjordet barnehage videreføres med 18 småbarnsplasser og 36 storebarnsplasser til bydelen har full barnehagedekning.
- Manglebergveien barnehage: Barnehagen starter opp i desember 2009 i Tallberget midlertidige barnehage med 18 småbarnsplasser, tenkt utvidet med 18 småbarnsplasser i januar 2010 og full drift fra 01.08.2010 med ytterligere 36 storebarnsplasser.

Ansvar for etableringen av nye barnehager er lagt til sentral bestillerenhet i Oslo kommune. Utgifter til etablering og drift av nye barnehageplasser dekkes gjennom ulike tilskuddsordninger. Tilskuddsordningene videreføres i 2010.

Økonomisk likeverdig behandling

Barnehageloven slår fast at godkjente ikke-kommunale og kommunale barnehager skal behandles likt i forhold til offentlige tilskudd. Med bakgrunn i Forskrift om økonomisk likeverdig behandling, kommer bydelen i 2009 til å utbetale i underkant av 17 mill. kroner av bydelens ramme til ikke-kommunale barnehager og familiebarnehager. 3,6 mill. kroner av beløpet kompenseres særskilt fra sentrale midler til etablering av ikke-kommunale barnehageplasser. Resterende beløp er lagt i bydelens ramme.

Kvalitet i barnehagen

Barnehagene er et pedagogisk tilrettelagt tilbud, regulert i Lov om barnehager. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft 01.08.2006. Rammeplanen danner grunnlaget for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold.

Gjennom St.meld. nr. 41 *Kvalitet i barnehagen* retter Regjeringen fokus på kvalitetsarbeid i barnehagen. Meldingen har som hovedmål:

- å sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager
- å styrke barnehagen som læringsarena
- at alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap.

For å nå målene er barnehagene avhengig av et kompetent personale. Det er satt av sentrale midler til kompetanseutvikling. Barnehageadministrasjonen og barnehagene tildeles midler i tråd med innsendte søknader og Fylkesmannens føringer. Det rapporteres til Fylkesmannen på disse midlene.

Bydelen har høyt fokus på videreutvikling av det pedagogiske arbeidet i bydelens barnehager, i tråd med Rammeplanens føringer. Som ledd i dette, ble det i 2009 igangsatt et større utviklingsprogram i bydelen med formål å utarbeide kvalitetsdokument for barnehagene.

Rekruttere og beholde pedagoger i barnehagene er en stor utfordring. Plan for å sikre god rekruttering til barnehagene og for å beholde kvalifisert arbeidskraft, ble lagt fram som sak for bydelsutvalget i sak 100/09.

Bydelen har 9 studenter i Arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning (ABf), som er et samarbeid mellom Oslo kommune og Høgskolen i Oslo.

I tråd med byrådets føringer skal veilederen ABC og 1,2,3 benyttes i utviklingen av barnas matematikk- og språkkunnskaper. Arbeidet er godt integrert i bydelens barnehager, og videreføres i 2010.

Bydelens barnehager samarbeider med skolen(e) de avgir barn til, for å bidra til at skolestarterne får et best mulig utgangspunkt for læring.

Bydelen har siden 2006 årlig gjennomført brukerundersøkelse i alle barnehagene. Bydelens gjennomsnittlige skår på brukertilfredshet ligger på 4,7, landsgjennomsnittet på 4,8.

Tilsyn

Kommunen skal med hjemmel i barnehageloven § 16 første ledd føre tilsyn med barnehagene. Felles nettbasert tilsyn er initiert av Oslo kommune og er gjennomført i 2008 og 2009. Avvik utkvitteres av den enkelte barnehage. Bydelen har prioritert tilsyn i barnehager der det er framkommet klager og/eller avvik.

Vedlikehold i barnehagene

Det er Omsorgsbygg Oslo KF (OBY) som har ansvaret for utvendig vedlikehold/rehabilitering i kommunale barnehagene. I forbindelse med behov for rehabiliteringen av Fuglemyra barnehage ble det vurdert om barnehagen, ved ombygging, kunne gi flere barnehageplasser. Dette ble vurdert som lite aktuelt. Følgelig er Fuglemyra barnehage ikke rehabilitert i 2009, men er den barnehagen bydelen mener har størst rehabiliteringsbehov.

Bydelen er gjennom sentrale budsjettjusteringer tilført 4,6 mill. kroner til vedlikehold i barnehagene i 2007 og 2008. Siste del av avsetningen er brukt i 2009. Midlene var øremerket innvendig vedlikehold og lekeplassutstyr. Bydelsutvalget er orientert om bruken av midlene i BU-sak 170/09.

Byrådet trekker fram følgende hovedutfordringer for barnehageområdet for 2010:

- Bygge ut tilbudene i takt med økende fødselstall.
- Skaffe nok kvalifisert personell til de tjenestene som tilbys.
- Gi skolestarterne et best mulig utgangspunkt for læring.

I tillegg ser bydelen en utfordring i å få på plass system for kvalitetstilsyn med barnehagens innhold, som supplement til det øvrige tilsynet bydelen driver.

Med mange og hyppige endringer med nye barnehager og endringer i barnetall i eksisterende barnehager, er det en utfordring å ha gode rutiner for godkjenning og oppfølging av meldinger til Fylkesmannen.

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager	Resultat Oslo 2006	Resultat Oslo 2007	Resultat Oslo 2008	Bydelen 2006	Bydelen 2007	Bydelen 2008	Kildegrunnlag
Barn 1-2 år med barnehageplass i bydelen*	9 733	10 731	11 586	704	807	841	Kostra-bydel nivå 3
Barn 3-5 år med barnehageplass i bydelen*	17 472	18 492	19 292	1 287	1 409	1 490	Kostra-bydel nivå 3
Andel ansatte i kommunale barnehager med dispensasjon fra kravet om førkolelærerutdanning	18,5 %	23,1 %	27,8 %	20,5 %	24,4 %	30,7 %	Kostra-bydel nivå 3
Herav med annen pedagogisk utdanning	41,5 %	37,5 %	26,0 %	23,3 %	27,5 %	16,4 %	Kostra-bydel nivå 3
Andel barn fra språklige og kulturelle minoriteter som går i barnehage, i forhold til innvandrerbarn 0-5 år.	44,2 %	48,4 %	51,2 %	34,1 %	38,9 %	38,5 %	Kostra-bydel nivå 2
Antall timer direkte hjelp pr. uke til førskolebarn etter opplæringsloven § 5-7	-	-	10 357	-	-	899	Bydelsstatistikken
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage**	123 790	119 752	130 939	114 000	121 000	132 000	Kostra/UKE

* Angir barn med barnehageplass i bydelen, uansett bostedsbydel

**Inkludert art 380 (husleie til kommunale foretak). Resultat Oslo er et veid gjennomsnitt av bydelene. Indikatoren avviker derfor fra KOSTRA. Angir barn med barnehageplass i bydelen, uansett bostedsbydel

Budsjettekniske forutsetninger

- Gjennomsnittlige netto driftsutgifter per år per småbarnsplass i barnehage (0-2 år) kr 97 496
- Antall småbarnsplasser i bydelens barnehager estimert per 31.12.2009: 986
- Antall småbarnsplasser i kommunale barnehager estimert per 31.12.2009: 676
- Gjennomsnittlige netto driftsutgifter per år storbarnsplass i barnehage (3-5 år) kr 32 473
- Antall storbarnsplasser i bydelens barnehager estimert per 31.12.2009: 1 666
- Antall storbarnsplasser i kommunale barnehager estimert per 31.12.2009: 1 367

Kostnadsberegningen inneholder kostra 201 og 221 og er med utgangspunkt i de kommunale barnehageplassene.

4.2.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

Byrådets mål:

- Alle barn i alderen fra ett til fem år skal få tilbud om barnehageplass dersom foresatte ønsker det.
- Oslo-barnehagene skal gi barna et faglig solid barnehagetilbud.
- Overgangen fra barnehage til skole skal bedres
- Oslo kommune skal beholde og tiltrekke seg faglig gode pedagoger til barnehagene ved å bedre utdanningskapasiteten og fortsatt tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser.

Tiltak og strategier

- Det fremlegges sak Barnehager – Full behovsdekning, i hvert møte i bydelsutvalget
- Det legges det opp til en økning på minimum 170 barnehageplasser
- Midlertidige lokaler videreføres til bydelen kan tilby barnehageplasser til vesentlig flere søkere enn de som omfattes av retten til barnehageplass
- Tiltak i tråd med BU-sak 100/09 *Rekruttering i barnehagene – revidert plan* gjennomføres
- Ordning med veiledning av nyutdannede pedagoger videreføres
- Faglige kvalitet i bydelens barnehager skal styrkes ved
 - at barnehagenes felles utviklingsprogram, Kvalitet i barnehagen, videreføres
 - at den enkelte barnehage viderefører arbeidet med kompetanseutvikling knyttet til implementering av rammeplanen iht føringer fra Fylkesmannen
 - at ABC og 1,2,3 benyttes i utviklingen av barnas matematikk- og språkkunnskaper
 - at barnehagene, i samsvar med føringer i byrådets budsjettforslag, legger økt vekt på filosofi og økt bruk av digitale verktøy
- Nettbasert brukerundersøkelse gjennomføres våren 2010, med score minimum på nivå med landsgjennomsnittet
- Det utarbeides system for tilsyn i alle bydelens barnehager, inklusiv tilsyn med pedagogisk innhold og kvalitet i tilbudet.

Obligatoriske - sentrale måltall

Måltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager (BOU)	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (dekningsgrad) ¹⁾	85,3 %	81,3 %	87%	90%

¹⁾ Gjelder andel av barn 1 – 5 år bosatt i Oslo kommune som har barnehageplass totalt 37 887

Kilde: Plandatabasen, Utviklings – og kompetanseetaten, Oslo kommune pr.01.01.2009

Obligatoriske - lokale måltall

Måltall for: Funksjonsområde 2A – Barnehager (BOU)	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel barn 1 – 5 år med barnehageplass (dekningsgrad) ¹⁾	80%	76,2%	83,7%	87,9%
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad) ²⁾		64,2%	71,9%	76,5%
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad) ³⁾		85,4%	90,0%	96,3%

For resultat 2008 er tallene basert på søknad til Fylkesmannen 2009 (Kostra pr.15.12.2008). 2009 er første gang vi opererer med måltall fordelt på andel barn 1- 2 år og andel barn 3 – 5 år.

2009 – tall:

¹⁾ Gjelder andel av barn bosatt i bydelen som har barnehageplass av totalt 3169 barn

²⁾ Gjelder andel av barn 1 – 2 år bosatt i bydelen som har barnehageplass av totalt 1334 barn

³⁾ Gjelder andel av barn 3 – 5 år bosatt i bydelen som har barnehageplass av totalt 1835 barn

Kilde: Plandatabasen, Utviklings – og kompetanseetaten, Oslo kommune pr.01.01.2009

Kommentarer til tallbudsjettet

- I og med at ordningen med særskilte midler fra sentralt hold til vedlikehold i barnehagene er avsluttet, foreslås avsatt kr 400 000 til innvendig vedlikehold i barnehagene, inklusiv midler til nødvendig utskifting av hvitevarer.
- Det igangsettes en ordning med utleie av barnehagelokaler på kveldstid og i helger. Ordningen forventes å gi en inntekt på om lag kr 100 000.

Antall årsverk – kommunale barnehager	2009	2010	endringer
Ansatte i barnehager	475,48	490,25	14,77
Eplehagen åpen barnehage ¹⁾	1,20	1	-0,2

¹⁾ 0,2 årsverk overført til Eplehagen familiesenter

Tallene for ansatte i barnehagen innbefatter:

²⁾ Inndragelse av 13 årsverk Lopperud midlertidige barnehage

³⁾ Inndragelse av 13 årsverk Skredderløkka barnehage

⁴⁾ Opprettelse av 2 årsverk i Rønningjordet barnehage i forbindelse med at barnehagen øker fra 5,33 avdelinger til 6 avdelinger, når barnehagen flytter inn i nye lokaler ultimo november. Stillingene er fordelt på 1 pedagogisk leder og 1 barne – og ungdomsarbeider.

Antall engasjementer	2009	2010	endring
Sum antall engasjement i kommunale barnehager	0,33	0,33	-

- I forbindelse med hovedopptak i barnehagene foreslås videreført ressurs tilsvarende 0,33 årsverk.

4.3 Ressursenhet for førskolebarn (kostra 211)

4.3.1 Ansvarsområde

Ressursenheten skal tilrettelegge for at barn med særskilte behov skal kunne nyttiggjøre seg ordinær plass i barnehage iht Lov om barnehager, samt sørge for at barn med funksjonshemming får spesialpedagogisk hjelp i barnehagen iht Opplæringslova § 5-7. Ressursenheten skal sørge for likebehandling og kvalitet i vurdering av behov og tildeling av tjenester.

4.3.2 Status og utfordringer

Ressursenhet for førskolebarn inngår i Fagsenter barn og unge, sammen med Bestillerkontor 0-17 år/ habilitering barn og unge.

Ressursenhet for førskolebarn gir

- 75 barn styrket tilbud i form av støttepersonal til barnehagen, eventuelt direkte spesialpedagogisk hjelp, logopedhjelp og/ eller veiledning til barnehage og foresatte.
- lavterskeltjenester, som pedagogisk veiledning til barnehager og foresatte, logopedisk-/språkveiledning og PMTO-rådgivning.

Barn med store hjelpebehov har tilbud

- ved Langerud barnehage og Oppsaltunet barnehage, der det er forsterkede avdelinger med 18 barn, hvorav 4 barn med nedsatt funksjonsevne i hver av de to avdelingene
- i byomfattende, spesielt tilrettelagte barnehager. Dette gjelder 8 av bydelens barn.

Utfordringen på dette området er å sikre barn med spesielle behov rett hjelp ved samordnede, godt koordinerte tjenester. Med bakgrunn i dette er bydelen overført ansvar for å fatte vedtak iht Opplæringslova § 5-7. Målet med overføring av ansvar fra Utdanningsetaten til bydel, er å legge bedre grunnlag for helhetlige vurderinger og samordnede tiltak iht barnets behov. Bydelen er gitt i oppdrag å se vedtak om spesialpedagogisk hjelp iht Opplæringslova i

sammenheng med øvrige ressurser, som for eksempel tilretteleggingstiltak med bakgrunn i Barnehageloven.

Byrådsavdelingene Kultur og utdanning og Eldre og sosiale tjenester, har i dialog med bydelene og utdanningssetaten, utarbeidet saksbehandlingsrutiner som sikrer effektiv saksgang.

Tertialstatistikker viser fra og med 01.08.2008 jevnt økende aktivitetsnivå. Fra 2009 er vedtak og rapportering lagt i fagsystemet Gerica, for både bestiller og utfører i bydel.

Byrådsavdelingen har ansvar for utvikling av systemet, slik at det kan hentes ut hensiktsmessige rapporter for området.

4.3.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

Byrådets mål er å sikre at barn, unge og familier skal få hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Tiltak og strategier

For å nå målet i budsjettet:

- skal vedtak etter opplæringslova koordineres og samordnes med tiltak etter barnehageloven
- vil ressursenheten ta i bruk drøftingsteam ifm samarbeid med sakkyndig instans
- benyttes fagsystemet Gerica i forbindelse med vedtak og rapportering
- skal det legges økt vekt på samarbeid mellom språkenheten på Familiesenteret og Ressursenhet for førskolebarn, for utveksling av kompetanse og koordinering av tjenestene
- skal ressursenheten aktivt benytte PMTO (foreldreveiledningsmodell) i veiledning av foreldre/ ansatte i barnehagene
- skal brukerundersøkelse gjennomføres i samarbeid med prosjekt Familieveiviser.

Antall årsverk	2009	2010	endring
Årsverk Ressursenhet for førskolebarn	31	30	-1
Årsverk Fagsenter barn og unge	0	1	1
Årsverk språkenheten	3,68	3,68	-

1 årsverk konsulent er overført fra Ressursenheten til Fagsenter barn og unge, da den betjener både Ressursenheten og Bestiller 0-17 år

5 Funksjonsområde 2B – Oppvekst

5.1.1 Budsjettspesifikasjon

Kostra	Funksjonsområde 2B - Oppvekst	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
215	Skolefritidstilbud	3 719 544	0	0
222	Skolelokaler og skyss	4 733 794	0	0
231	Aktivitetstilbud barn og unge	10 790 638	13 031 000	12 685 000
232	Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	16 222 400	15 676 000	15 750 000
244	Barneverntjeneste	18 866 985	19 338 000	20 129 000
251	Barneverntiltak i familien	10 373 323	7 689 000	11 251 000
252	Barneverntiltak utenfor familien	53 508 833	44 312 000	42 193 000

Kostra	Barneverntjeneste	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
244	Barneverntjenesten - OFOT	4 402 025	5 366 000	4 856 000
244	Barneverntjenesten	13 997 476	13 431 000	15 273 000
244	Barnevern v/Manglerud politi	467 484	541 000	0

5.2 Ungdom og fritid (kostra 231, 242)

5.2.1 Ansvarsområde

Kommunen skal legge til rette for at barn og ungdom i Oslo får en best mulig oppvekst. Sentrale og lokale politiske vedtak er retningsgivende for virksomheten.

5.2.2 Status og utfordringer

Området Ungdom og fritid inneholder fritidsklubber med aktivitetsverksteder, gruppetiltak, utekontakttjenesten, bydelens oppfølgingstjeneste for ungdom som har falt ut av videregående skole (OT), og et arbeidstreningstiltak.

Tjenestene gir både åpne, lavterskeltiltak rettet mot brede barne- og ungdomsgrupper og tiltak for barn og unge det er knyttet bekymring til. Tilbudet for barn og unge som det er knyttet bekymring til, gis som tiltak til enkeltindivider eller til mindre grupper.

Området er også ansvarlig for å koordinere det tverrfaglige/tverretatlige samarbeidssystemet og bydelens samordning av kriminalitetsforebyggende tiltak (SaLTo).

Fritidsklubber

- Bøler fritidsklubb har juniortilbud og ungdomstilbud, hver med to kvelder i uka. Klubben har et bandrom som benyttes av musikkinteressert ungdom og et klatrerom som benyttes både av klubben, skolefritidsordningene, barnehagene og Bøler

klatreforening. Fritidsklubbens lokaler benyttes også til bydelens språkgrupper, Bøler åpne barnehage, treffsted for familiebarnehager og Islamsk senter Oslo.

- Manglerud ungdomshus har juniortilbud en kveld i uka og ungdomstilbud tre kvelder i uka. I tillegg er musikkverkstedet og bydelens musikkutstyrsbank lokalisert til ungdomshuset.
- Abildsøklubben har et barne- og ungdomstilbud (10 – 16 år) en kveld i uka.
- Skullerud aktivitetshus har tilbud til ungdom to kvelder i uka. Medieverkestedet er integrert i dette tilbudet, samt organiseringen av idrett og utfordringsgrupper. Lokalene benyttes også av sosialtjenestens tiltakssenter og utekontaktens arbeidstreningstiltak samt av tre frivillige grupper; Østensjø sjakk klubb, Skullerud Warhammerklubb og Somalsk kvinnegruppe.
- Skøyer'n fritidsklubb har juniortilbud en kveld i uka og ungdomstilbud tre kvelder i uka.

Fritidsklubbene driver ulike tiltak for å møte utfordringer innen rasisme, rusmisbruk, vold og kriminalitet. I 2009 har det vært drevet tre "Idrett og utfordring" grupper. Gruppetilbudene er dels finansiert av bydelens egne driftsmidler og dels ved støtte fra Oslo Idrettskrets.

Fritidsklubbene har over en årrekke deltatt i Oslo kommunes satsing for å motvirke at ungdom trekker til sentrum ved å arrangere lokale sene lørdagsarrangementer. I 2009 ble det gitt sentral støtte til de større regionale arrangementene. Bydelen søkte på 6 arrangementer, og fikk innvilget støtte til 4, som har blitt gjennomført med stor suksess.

Utekontakten (kostra 242)

Tjenesten har 5 årsverk som driver forebyggende arbeid ved oppsøkende virksomhet i ungdomsmiljøet og ved iverksettelse av ulike tiltak og aktiviteter. Utekontakten følger også opp enkeltungdom etter oppdrag fra barneverntjenesten, politiet og sosialtjenesten.

Ansvar for bydelens oppfølgingstjeneste (OT) for ungdommer som faller ut av opplæringen på videregående skole er lagt til utekontakten. Videre har tjenesten hovedansvar for planlegging og gjennomføring av Bøler LAN (Local Area Network, en lokal IT – samling). Utekontakten deltar på skolenes turer med Hvite Busser.

Utekontakten har ansvaret for arbeidstreningstiltaket for ungdom. 2 årsverk er knyttet til dette tiltaket. Det pågår et kontinuerlig arbeid for å styrke samarbeidet med barneverntjenesten, sosialtjenesten og de videregående skolene om enkeltklienter/enkeltelever som trenger helhetlig oppfølging.

Ferietilbud

Klubbene arrangerte i 2009 ferietilbud for barn i alderen 4. – 7. klasse. Tilbudet besto av dagsturer i fire uker i forbindelse med skolens sommerferie. Tilbudet videreføres, med noen mindre endringer av turprogrammet.

Samordning av kriminalitetsforebyggende arbeid (SaLTo)

Satsningen på kriminalitets forebyggende arbeid i Oslo har fått betegnelsen SaLTo, som er forkortelsen for "sammen lager vi et trygt Oslo". Denne satsningen bygger på en ny og mer effektiv samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt for bekjempelse av barne- og ungdomskriminaliteten, samt samordne og strukturere samarbeidet internt i kommunen og mellom kommunen og andre instanser (SLT-modellen). SaLTo handlingsplan 2009 – 2012 for Bydel Østensjø innholder 37 ulike tiltak.

"Trygghetsprogrammet" er et tverretatlig program for oppfølging av offer eller fornærmede under 18 år som føler seg truet. Hensikten med trygghetsprogrammet er å gi offeret trygghetsfølelsen tilbake ved å tilby en trygghetsguide som kan gi råd og veiledning.

Programmet er utarbeidet av Manglerud politistasjon og prøves ut i politikretsen i nært samarbeid med bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø.

”Unge gjengangere” er et byomfattende tiltak som ble etablert våren 2008. Målgruppen for tiltaket er unge som begår gjentatt kriminalitet og unge som er i faresonen for å bli rekruttert til kriminelle nettverk og gjengmiljøer. Bydelene og den lokale politistasjonen har ansvar for at de unge gjengangerne som er bosatt i deres område får en koordinert tverrfaglig/tverretatlig oppfølging.

Tverrfaglig/tverretatlig samarbeidssystem

Samarbeidssystemet skal ivareta en koordinert innsats når det gjelder aldersgruppen 0-18 (23) år, og spesielt rettet inn mot områdene psykisk helse, bekymring inn mot barnevern, samt kriminalitets/rusforebyggende arbeid. Samarbeidende instanser er i tillegg til aktuelle tjenester i bydelen representanter for skolene, politiet og Psykisk helse Barn og Unge, region øst (tidligere BUP).

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO2B Oppvekst	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Østensjø 2006	Østensjø 2007	Østensjø 2008	Kildegrunnlag
Tilbud til barn og unge							
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr innbygger 0-17 år***	1 657	1 645	1 658	1 152	1 051	1 082	Kostra-bydel nivå 3

5.2.3 Mål, strategier og tiltak

I tråd med sentrale føringer vil bydelen legge til rette for rusfrie og trygge fritidstilbud. Fokuset på tidlig intervensjon økes ved å utarbeide konkrete målsetninger for å fange opp barn i risikozonen. Det arbeides for at fritidsklubbene kan gi tilbud til barn i barnevernet og barn med nedsatt funksjonsevne. Rekruttering og brukermedvirkning styrkes bl.a. ved å sikre markedsføring og oppdatering av brukernes egen hjemmeside.

Det er i 2010 et mål for utekontakten å samarbeide med andre aktører om å få til en bedre oppfølging av ungdom som har falt ut av videregående skole (OT).

I tillegg satses det på rask og effektiv konflikthåndtering av negative hendelser i oppvekstmiljøet og på deltakelse i gjennomføring av prosjektene ”Trygghetsprogrammet”, ”Jenter, vold og trusler” og ”Gatemegling”.

Styringsgruppen for tverrfaglig/tverretatlig samarbeidssystem har vedtatt følgende innsatsområder 2010 for områdene psykisk helse, barnevern og kriminalitetsforebyggende arbeid:

- Felles innsats for å styrke voksenrollen.
- Barn og unge med høyt skolefravær i grunnskole og videregående skole.
- Implementere ”Psykisk helse i Osloskolene” i bydelens tverretatlige samarbeidssystem.
- Vold i hjemmet, vold i nære relasjoner.
- Tverretatlig innsats for å hindre tagging.
- Rask og effektiv konflikthåndtering av negative hendelser i oppvekstmiljøet.
- Økt samarbeid om enkeltsaker mellom barneverntjenesten og de øvrige tjenestene.

Strategier og tiltak

- Fritidsklubbene viderefører arrangementer på lørdager ved å søke eksterne midler til seks ”(sen)lørdagstilbud”.

- Fritidsklubbene søker støtte fra Oslo idrettskrets til drift av tre ”idrett og utfordringsgrupper”
- Fritidsklubbene viderefører arrangementet ”ungdommens kulturmønstring” i samarbeid med utekontakten, skoler, ungdomsrådet, lag og organisasjoner.
- Fritidsklubbene lager egne mål og tiltak for tidlig intervensjon ovenfor barn i risikozonen.
- Fritidsklubbene øker kvaliteten på informasjonsarbeidet til barn og unge, gjennom god markedsføring og oppdatert informasjon på brukernes hjemmeside.
- Ferieklubben videreføres med samme tilbud i 2010.
- Utekontakttjenesten deltar i prosjektet ”Ja – du kan!”.
- Utekontakten deltar i prosjektet ”Trygghetsprogrammet” ved bl.a. å informere beboere, samarbeidspartnere om tilbudet og ved selv å være trygghetsguider.
- Utekontakten deltar i prosjektet ”Jenter, vold og trusler”.
- Utekontakten tar initiativ til å styrke samarbeid med skolene for å bedre oppfølgingen av unge som faller ut av videregående skole (OT).
- Utekontakten samarbeider med Manglerud ungdomshus og Røde Kors i utviklingen av lokalt gatemeglingsarbeid.
- Tiltakene i henhold til SaLTo handlingsplan 2009 – 2012 gjøres kjent for bydelens tjenester og iverksettes.
- Innsatsområdene vedtatt for det tverretatlige samarbeidssystemet iverksettes.

Kommentarer til tallbudsjettet

- 231 Det foreslås følgende avsetninger til aktivitetsformål:
kr 300 000 til aktivitetsverksteder er fordelt til klubbene(motor, media og musikk)
kr 300 000 til gruppetiltak / ’Idrett og utfordring’ grupper
kr 155 000 til ferieklubb for 4.-7. klasse
kr 70 000 til sene lørdagsarrangementer forutsettes dekket ved sentrale overføringer
- 242 kr 60 000 avsettes til utekontaktens deltakelse på skolens turer med Hvite Busser
- 273 Arbeidstrening for ungdom: ett årsverk forventes dekket av prosjektmidler

Antall årsverk	2009	2010	endring
Fritidsklubber	15,33	15,30	- 0,03
Utekontakter (kostra 242)	5	5	-
Arbeidstrening	2	2	0
SaLTo	1	1	-
Sum årsverk ungdom og fritid	23,33	23,30	-0,03

Endringer i budsjett 2010:

- To ubesatte stillinger ved Skullerud aktivitetshus, 0,26 årsverk som barne- og ungdomsarbeider og 0,27 årsverk som assistent er inndradd fra 16.03.2009 og omgjort til 0,5 årsverk klubbleder.

5.3 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten (kostra 232)

5.3.1 Ansvarsområde

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er hjemlet i Lov om helsetjenesten i kommunene og er fordelt på følgende ansvarsområder:

- Helsestasjonstjeneste 0-5 år inkludert svangerskapsomsorg
- Skolehelsetjeneste i grunn- og videregående skoler
- Helsestasjon for ungdom

I tillegg har helsestasjons- og skolehelsetjenesten ansvar innen smittevern i form av blant annet tuberkulosearbeid.

5.3.3 Status og utfordringer

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er sentral i å kunne forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse hos barn og unge, gjennom

- veiledning og helseopplysning
- tidlig intervensjon for å fange opp omsorgssvikt, mistriivsel og utviklingsavvik
- kartlegging av språkforståelse og evne til språklig kommunikasjon
- forebygging og oppfølging av barn og unge med psykiske vansker, blant annet spiseforstyrrelser og depresjoner
- samtaler med barn og unge med psykisk eller somatisk syke foreldre, foreldre som er rusmiddelmissbrukere eller barn som lever i voldelige familier
- forebygging av uønskede svangerskap og abort
- samtaler med ungdom som står i fare for å bli utsatt for kjønnslemlestelse eller tvangsgifte.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er samorganisert i Helsetjenester barn og unge sammen med ergo- og fysioterapitjenester for barn og unge 0-18 år og Eplehagen familiesenter med åpen barnehage og språkenhet.

Helsetjenester barn og unge var planlagt samlokalisert på Bogerud i 2009. På grunn av forsinkelser med ombygning som gjennomføres av OBOS, vil alle tjenestene først bli samlokalisert fram mot sommeren 2010. Det forventes at samlokalisering skal gi en gevinst i form av bedre tverrfaglig samarbeid og bedre utnyttelse av de samlede ressursene. For de ansatte vil dette innebære en styrking av fagmiljøet og gi en bedre arbeidssituasjon ved bl.a. redusert sårbarhet ved ferier, sykdom og vakanser, samt felles stedlig ledelse.

Helsestasjon 0-5 år

Fra november 2009 samlokaliseres helsestasjonene i bydelen til en stor helsestasjon på Bogerud, Østensjø helsestasjon. I påvente av at ombyggingen av nye lokaler blir ferdige på Bogerud, vil svangerskapsomsorgen midlertidig være lokalisert i Utmarkveien 2 på Bøler og Familiesenteret på Oppsal gård.

Helsestasjonen gir tilbud om helseundersøkelser, veiledning, helseopplysning og vaksineringsfor barn i alderen 0-5 år. Helsestasjonen har kontakt med de fleste barn i målgruppen.

Gravide kan velge om de vil ha oppfølging hos jordmor eller fastlege, eventuelt i kombinasjon. Ca. 70 % av bydelens gravide benytter seg av tilbudet om jordmorkonsultasjoner på helsestasjonene, og det blir årlig gjennomført mellom 2000-2500 svangerskapskonsultasjoner. Det gis tilbud om foreldreforbereende kurs for førstegangsfødende.

Ulike omstendigheter har medført at det har vært nødvendig med en streng prioritering mht basiskonsultasjoner til det enkelte barn. Hjemmebesøk til nyfødte er ikke tilbudt alle. Førstegangsfødende og familier med særlige behov har blitt prioritert.

Det har i 2009 vært noe reduksjon i 4-års undersøkelsene. Foreldre med bekymring for sine barn har fått tilbud om ordinær 4-års undersøkelse. En del av 4-åringene har kun fått tilbud om synsundersøkelse. Barn uten barnehageplass er innkalt til kartlegging av språklige ferdigheter.

For i størst mulig grad å sikre at foresatte og barna deres skulle få tilbud om konsultasjoner i tråd med statlig veileder, er det ved helsestasjonen, fra og med juni 2009, midlertidig styrket med 1 årsverk helsesøster.

Skolehelsetjenesten

I bydelen er det 6 barneskoler, 6 barne- og ungdomsskoler, 2 ungdomsskoler og 2 videregående skoler. Bydelen har en spesialskole for døve og hørselshemmede, Vetland skole. I tillegg har skolene Bøler og Abildsø hver sin spesialklasse for sterkt funksjonshemmede elever. Spesialskolen, spesialklassene og de to videregående skolene tar imot elever fra hele Oslo.

I bydelen er det til sammen ca 6500 elever. I grunnskolen er det ca 900-1000 elever per helsesøsterårsverk, mens det i videregående skole er ca. 1300 elever per helsesøsterårsverk. Tjenesten har periodevis hatt vansker med å rekruttere til ledige stillinger, men per november 2009 er alle stillinger besatt.

Helsestasjon for ungdom

Helsestasjon for ungdom er lagt til helsestasjonene Manglerud og Bogerud og drives av helsesøster og medisinerstudenter med lisens. Fra november 2009 vil de to ungdomshelsestasjonene samlokaliseres på Østensjø helsestasjon, fortsatt med åpningstid 5 timer i uken, fordelt på 2 ettermiddager. Helsestasjon for ungdom er et lavterskeltilbud til ungdom mellom 13 og 23 år. Ungdom kommer til helsestasjonen med varierende problemstillinger av fysisk og psykisk art, med hovedvekt på seksuell helse. I 2008 benyttet 699 ungdommer tilbudet, mot 707 ungdommer i 2007. Per 1. november 2009 har 557 ungdommer brukt ungdomshelsestasjonen.

Smittevern

Bydelen har avsatt 0,4 årsverk helsesøster for å ivareta lovpålagte oppgaver knyttet til smittevern. Arbeidet består hovedsakelig av tuberkulosearbeid, inkludert miljøundersøkelser vedrørende eventuell smitteoppsporing av tuberkulose i bydelen. Tilbud om reisevaksiner ved Manglerud helsestasjon ble avvirket i 2009.

Tverrfaglige planer og prosjekter

Helsetjenester barn og unge deltar i arbeidet med tverrfaglige planer og samarbeidsprosjekter som skal sikre at barn og unge i en vanskelig livssituasjon får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Dette gjelder

- Lavterskeltilbud - utviklingsfremmende samtaler, et tilbud til ungdom i videregående skole
- Handlingsplan for utsatte barn og unge
- Prosjekt Familieveiviser
- Ja, du kan
- Ruspolitisk handlingsplan
- Psykisk helse i Oslo-skolene

Blant utfordringene innen området er:

- å benytte mulighetene ved samorganisering og samlokalisering slik at prioriterte oppgaver ved helsetjenester barn og unge kan ivaretas på en god måte
- videreutvikle internkontrollsystem gjennom implementering i Kvalitetslosen, og å implementere nytt journalsystem, WinMed helse 3.0, iverksatt i vår bydel i november 2009
- å sikre tilstrekkelige ressurser ved helsestasjonen slik at familiene får tilbud om konsultasjoner i tråd med statlig veileder.

5.3.4 Mål, strategier og tiltak

Mål

Byrådets mål er:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal aktivt bidra til å forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse.

Barn, unge og familier skal få hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Tiltak

- Statistikk- og rapportsystemet forbedres ved at nytt journalsystem, WinMed helse 3.0, er tatt i bruk fra november 2009.
- Det tilbys hjemmebesøk etter fødsel til alle familier som ønsker det, med det formål å komme tidlig inn med aktuell støtte.
- Arbeidet med kartlegging av barns språkforståelse og evne til språklig kommunikasjon ved 2- og 4 års kontrollen videreutvikles.
- Den nye HPV-vaksinen implementeres og iverksettes i barnevaksinasjonsprogrammet.
- Prosjektet *Lavterskeltilbud - utviklingsfremmende samtaler* videreføres i samarbeid med BUP, barne- og ungdomspsykologisk poliklinikk, og de videregående skolene i bydelen.
- Forebygging av uønskete svangerskap og abort gis økt fokus gjennom informasjonstiltak dekket gjennom prosjektmidler fra Helsedirektoratet
- Arbeidet med implementering av bydelens rutiner og dokumentasjonssystem for habilitering av barn og unge videreføres i samarbeid med Fagsenter for barn og unge.

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO2B Oppvekst	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Østensjø 2006	Østensjø 2007	Østensjø 2008	Kildegrunnlag
Helsestasjon- og skolehelsetjeneste							
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjons- og skolehelse pr innbygger 0-17 år (f. 232)	1 696	1 814	1 939	1 704	1 916	1 816	Kostra-bydel nivå 3 - beregn.
Årsverk i alt pr 10 000 innbyggere 0-17 år (f. 232)**	30,7	31,5	31,9	31,2	29,6	24,1	Kostra-bydel nivå 3

Kommentarer til tallbudsjettet

Helsestasjonen foreslås styrket med 1 årsverk. Forøvrig er ressurser til helsetjenester barn og unge, foreslått på samme nivå som i 2009.

Antall årsverk	2009	2010	endring
Helsestasjon og skolehelsetjeneste (kostra 232)	21,1	22,1	1

- Det opprettes 1 årsverk helsesøster

Engasjement i skolehelsetjenesten	2009	2010	Endring
Engasjement prosjektstilling helsesøster	0,5	0,5	-

0,5 årsverk engasjement helsesøster, fordelt på 2 videregående skoler

5.4 Psykisk helse barn og unge 0 - 17 år

5.4.1 Ansvarsområde

Ansvarsområdet psykisk helsearbeid involverer en rekke tjenester i avdelingene Barn og kultur og Velferd og fritid. Barnehager, fritidsklubber og utekontakt, barneverntjeneste, familiesenter, helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom bidrar direkte eller indirekte, til å styrke barn og unges psykiske helse.

5.4.2 Status og utfordringer

Handlingsplan psykisk helsearbeid 2005-2008, innebar en systematisk opptrapping innen området psykisk helse, dels ved hjelp av midler fra opptrappingsplanen, dels ved hjelp av bydelens egne ressurser. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har gitt føring om at arbeidet med psykisk helse skal videreføres på samme nivå i 2009 og 2010. Det er utarbeidet Handlingsplan for psykisk helsearbeid 2009-2010, vedtatt i BUSak 66/09.

Ressurser knyttet til psykisk helsearbeid barn og unge tilligger flere av tjenestene i barn og ungeavdelingene. Det er etablert rutiner og prosedyrer som i stor grad sikrer samordnede og godt koordinerte tjenester for aktuelle brukere.

Bydel Østensjø er i budsjett 2009 bevilget kr 5 939 000 til formålet.

Midlene er benyttet til 7,2 årsverk, fordelt dels ved Eplehagen familiesenter, ved skolehelsetjenesten, fagsenter barn og unge, og arbeidstreninga for unge.

I tillegg til de nevnte stillingene, er midler til psykisk helse i 2009 benyttet til drift og aktiviteter ved Eplehagen familiesenter, drift skolehelsetjenesten og drift av arbeidstreningssgruppa, samt til tiltak rettet mot enkeltpersoner med psykiske vansker.

Samarbeidsavtale for spesialisthelsetjenesten og bydel vedrørende ansvarsgrupper og individuell plan ble utarbeidet i 2008 og er implementert i virksomhetene i 2009.

Samarbeidsavtale mellom bydelene i region syd og Oslo universitetssykehus, Ullevål vedrørende psykisk helsearbeid barn og unge var planlagt revidert i 2009, men grunnet omorganiseringer ved Oslo universitetssykehus, Ullevål er dette utsatt.

Flere prosjekter bydelen deltar i er vesentlige i bydelens videre satsing på psykisk helse barn og unge. Blant disse er prosjektene *Familieveiviser*, lavterskeltilbudet *Utviklingsfremmende samtaler* i videregående skole og *Ja, du kan*. Prosjektene videreføres i 2010.

5.4.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

- Barn og unge med psykiske vansker er sikret rett hjelp til rett tid og godt koordinerte tjenester
- Barn og unge med psykiske vansker og deres familier opplever at de blir hørt.
- Personer som har behov for langvarige og koordinerte tjenester, har individuell plan.
- Bydelens plan for utsatte barn og unge, bidrar til at barn og unge med psykisk syke foreldre fanges opp og får relevant hjelp og støtte..

Strategier og tiltak

- Det tas initiativ til revidering av samarbeidsavtale mellom bydelene i region syd og Oslo universitetssykehus, Ullevål vedrørende psykisk helsearbeid barn og unge
- Prosjekt Familieveiviser følges opp iht prosjektplan, med vekt på forbedringsarbeid innen områdene informasjon, brukermedvirkning, organisering, rutiner og prosedyrer
- Prosjekt "Utviklingsfremmende samtaler", et lavterskel samtaletilbud fra skolehelsetjenesten, i samarbeid med skolen og Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk, iht prosjektplan, videreføres
- prosjekt "Ja – du kan", med fokus på utvikling av forebyggende tiltak og tiltak for unge med hjelpebehov, gjennomføres
- Handlingsplan for utsatte barn og unge iverksettes, med konkrete tiltak for å fange opp og gi tilbud til barn og unge med rusmisbrukende og psykisk syke foreldre, barn og unge som lever med vold i familien, samt barn og unge som kan bli utsatt for tvangsekteskap eller kjønnslemlestelse, iht tiltak og rutiner
- Det gis tilbud om foreldrestøttende tiltak, for økt mestring av samspillet mellom foreldre og barn og for å forebygge avvikende atferd hos barn.
- Det legges det til rette for økt bruk av aktivitets- og fritidstilbud i nærmiljøet for barn og unge med psykiske vansker
- Det avklares hvordan bydelen kan være med å støtte opp om skolens psykiske helseplan, deriblant hvordan arbeidet kan implementeres i bydelens tverrfaglige samarbeidssystem
- Tverrfaglig satsing på elever med høyt skolefravær videreføres

I byrådets budsjettforslag for 2010 er det for Bydel Østensjø foreslått tildelt kr 5 590 000 til psykisk helsearbeid barn og unge. Det forventes fra statlig hold at kommunene opprettholder og videreutvikler aktiviteten innenfor området psykisk helse. Midler fordelt til psykisk helse er rapporteringspliktig også i 2010.

Eplehagen familiesenter står sentralt i bydelens lavterskeltilbud innen området psykisk helse barn og unge. Samtidig er det viktig å videreføre bredden av innsats, slik det er beskrevet over, men fokus på psykisk helse i alle tjenester rettet mot barn og unge.

7.2 årsverk psykisk helse foreslås videreført som i 2009. Videre foreslås, som i 2009, at midler til psykisk helsearbeid er med å finansiere drift av Eplehagen familiesenter, drift skolehelsetjenesten og drift av arbeidstreningsprosjektet.

Det foreslås at del av midlene til psykisk helse barn og unge benyttes til tiltak rettet mot enkeltpersoner, slik som i 2009.

Midler avsatt til psykisk helse er budsjettet på de respektive tjenesteområdene.

5.5 Barnevern (kostra 244, 251, 252)

5.5.1 Ansvarsområde

Barneverntjenestens hovedoppgave er å gi hjelp og støtte til barn, unge og familier i vanskelige situasjoner, og ha en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved faglig godt arbeid, rettsikkerhet og god ressursutnyttelse.

Barnevernets arbeid er hjemlet i Lov om barneverntjenester med forskrifter og rundskriv m.m.

5.5.2 Status og utfordringer

Barneverntjenesten er organisert i to likestilte enheter i avdeling velferd og fritid; barnevernkontoret med 22 årsverk og oppfølgings- og tilretteleggertjenesten (Ofot) med 7 årsverk. Barnevernkontoret er organisert i tre team; ett mottaks og undersøkelsesteam, ett barne- og familieteam og ett ungdomsteam. Ofot har saks- og oppfølgingsansvar for ungdom fra 18 til 23 år, i tillegg til å utføre enkelte oppgaver på bestilling fra barnevernkontoret, som veiledning og miljøarbeid i hjemmet mv for familier med barn og unge, også under 18 år.

Barneverntjenesten har per 31.10.2009 registrert 364 barn med tiltak fra barneverntjenesten. Dette er en økning på ca 21 % sammenlignet med samme periode i 2008. Antall meldinger ligger an til å øke med ca 15 % i 2009 i forhold til 2008.

Siden sommeren 2008 har barneverntjenesten jobbet målrettet med å øke den forebyggende og endringsrettede aktiviteten i familiene, med mål om å bedre foreldrenes egne forutsetninger for å ivareta barna. Dette har resultert i at antallet barn og unge i institusjon er redusert, samtidig som tiltak i hjemmet har økt. Økningen av barn med tiltak i hjemmet ligger per oktober 2009 ca 26 % over budsjettforutsetningene for året. Samtidig benyttes det mer omfattende og kostbare tiltak i hjemmet for flere familier enn tidligere.

Det har i 2009 vært en nedgang i antallet akutt plasseringer, noe som blant annet kan forstås som en effekt av bedre forebyggende innsats og oppfølging.

Selv om antallet meldinger fra skoler og barnehager øker, er det fortsatt store forskjeller mellom de ulike skolene og barnehagene. Det er også fortsatt instanser hvor man antar at det kan være en undermelding av bekymringer til barneverntjenesten. Antallet henlagte meldinger ligger stabilt. Det betyr at økningen ikke kan relateres til unødige meldinger. Det er derfor fortsatt ønskelig å redusere terskler for drøfting og melding av bekymring til barneverntjenesten, noe som også kan øke antallet meldinger videre. Barneverntjenesten ønsker samtidig å komme tidlig inn i sakene slik at man kan bidra til at behov for omfattende barneverntiltak på lengre sikt reduseres.

Det synes også å være større rom for bruk av korttidstiltak i barneverntjenesten som enten handler om å hjelpe familiene å bruke instanser utenfor barneverntjenesten, eller at barneverntjenesten også kan bistå med endringsprosesser som setter familiene bedre i stand til å løse sine problemer. Dette fordrer imidlertid at tjenesten endrer sin interne organisering slik at saksbehandlere kan gjennomføre endringsprosessene som starter i undersøkelsen helt til de avsluttes. Dette er en endring fra dagens praksis hvor sakene overføres ny saksbehandler i tiltaksteamene for videre oppfølging etter undersøkelsesfasen. Dersom dette lykkes vil veksten i antallet saker sett i relasjon til antallet meldinger, kunne reduseres.

Ved fortsatt satsing på tidlig intervensjon og styrking av omfang og kvalitet på tiltak i hjemmet, kan det være rom for å kunne redusere antallet institusjons plasseringer noe. Når barn ikke kan bo hjemme, vil fosterhjem for de fleste være et bedre tilbud enn institusjon. Barneverntjenesten ønsker å bedre kvaliteten på oppfølging av fosterhjem, både for å forebygge sammenbrudd, men også for at fosterhjemmene skal fungere best mulig for de plasserte barna. Det er derfor ikke aktuelt med redusert bruk av fosterhjem. Samtidig vil det være mulig å redusere behovet for plasseringer utenfor hjemmet ved hjelp av endringsrettede, koordinerte og gode tiltak i hjemmet på et tidligere tidspunkt, slik at behovet for fosterhjem også blir mindre.

Det er i løpet av 2009 kommet lovendringer som styrker retten til ettervern, og gjennom Ofot anses bydelen å ha et godt utgangspunkt for å ivareta disse oppgavene. Det er grunn til å anta

at styrkingen i retten til ettervern vil føre til at ungdom vil motta barnevernstiltak lenger. Antall ungdom i hybel er rimelig stabilt for barneverntjenesten totalt sett. Det har vært satset på å etablere ungdom i hybel med oppfølging fra Ofot, fremfor å kjøpe hybeltiltakene eksternt. Per oktober 2009 har Ofot oppfølgingsansvar for 16 ungdommer i hybel. 4 av disse er under 18 år. Dette arbeidet skal videreføres i 2010, og vil innebære en satsning på metodeutvikling og styrking av kompetanse. Det skal blant annet fokuseres spesielt på arbeid med tiltaksplaner og individuell plan (IP).

Ofot jobber også med tiltak i familier på bestilling fra barnevernkantoret. Dette er i hovedsak familieveiledning og miljøterapeutisk oppfølging. Dette arbeidet videreføres, og man ønsker å styrke utvikling av metodisk kompetanse. En ansatt er i gang med utdanning som PMTO-terapeut (parent management training-Oregon), en metode for foreldreveiledning for foreldre med barn i alderen 4-12 år. Det er en utfordring for Ofot å finne den beste balansen mellom hvor mye av ressursene som skal settes inn mot oppfølging av ungdom i hybel, kombinert med Ofots øvrige kjerneoppgaver knyttet til ettervern og tiltak i hjemmet på bestilling fra barnevernkantoret. Dette må også sees i relasjon til barneverntjenestens totale behov.

Barneverntjenesten deltar i prosjektet "JA-du kan", hvor en prosjektstilling er lagt til Ofot. Prosjektets fokus er tidlig intervensjon når det gjelder unge og rus, og å utvikle tettere og bedre samarbeid med aktuelle instanser.

Bydelen etablerer et bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger i desember 2009. Tiltaket er organisatorisk lagt under Ofot.

Økningen i antall saker er en utfordring for barneverntjenesten og medfører et behov for å øke saksbehandlerressursene. Barnevernkantoret har et forholdsvis høyt antall saker per saksbehandler sammenlignet med andre bydeler i Oslo. På bakgrunn av dette er det iverksatt en prosess for å gjennomgå dagens organisering, med mål å øke saksbehandlerressurser og redusere sviktsoner og sårbarhet.

Barneverntjenesten har på tross av høyt aktivitetsnivå kunnet arbeide med fag- og kvalitetsutvikling. Tjenesten har i løpet av året utviklet samarbeidet og dialogen med andre instanser, økt kvaliteten i arbeidet og jobbet ned restanser på undersøkelsessaker. Samtidig er innsatsen på sentrale aktiviteter som oppfølging av fosterhjem og bruk av tiltaksplaner og omsorgsplaner økt. Det er også startet en prosess med å utvikle en felles faglig plattform for hele tjenesten.

Alle tjenestesteder i Bydel Østensjø som yter tjenester til barn, unge og familier er involvert i arbeidet med å knytte disse tjenestene bedre sammen, slik at bydelen skal få en best mulig overordnet plan for arbeid med utsatte barn og unge. Målet er at bydelens totale tjenesteapparat skal kunne komme inn med nødvendig støtte og hjelp tidligere, og at hjelpen skal være koordinert, samtidig, og virke mot felles mål. Barneverntjenesten har en sentral rolle i dette arbeidet når det gjelder barn som er under tiltak av barneverntjenesten, og må fortsette å være en aktiv samarbeidspartner internt i bydelen.

Obligatoriske - sentrale måltall

Måltall for funksjonsområde 2B – Barnevern (VST)	Resultat Østensjø 2007	Måltall 2008	Resultat Østensjø 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	60%	100%	68%	100%	100%
Andel avsluttede undersøkelser innen 6 mnd.	97%	100%	93%	100%	100%
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har plasseringsansvaret	3	4	1,7	4	4
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	3,5	4	1,4	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	2	4	1,7	4	4

Kommentar til tabellen:

Barneverntjenesten har hatt et stort etterslep på iverksetting av undersøkelser gjennom flere år. Fra sommeren 2009 var man for første gang å jour til å kunne starte undersøkelser umiddelbart etter avklaring av melding. Barneverntjenesten har hatt en kraftig økning i antallet nye henvendelser, særlig første tertial 2009. Andre tertial 2009 gikk antallet meldinger noe ned for så å øke igjen fra september 2009. Siden undersøkelsene som oftest har et tidsspenn på ca 3 måneder, har effekten av svingningene flere måneders etterslep. Oppfølging av fosterhjem, i form av tilsynsbesøk og oppfølgingsbesøk, lå på et uakseptabelt nivå i 2008. Det er imidlertid innført internkontrollsystem målrettet mot dette området som synes å gi god effekt. Det forventes derfor bedre resultater for 2009.

Obligatoriske - lokale måltall

Måltall barnevernstiltak. Antall barn pr. måned i tiltak.

Tiltakstype	Resultat 2007	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Prognose per 31.12. 2009	Måltall 2010
Ant. Barn i institusjon og institusjonsrelaterte tiltak	25	19	22	13,5	12	12
Antall barn fosterhjem	43	44	49	48	53	53
Tiltak i hjemmet	185	200	193	200	264	270

Kommentar til tabellen:

Per 31.10.2009 er antallet barn i institusjonstiltak 14 og prognosen per 31.12.2009 er 12. Den gjennomsnittlige prognosen for året for institusjonstiltak er høyere enn prognose per 31.12.2009, pga at aktiviteten på området var høyere første halvår enn forutsatt i budsjett 2009. Budsjett 2010 forutsetter følgelig en fortsatt reduksjon, men ikke like kraftig som tidligere. Barneverntjenesten anses med dette å ha et omfang av institusjonsplasseringer som er i tråd med den overordnede strategien for området.

Fosterhjem forutsettes å holde seg uendret sett i forhold til resultat 2009.

Den største endringen er forventet på omfang av tiltak i hjemmet. Prognose 2009 er basert på en betydelig økning fra 193 ved årsslutt 2008 til 264 per 31.10.2009. Måltallet er imidlertid basert på en forventet effekt av omorganisering som foreslås i budsjett 2010, til en generalistmodell med bedre kontinuitet i sakene. Det antas dessuten at det i dag er flere særlig "lettere" saker som vil kunne avsluttes tidligere i 2010 som følge av at samme saksbehandler følger saken fra undersøkelse og helt til avslutning. Det forventes derfor at tiltak i hjemmet kan holdes på dagens nivå selv om antallet meldinger fortsetter å øke.

I tillegg til barn på institusjon og fosterhjem er 23 barn med andre tiltak utenfor hjemmet.

Budsjettpremisser

Budsjettpremisser for KOSTRA-funksjon 251 – Barneverntiltak i familien

- Antall barn med tiltak i familien i løpet av budsjettåret 270 barn
- Brutto årlige driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (Brutto driftsutgifter kostra 251/Antall barn med tiltak i familien i løpet av året) kr 41 670

Budsjettpremisser for KOSTRA-funksjon 252 – Barneverntiltak utenfor familien

- Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av budsjettåret 88 barn
- Brutto årlige driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (Brutto driftsutgifter kostra 252/Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av året) kr 480 830
- Antall oppholdsdøgn i institusjon i løpet av året (kun institusjoner som faller inn under godkjenningforskriften – ikke for eksempel mødre hjem, og kun til barn under 18 år) 4 015 døgn
- Gjennomsnittlig pris per oppholdsdøgn (kun selve døgnprisen, dvs. artene 12929 og 13795 – ikke utgiftsdekning og lignende) kr 5 153

Nøkkeltall i bydelsbudsjett for FO2B Oppvekst	Oslo 2006	Oslo 2007	Oslo 2008	Østensjø 2006	Østensjø 2007	Østensjø 2008	Kildegrunnlag
Barnevernet							
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	8 290	9 138	9 435	6 744	8 027	8 295	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4	4,2	4	3,1	3,6	3,6	Kostra-bydel nivå 2
Antall barn i tiltak i familien i løpet av året	3 006	3 269	3 464	213	243	240	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak utenfor familien i løpet av året	1 348	1 420	1 488	85	105	124	Kostra-bydel nivå 3
Antall barn i tiltak i familien pr 31.12	2 322	2 441	2 576	176	185	193	Årsstatistikk Tabell 2-4-1
Antall barn i tiltak utenfor familien pr 31.12	1 074	1 102	1 110	74	88	95	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	149 665	153 931	155 107	144 537	147 609	148 558	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	32 015	33 234	35 206	28 693	25 445	33 887	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	47 839	46 938	47 501	54 507	42 440	43 212	Kostra-bydel nivå 2
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	440 105	462 701	475 895	475 471	546 457	525 266	Kostra-bydel nivå 2
Andel barn med tiltak i familien av alle barn i tiltak i løpet av året	69,3	69,7	70	71,5	69,8	65,9	Kostra-bydel nivå 3 -
Antall oppholdsdøgn i barnevernsinstitusjoner*	86 146	96 112	94 225	6 840	8 475	9 289	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-
Gjennomsnittlig oppholdsdøgn pr barn i barnevernsinstitusjon	191	186	182	228	242	169	Årsstatistikk Tabell 2-4-2-
Andel barn med hjelpetiltak som har gyldig tiltaksplan per 31.12.	Ikke målt	83,2 %	84,9 %	Ikke målt	75,5 %	77,3 %	Årsstatistikk Tabell 2-4-1-B
Antall ubehandlede undersøkelser per 31.12	748	811	888	67	65	92	Årsstatistikk Tabell 2-3-A

5.5.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

- Sikre rett hjelp til rett tid til barn og unge i en vanskelig livssituasjon
- Et helhetlig og åpnere barnevern
- Styrke barnevernfaglig oppfølging, samt styrke ledelse, styring og kontroll for å sikre måloppnåelse og økonomisk styring

Strategier

Barneverntjenesten har en stabil og erfaren bemanning med bred kompetanse. Dette anses å være et godt grunnlag for å videreutvikle en felles faglig plattform som grunnlag for godt barnevernfaglig arbeid.

Bydelen arbeider med å samordne tjenesteapparatet for utsatte barn og unge for å sikre tidlig intervensjon, samtidighet og koordinerte tiltak, og barneverntjenesten er en sentral aktør i dette samarbeidssystemet. Bydelen har et bredt tjenestetilbud til barn og unge, og dermed også mye å spille på for å bedre utsatte barn og unges oppvekstvilkår. Gjennom å styrke samarbeidet med andre er målet å komme inn tidlig med tilstrekkelig bred og koordinert hjelp til barn og unge i en vanskelig livssituasjon.

Barneverntjenesten skal bruke lovens muligheter til å dele informasjon om barn med andre, som er nødvendig for å følge opp barnet bedre. Barneverntjenesten skal også øke åpenheten overfor familiene der dette ikke er i strid med barnas behov, være tilgjengelig for kontakt og åpen for kritikk.

Barnevernkontorets organisering i tre spesialistteam medfører en stor andel lederressurser i forhold til saksbehandlerressurser, i dag utgjør dette 4 ledere på 18 årsverk. Organiseringen synes dessuten å ha gitt visse sviktsoner i den barnevernfaglige oppfølgingen, hovedsakelig knyttet til overføring av saker mellom teamene. Samtidig utvikles faglige forskjeller mellom teamene. I budsjett 2010 foreslås på bakgrunn av dette en organisatorisk endring som innebærer en reduksjon av teamledere fra 3 til 2. Dette frigjør 1 årsverk til saksbehandling. De nye teamlederne vil få delegert personalansvaret for teamet sitt og de vil få et betydelig større ansvar for økonomioppfølgingen på barnevernområdet. Dette medfører at 1 stilling som økonomikonsulent omgjøres til 0,5 årsverk saksbehandler og 0,5 årsverk merkantil. I tillegg opprettes 1 nytt årsverk saksbehandler. Barnevernkontoret vil dermed ha fått tilført 2,5 nye saksbehandlerårsverk i 2010. I tillegg har de i 2009 fått overført 1 årsverk fra Ofot.

Tiltak

Sikre rett hjelp til rett tid til barn og unge i en vanskelig livssituasjon

- Iverksette organisatoriske endringer for å øke ressursene til saksbehandling og barnevernfaglig oppfølging, redusere sviktsoner og sårbarhet når det gjelder kontinuitet i oppfølgingen.
- Videreutvikle arbeidet med ettervern for unge 18 – 23 år i tråd med sentrale føringer.
- Videreutvikle samarbeid med andre slik at terskler for å drøfte eller melde bekymring til barneverntjenesten blir redusert.
- Målrette kompetansehevingstiltak, oppfølging og veiledning.

Et helhetlig og åpnere barnevern

- Evaluere samarbeidsavtaler med sentrale samarbeidsinstanser.
- Øke bruken av individuell plan, ansvarsgrupper og samarbeidsgrupper for å koordinere innsatsen

- Bruke mulighetene som foreligger til å dele informasjon med familiene og andre instanser som er sentrale for barna.
- Sikre god tilgjengelighet på vakttelefon og tilby samtaler raskt ved behov.
- Aktivt avdekke misnøye og uenighet og bidra til at flere klager behandles ved formell klagebehandling.

Styrke barnevernfaglig oppfølging, samt styrke ledelse, styring og kontroll for å sikre måloppnåelse og økonomisk styring

- Endre organiseringen av barnevernkontoret fra trespesialistteam til to generalistteam;
 - Øke saksbehandlerressurser med 2,5 årsverk, ved omgjøring av ett årsverk teamleder, 0,5 årsverk økonomikonsulent og opprettelse av ett nytt årsverk.
 - Styrke barneverntjenestens ledergruppe gjennom delegasjon av personalansvar til teamlederne, samt økt ansvar for økonomioppfølging.
- Videreutvikle internkontrollsystemet for kritiske kvalitetsindikatorer.

Kommentarer til tallbudsjettet

- Barnevern drift økt med kr 500 000 til dekning av 1 årsverk opprettet fra 01.01.2010.
- Samlet økning budsjett til barnevernstiltak utgjør 1,44 mill. kroner.
- Tiltak utenfor familien er redusert med 10 mill. kroner som en følge av nedgang i kjøp av institusjoner. Tiltak innenfor familien er økt med tilsvarende beløp.
- Samlet tiltak innenfor OFOT er budsjettet med 8,2 mill. kroner.

Antall årsverk i barneverntjenesten ¹⁾	2009	2010	endring
Sum årsverk barnevernkontoret	21	23	+2 ¹⁾
Sum årsverk Oppfølgings- og tilretteleggertjenesten (Ofot)	8	7	-1 ¹⁾

1) I 2009 ble 1 årsverk barnevernkonsulent overført fra Ofot til barnevernkontoret

Endringer i budsjett 2010:

- 3 årsverk teamleder inndras med virkning fra 01.01.2010
- 1 årsverk førstekonsulent inndras med virkning fra 01.01.2010
- 2,5 årsverk barnevernkonsulent opprettes med virkning fra 01.01.2010.
- 2 årsverk teamleder opprettes med virkning fra 01.01.2010
- 0,5 årsverk merkantil konsulent opprettes med virkning fra 01.01.2010.

Engasjementer knyttet til prosjekter i 2010 forutsettes finansiert gjennom prosjektmidler og fordeler seg slik:

Antall engasjementer i barneverntjenesten	2009	2010	Endring
Sum antall engasjement i barneverntjenesten – Ofot	0	1	1

1 årsverk prosjektmedarbeider opprettet i 2009

- ”JA – du kan!” – fellesprosjekt med avdeling barn og kultur, tiltak for å forebygge rusmiddelproblemer hos unge. 1 årsverk barnevernkonsulent videreført fra 2009.

6 Funksjonsområde 3 – Pleie og omsorg

6.1.1 Budsjettspesifikasjon

Kostra	Funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
234	Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede	24 978 949	27 817 000	27 775 000
253	Pleie og omsorg, hjelp og rehabilitering i institusjon	312 421 359	322 633 000	302 299 000
254	Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende	214 844 922	255 640 000	304 884 000
261	Institusjonslokaler	647	0	0
733	Transport (ordninger) for funksjonshemmede	18 401 897	17 203 000	18 975 000

Kostra	Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
234	Eldresenter	4 537 875	4 949 000	5 490 000
234	prosjekter eldre	380 128	0	0
234	frivillighetssentraler	663 174	717 000	727 000
234	Dagsenter eldre - Rustadgløpp	575 114	547 000	558 000
234	trygghetsalarm	2 517 176	3 816 000	0
234	Dagtilbud funksjonshemmede	14 354 541	14 299 000	17 038 000
234	Støttekontakter	1 101 543	2 311 000	2 657 000
234	Aktivitetstilbud psykiatri	849 398	1 178 000	1 305 000

Kostra	Pleie og omsorg, hjelp og rehabilitering i institusjon	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
253	Kjøp av plasser, institusjon og dagsenter	283 991 652	279 097 000	240 960 000
253	Avlastning funksjonshemmede 0-17 år	10 085 926	15 191 000	13 123 000
253	Avlastning funksjonshemmede 18-66 år	2 434 390	3 244 000	4 111 000
253	Botilbud funksjonshemmede 18-66 år	10 483 149	19 778 000	31 026 000
253	Psykisk helsevern - institusjon	5 426 242	5 323 000	13 079 000

Kostra	Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
254	Administrasjon RO	919 725	4 456 000	5 187 000
254	Administrasjon VOF	618 462	677 000	1 120 000
254	Bestiller 18+	10 492 114	16 780 000	17 337 000
254	Trygghetsalarm	1 205 237	0	2 940 000
254	Hjemmetjenesten	127 333 349	135 690 000	143 521 000
254	Boliger utviklingshemmede	47 345 464	51 615 000	48 370 000

Kostra	Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
254	Botilbud utviklingshemmede - kjøp	0	0	31 026 000
254	psykiatriboliger	12 521 170	14 424 000	18 878 000
254	18-66 støttekontakt/omsorgslønn	10 488 626	12 156 000	14 205 000
254	0-18 omsorgslønn, avlastning, støttekontakt	7 767 529	19 842 000	22 300 000
254	Avsetninger og prosjekter	- 3 846 754	0	0

Kapittelet omhandler:

- bestillerkontor 18 +
- eldreentre
- frivillighetssentraler
- dagsentre utenfor sykehjem for eldre og funksjonshemmede
- hjemmebaserte tjenester, med hjemmesykepleie og praktisk bistand (hjemmehjelp)
- intermediær enhet
- funksjonshemmede 0-17 år
- funksjonshemmede 18 +

6.2 Bestillerkontor 18+ (kostra 234, 253, 254, 733)

6.2.1 Ansvarsområde

Bestillerkontoret 18+ fatter vedtak om tjenester i forhold til:

- Lov om kommunehelsetjeneste
- Lov om sosiale tjenester
- TT forskriften for Oslo kommune
- Tjenester som ikke er lovhjemlet, som dagsenterplass og lignende.

Bydelen har delt forvaltningsområdene etter samme inndeling som fagavdelingene og de utøvende tjenester. Dette innebærer at bydelen har 2 bestillerkontor, ett for 0-17 år og ett for 18+. I tillegg ligger bestillerfunksjonene når det gjelder tjenester og tiltak vedrørende psykisk helse til Tiltakssenteret i Avdeling velferd og fritid.

Bestillerkontoret 18+ skal, etter søknad, vurdere behov for og fatte vedtak om plass i institusjon, dagsenter, tjenester i samlokaliserte boliger m/ fast personell, hjemmesykepleie, praktisk bistand, bo- og omsorgstilbud og andre tiltak til funksjonshemmede, TT-tjenester (transporttjenesten for funksjonshemmede), omsorgslønn, dagrehabilitering, trygghetsalarm og individuell plan.

Bestillerkontoret 18+ forvalter også bruken av bydelens innsatsteam, fatter vedtak om, beregner og krever inn vederlag og egenbetalinger, administrerer brukervalgsordningen for praktisk bistand og behandler klager på vedtak.

6.2.2 Status og utfordringer

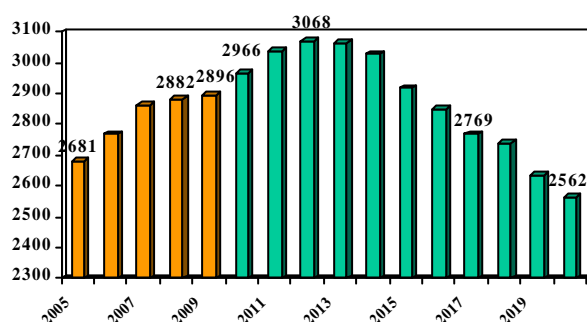
Bydel Østensjø har en svært høy andel eldre over 67 år. Aldersgruppen 67-79 år ligger godt over bygjennomsnittet, selv om utviklingen innenfor denne aldersgruppen viser nedgang og

fortsatt vil gjøre fram mot 2013. Når det gjelder innbyggere over 80 år er andelen økende. Andelen over 90 år øker sterkt.

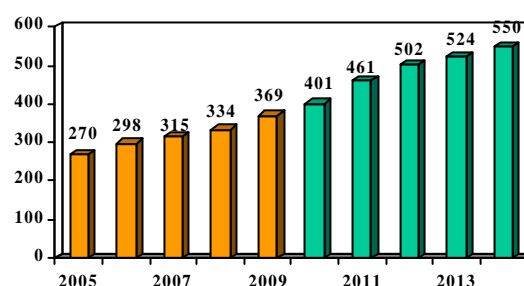
Aldersutviklingen innen eldrebefolkningen gir bydelen store utfordringer i forhold til å utvikle omsorgstrappen med riktige tjenestetilbud, på det laveste effektive omsorgsnivå og med tilstrekkelig god kvalitet. Bydelen legger stor vekt på tiltak som kan gjøre det mulig for eldre å bo lengst mulig i eget hjem.

Nedenstående diagrammer viser utviklingen i eldrebefolkningen på bakgrunn av prognose fram mot 2020.

Befolkningsprognose 80 år+

Befolkningsprognose i 90+

Fra september 2009 har det vært foretatt en omorganisering på Bestillerkontoret 18+, med en inndeling i to geografiske team, hver med en teamleder. Dette styrker ledelsesfunksjonen ved kontoret, som har et meget vidt spenn av oppgaver og ansatte, og det gir større ansvar til teamlederne når det gjelder å overholde måltall i budsjettet, samt utvikle nødvendig samarbeid med utførerene om sentrale tiltak i omsorgstrappa.

Innsatsteamet

Bydelens innsatsteam ble etablert i 2005, organisatorisk underlagt Bestiller 18+. Teamet består av 4 årsverk i dag- og kveldsturnus og gir omfattende tjenester i kortere perioder til personer som for eksempel skrives ut fra sykehus eller korttidsplasser i sykehjem. Innsatsteamet settes inn i brukers hjem uten vedtak.

Oversikt over innsatsteamets arbeid

	Resultat 2009			Endring i forhold til 2008		
	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter	Antall brukere	Ressursbruk i timer	Antall oppmøter
Januar	48	309	274	11	-104	-61
Februar	43	343	263	2	-51	-87
Mars	55	381	356	28	0	33
April	48	349	314	6	-74	-46
Mai	43	385	303	12	-16	-2
Juni	46	304	332	17	56	161
Juli	39	206	184	10	-51	25
August	42	228	257	13	-29	60
September	62	387	320	31	72	31
Oktober	63	322	334	23	-37	19
Gj.snitt	48,9	321,4	293,7	15,3	-23,4	-13,3

Innsatsteam - Hvor brukere kommer fra:	2006	2007	2008	2009
Sykehus	49 %	45 %	47 %	40%
Korttidsopphold i sykehjem	32 %	53 %	49 %	51%
Hjemme	18 %	2 %	4 %	9%

Innsatsteamet har hatt flere brukere og hjemmebesøk i 2009 enn i 2008. Besøkstiden har likevel gått ned fordi det går mer tid på å kjøre fra og til flere brukere.

Oppdrag som dreier seg om å trygge hjemreise fra korttidsavdelingene har økt. Innsatsteamet opplever at brukere fra korttidsavdelinger og sykehuset er dårligere og har dårligere funksjonsnivå enn tidligere.

Innsatsteamet observerer også at flere brukere er utrygge, selv om de har trygghetsalarm. Disse brukerne gis mobilnummer til teammedlemmene, slik at de kan nås dag og natt, selv om de ikke er på vakt. Dette gir økt trygghet, og bidrar til at brukeren tør å være hjemme.

Innsatsteamet har hatt et meget godt samarbeid med altmuligmennene i bydelen. Disse har sikret at hjelpemidler er på plass når brukere skrives ut til hjemmet. Hjelpemidlene er som oftest på plass samme dag som innsatsteamet gir altmuligmennene beskjed. En vil ha som målsetting å få til et tilsvarende samarbeid med altmuligmannstjenesten når den overføres til Bydel Bjerke.

Omsorgsbolig med tjenester

Som et ledd i å utvikle tiltak på de ulike trinnene i omsorgstrappa er det i løpet av 2009 (tall per 14.10.2009) tatt i bruk 56 omsorgsboliger til omsorgsboliger med tjenester, dvs. boliger med personalbase og matservering 3 ganger om dagen, 7 dager i uka. Måltallet for 2009 var etablering av til sammen 60 slike boliger, fordelt med 20 boliger på hver av de tre adressene, Skøyenkroken, Utmarkveien og Enebakkveien. I Utmarkveien er måltallet på 20 mer enn oppfylt (+7), mens det fortsatt vil være plass til å etablere 4 nye boliger i Skøyenkroken og 7 i Enebakkveien, ved ledighet av leiligheter der. En gjennomgang av bevegelsene i disse boligene i 2009 viser at i overkant av 30 boliger har vært i omløp hittil i år.

Etablering av 21 nye omsorgsboliger med tjenester i 2009 var ett av hovedgrepene som ble foretatt i forbindelse med budsjettvedtaket for 2009, for å kunne redusere behovet for aldershjems plasser / sykehjems plasser. Til tross for at det kun mangler 4 boliger for å ha oppfylt måltallet på til sammen 60 boliger, så har bydelen i 2009 jevnt over ligget langt over plantall i bruk av sykehjems plasser, og dekningsgraden har økt i inneværende år sammenlignet med 2008. Bydelen har i gjennomsnitt gjennom året ligget godt over gjennomsnittlig dekningsgrad for Oslo, mens vi egentlig burde ha redusert dekningsgraden som følge av etablering av omsorgsboliger med tjenester. Hovedårsaken til dette er, etter bydelsdirektørens vurdering, en utydelighet i ansvarsforholdet mellom de ulike aktørene, samt manglende ansvar for koordinering. Det blir svært viktig framover at dette ansvaret tydeliggjøres, at det settes fokus på nødvendig fremdrift ved ledigstillelse av boliger. Det må videre kvalitetssikres at det er riktig målgruppe som tildeles bolig, slik at tilbudet reelt sett blir et alternativ til sykehjems plasser.

Korttidsboliger i Harry Fetts vei

I løpet av siste halvår 2009 er det satt i stand en etasje med 8 hybelleiligheter (omsorgsboliger i bofellesskap) som kan tilbys i stedet for korttids plass i institusjon for personer som for kortere tid ikke kan bo i egen leilighet, for eksempel mens badene i borettslaget rehabiliteres. Bydel Østensjø har svært mange borettslag som er bygd omtrent på samme tid, og hvor badene nå rehabiliteres. Det er mange eldre i disse borettslagene som ikke kan bo hjemme uten bad i leiligheten. De 8 hybelleilighetene i bofellesskapet har stort sett vært fullt belagt siden september 2009. Stedet er bemannet med en person på dag og en på kveld. I tillegg er det stor frivillig innsats både på dag og ettermiddagstid, med aktiviteter og høytlesing/spill fra bydelens korps av frivillige.

Sykehjemsplasser

Bydelen har i 2009 brukt langt flere sykehjemsplasser enn budsjettert. Per september var gjennomsnittlig bruk av plasser 574, 18 plasser over måltallet. På det meste har vi brukt 583 plasser, 27 plasser over måltall. Det har imidlertid vært en svært positiv utvikling i løpet av oktober og november, og per 16.11.2009 benyttes 556 plasser, tilsvarende måltall i budsjettet.

Utvikling i bruk av institusjonsplasser i 2009

2009	Langtids-plass	Korttid-s-plass	Ventepl og Furuset	SUM m/venteplass	Måltall 2008	B meldt 2007	B meldt pr md	Avgang 2008	Avgang pr mnd
31.12.08	488	67		555	536	627	Snitt:69	199	Snitt:16,5
Januar	487	69	6	562	556		84		25
Februar	495	85	3	583	556		63		17
Mars	506	65	10	581	556		85		15
April	504	63	2	569	556		62		19
Mai	500	61	8	569	556		75		24
Juni	492	62	6	560	556		59		14
Juli	506	66	6	578	556		67		19
August	509	63	11	583	556		63		12
Sept	510	71	11	582	556		78		23
<i>Gj.snitt</i>	501	67	7	574			71		18,7
Pr. 16.11	491	60	5	556					

Bestillerkontoret 18+ har også, fra høsten 2009, utviklet samarbeidet med Oslo universitetssykehus, Ullevål i forhold til utskrivningsklare pasienter/B-meldte, ved at saksbehandlere fra begge teamene er tilstede på sykehuset og vurderer pasientene 3 ganger per uke, for å kunne planlegge riktige tiltak raskt. I tillegg har teamlederne tett oppfølging av de to korttidsavdelingene der bydelen kjøper flest plasser en bloc, hvor sykehjemmets måloppnåelse av målsettingene i vedtakene for den enkelte tjenestemottaker gjennomgås.

Andre tjenester

Bydelen har også utfordringer når det gjelder tjenester til funksjonshemmede og ressursbruken ved kjøp av tjenester og tiltak. I 2009 ble bydelen invitert med i et prosjekt initiert av Bydel Alna sammen med flere andre bydeler. Hensikten var å sammenligne bydelenes tjenester til funksjonshemmede, både hva gjelder ressursbruken, hvilke type tiltak man hadde, i hvilket omfang etc. Resultatene viste at det bør være et potensial for å få til mer effektive tjenester til funksjonshemmede i Bydel Østensjø og at det bør tas en gjennomgang av dette området for å se om man kan få til en mer effektiv ressursbruk.

Sammen med Bydel Nordstrand deltar bydelen i et pilotprosjekt for transport av forflytningshemmede i regi av Helse og velferdsetaten og med prosjektleder fra Ruter AS.

Prosjektet er ment å gi et tilbud til dagens TT brukere som vil kunne gi flere reiser for den enkelte. I tillegg skal søknadsprosessen forenkles, slik at flere kan komme med i ordningen. Bydelens kostnader i prosjektperioden skal ikke overstige det som er budsjettert til TT ordningen.

Tabellen nedenfor viser utviklingen når det gjelder en del av de øvrige tjenestene

Tjeneste	Status 31.12.08		Status 03.11.09		Endring	
	Brukere	Timer pr. mnd	Brukere	Timer pr. mnd	Brukere	Timer pr. mnd
Omsorgslønn 67 +	19	793	16	641	-3	-152
Støttekontakter 67 +	8	115	10	152	2	37
Trygghetsalarmer	1553		1445		-108	
TT-drosje (hvorav blind/barn)	1815 (111/26)		1857 (107/28)		42	
TT-spesialtransport	208		204		-4	

Obligatoriske nøkkeltall

Nøkkeltall i bydelsbudsjettene for FO3 - Pleie- og omsorg	Resultat Oslo 2006	Resultat Oslo 2007	Resultat Oslo 2008	Resultat Østensjø 2006	Resultat Østensjø 2007	Resultat Østensjø 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Andel personer 80+ pr 31.12	4,4 %	4,2 %	4,1 %	6,5 %	6,5 %	6,4 %	Kostra, nivå 3
Indeks for levekårsproblemer (SSB) 1)	6,1	5,7	6,6	5,7	5,3	5,0	SSB
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslo tot. inkl. etater mm) 2)	9 576	10 046	10 544	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 2
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger (Oslogjennomsnitt kun for bydelene) 2)	xxx	9 873	9 998	xxx	11 555	12 251	Kostra, nivå 2
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslo totalt inkl etater mm) 2)	245 298	254 628	282 413	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester (Oslogjennomsnitt kun for bydelene)2)	xxx	249 517	267 367	xxx	214 784	231 502	Kostra, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslo totalt inkl etater mm) 2)	105 517	117 699	137 548	xxx	xxx	xxx	Kostra, nivå 3
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker (Oslogjennomsnitt kun for bydelene)2)	xxx	133 742	140 834	xxx	103 975	117 719	Kostra, nivå 3
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 3)	33,7	34,8	33,7	35,2 %	36,7 %	37,8 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 3)	0,9	1,0	1,0	0,7 %	1,0 %	1,0 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 3)	9,4	9,3	9,2	10,8 %	11,0 %	11,0 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 3)	32,4	33,5	33,2	33,6 %	35,3 %	36,2 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 3)	41,9	44,8	45,9	48,8 %	47,3 %	48,5 %	Årsstatistikk

Nøkkeltall i bydelsbudsjettene for FO3 - Pleie- og omsorg	Resultat Oslo 2006	Resultat Oslo 2007	Resultat Oslo 2008	Resultat Østensjø 2006	Resultat Østensjø 2007	Resultat Østensjø 2008	Kildegrunnlag for bydelene
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 4)	16,2	16,4	16,5	13,9 %	14,6 %	15,2 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 4)	2,5	2,4	2,3	2,5 %	2,2 %	2,1 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 4)	12,1	12,1	12,0	10,9 %	11,8 %	12,3 %	Årsstatistikk
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 4)	36,8	36,8	35,4	37,8 %	35,9 %	35,2 %	Årsstatistikk
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 4) 5)	11,4	11,8	13,1	xxx	10,7 %	12,7 %	Kostra, nivå 2
Saksbehandlingstid 6) for søknad om institusjonsplass 4)	xxx	25,3	20,7	xxx	17	17	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 6) for søknad om praktisk bistand	xxx	18,3	16,6	xxx	31	26	Årsstatistikk
Saksbehandlingstid 6) for søknad om hjemmesykepleie	xxx	6,6	7,5	xxx	4	5	Årsstatistikk
Iverksettingstid 6) for søknad om praktisk bistand	xxx	7,4	8,1	xxx	9	10	Årsstatistikk
Iverksettingstid 6) for søknad om hjemmesykepleie	xxx	4	3,4	xxx	2	1	Årsstatistikk

Obligatoriske lokale måltall

Måltall i bydelsbudsjettene – FO 3 Pleie og omsorg	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Andel innbyggere 66 år og under år som mottar hjemmetjenester 2)	1%	1%	1%	1%
Andel innbyggere 67-79 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	11%	11%	11%	11%
Andel innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	34%	36,2%	35%	35%
Andel innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester per 31.12 2)	43%	48,5%	41%	41%
Andel innbyggere 67-79 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	2%	2,1%	1,6%	2%
Andel innbyggere 80-89 år som er beboere i institusjon per 31.12 1)	10,9%	12,3%	10,89%	11,3%
Andel innbyggere 90 år og over som er beboere i institusjon per 31.12 1)	38%	35,2	34,8%	36,2%
Andel heldøgnsbeboere på tidsbegrenset opphold i institusjon 3)	10,2%	12,7%	12%	12,5%
Andel utførte av vedtatte timer hjemmetjeneste 4)	78%	*)	78%	78%

1) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon.

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie (jfr. lov om helsetjenesten i kommunene § 1-3 annet ledd nr. 3 og Lov om sosiale tjenester § 4-2 a, b og e). Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. I henhold til loven omfatter praktisk bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyrt personlig assistent.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger skal ikke med.

Med vedtakstimer menes det antall timer som mottaker er tildelt gjennom enkeltvedtak. Med utførte vedtakstimer menes antall utførte timer av disse.

4) Annet: Direkte tid bruker (nærværstid) vurderes som et aktuelt obligatorisk lokalt måltall for bydelene fra 011. Bydelene

oppfordres til å forberede egne måltall for praktisk bistand og hjemmesykepleie i 2010.

- *) Det er foreløpig ikke mulig å måle hva som er resultat for andel av utførte vedtakstimer. Grunnen til dette er at man ikke registrerer faktisk start- og sluttid per oppdrag i Gerica. Dette vil være mulig når håndterminalene er innført i hele hjemmetjenesten og ved alle vakter.

6.2.3 Mål, strategier og tiltak

Mål:

- Utvikling av trinn i omsorgstrappa skjer i samsvar med prinsippet om laveste effektive omsorgsnivå (LEON)
- Kjøp av sykehjemsplasser er i tråd med vedtatte plantall
- Omsorgsboliger med tjenester tilbys riktig målgruppe og fungerer som et reelt alternativ til sykehjems-/aldershjemsplass
- Korttidsboligene i Harry Fettsvei tilbys riktig målgruppe og fungerer som et reelt alternativ til korttidsplasser i sykehjem.
- Manglende IPLOS-registrering på søkere og tjenestemottakere er under 1 %.
- Tjenester til funksjonshemmede er ressurseffektive og med tilstrekkelig god kvalitet

Strategier og tiltak:

For Bestillerkontoret 18+ blir den største utfordringen å få til effektiv bruk av de alternative tiltakene til sykehjemsplass; omsorgsboliger med tjenester, korttidsboligene i Harry Fetts vei, innsatsteamet og hjemmetjenestene.

For å sikre tilstrekkelig tett oppfølging av omsorgsboliger med tjenester foreslås opprettet en prosjektstilling for ett år, organisatorisk knyttet til Bestillerkontoret 18+. Stillingen skal følge tett opp at alle rutiner som må fungere effektivt for at bydelen skal lykkes med målsettingen om å redusere behovet for sykehjemsplasser gjennom riktig bruk av omsorgsboligene med tjenester. Den skal ha ansvar for å påse at omsorgsboligene tildeles til rett målgruppe, at det sikres god informasjon til potensielle brukere og at flaskehalsen avdekkes slik at tiltaket kan fungere optimalt. Den viktigste årsaken til at bydelen i 2009 ikke har greid å få til en ønsket effekt av etableringen av nye omsorgsboliger med tjenester synes å være manglende ansvar for koordinering mellom de ulike aktørene. Prosjektmedarbeideren skal ivareta dette koordineringsarbeidet. Det er videre tenkt at prosjektmedarbeideren samtidig følger opp korttidsboligene i Harry Fetts vei for å påse at de fungerer i tråd med målsettingen.

Begge team på Bestillerkontoret 18+ vil fortsatt vurdere utskrivningsklare pasienter ved Oslo universitetssykehus, Ullevål 4 ganger per uke, for å sikre kontinuerlig kjennskap til hvem som utskrives til bydel, og på et tidlig tidspunkt kunne vurdere behov og planlegge riktige tiltak etter utskrivning.

Sykehjemsplasser

Til tross for at det per oktober 2009 kun mangler 4 omsorgsboliger med tjenester for å ha oppfylt måltallet på til sammen 60 slike boliger, så har bydelen i 2009 jevnt over ligget langt over plantall i bruk av sykehjemsplasser, og dekningsgraden har økt i inneværende år sammenlignet med 2008. Som tidligere omtalt har bydelen i inneværende år i gjennomsnitt ligget godt over gjennomsnittlig dekningsgrad for Oslo når det gjelder sykehjemsplasser, mens vi egentlig burde ha redusert dekningsgraden som følge av etablering av omsorgsboliger med tjenester.

I alle andre sammenhenger er bydelen en gjennomsnittsbydel i Oslo. Det synes derfor ikke å være noen åpenbar grunn til at behovet for sykehjemsplasser skulle være høyere i Bydel Østensjø enn gjennomsnittet for Oslo. Gledelig er det at bruken av plasser per 16.11.2009 er redusert til 556, i samsvar med opprinnelig plantall.

Tabellen nedenfor viser stipulert behov for sykehjemsplasser i 2010, først med utgangspunkt i bydelens eget forbruk i 2009, sammenholdt med prognose for eldrebefolkningen i 2010 fordelt på ulike aldersgrupper. Deretter stipulert behov for sykehjemsplasser der Oslo-gjennomsnittet for 2009 er lagt til grunn.

Alders-gruppe	Behov for plasser i 2010 med utgangspunkt i bydelens forbruk i 2009	Behov for plasser i 2010 med utgangspunkt i Oslo-gj.snittet i 2009	Differanse
0-66 år	25	-	-
67-79 år	89	93	- 4
90-84 år	136	136	0
85-89 år	183	167	+ 16
90 år+	157	152	+ 5
SUM	590	573	+17

Differansen mellom Oslogjennomsnittet og Bydel Østensjø utgjør hele 17 sykehjemsplasser.

I budsjett 2009 ble plantallet for sykehjemsplasser redusert med 12 plasser i forhold til stipulert behov ut fra befolkningsvekst og nøkkeltall, med bakgrunn i en planlagt økning på til sammen 21 omsorgsboliger med tjenester. Som beskrevet tidligere har det ikke lyktes bydelen å hente ut denne gevinsten i 2009.

I budsjett 2010 er det tatt utgangspunkt i et stipulert behov for plasser med utgangspunkt i en dekningsgrad tilsvarende bygjennomsnittet. Dette til tross for at bydelen i 2009 har hatt en høyere dekningsgrad enn bygjennomsnittet. Det er imidlertid kun forutsatt en reduksjon på 4 sykehjemsplasser som følge av 60 tilgjengelige omsorgsboliger med tjenester. Med en egen prosjektstilling som skal følge opp utnyttelsen av disse boligene, burde det være mulig å kunne hente ut en større effekt enn dette, men med bakgrunn i årets forbruk av plasser er det ønsket å redusere risikoen for å ikke oppnå plantallet.

I tillegg er bydelens egne korttidsboliger i Harry Fettsvei, 8 plasser, trukket ut. Disse boligene er direkte "kompatible" med korttidsplasser i sykehjem.

Det er videre lagt inn en forventning av at intermediærenheten på Abildsø bo- og rehabiliteringssenter (ABR) ytterligere kan redusere behovet for sykehjemsplasser, tilsvarende 4 plasser.

Måltallet for kjøp av sykehjemsplasser i 2010 fremkommer da slik:

Stipulert behov ut fra dekningsgrad tilsvarende bygjennomsnitt:	573
Korttidsboliger i Harry Fetts vei:	-8
Beregnet effekt av intermediær:	-4
Beregnet effekt av omsorgsboliger med tjenester:	-4
= Sum kjøp av sykehjemsplasser	557

Dagsenterplasser

Dagsenterplasser	2009	2010
Oppsal sykehjem, Sykehjemsetaten	45	43
Langerud sykehjem, Sykehjemsetaten	44	31

Langerud sykehjem, Sykehjemsetaten, dagrehabilitering	6	6
Manglerudhjemmet (dagsenter for demente) Sykehjemsetaten	15	15
SUM kjøp	110	95
Rustadgløtt dagsenter (bydelens egen drift)	6	7 ¹⁾
SUM plasser til bruk	116	102

1) Rustadgløtt dagsenter har åpent 2 dager i uka med 18 plasser pr dag Dette tilsvarer 36 plasser pr uke.
Omregnet til daglig drift utgjør dette ca 7 plasser

Dette er en reduksjon i antall kjøpte dagsenterplasser på 15, noe som synes naturlig med tanke på at mange innen denne målgruppen også er målgruppen til omsorgsboliger med tjenester. Dette synes også å samsvare med behovet, da det har vist seg vanskelig å benytte alle dagsenterplassene etter hvert som omsorgsboligene med tjenester er etablert. Samtidig øker Rustadgløtt dagsenter fra 15 til 18 brukere 2 ganger per uke, beregnet om til 7 hele plasser. Antall plasser til bruk blir da 102, en reduksjon på 14 plasser.

Tiltak:

- Bestillerkontoret 18 + skal samarbeide aktivt med aktuelle tjenestesteder i utviklingen av og øking i antall omsorgsboliger med tjenester.
- Det opprettes en prosjektstilling i 2010 som skal ha ansvaret for å koordinere arbeidet mellom de ulike aktørene inn mot bydelens omsorgsboliger med tjenester. Stillingen skal sikre en god oversikt over bruken av boligene, samt koordinere både det administrative og praktiske arbeidet for at innflytting av nye kandidater til omsorgsbolig m/tjenester skjer så raskt som mulig. Prosjektet skal sikre informasjon om tiltaket til potensielle kandidater og samarbeidspartnere.
- En del av hjemmetjenesteoppdrag som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven (hjemmesykepleie) skal overføres til Lov om sosiale tjenester (praktisk bistand/hjemmehjelp). Arbeidet med denne overføringen skal utføres i samarbeid med hjemmetjenesten Dette gjelder brukere som ikke har fått vedtak etter de nye lokale retningslinjer om vedtaksskille.
- Tjenestene som ytes til funksjonshemmede skal gjennomgås og sammenlignes med resultatene i rapporten fra Bydel Alna for å se på mulighetene for å effektivisere tjenestene

Budsjettpremisser

Institusjonstjenester - Kostrafunksjon 253

Budsjettpremisser - pris/kostnad pr institusjonsplass 2010

Institusjonsplasser 3) for brukere 67 år og over	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplass er drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2010
	Kategori ⁶⁾	Pris pr plass 2010	Ant. plasser bestilt 2010 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2010 1)	Brutto kostnad pr plass	
Ordinær sykehjemsplass	619 940	351	619 940	1			218 373 865
Korttidsplass	619 940	49					30 377 060
Aldershjemsplass	464 955	5	436 112	11			7 122 005
Plass i skjermet avdeling	731 529	105					76 810 566
Forsterket plass - psykisk helsearbeid	836 919						0
Forsterket plass - annet	1 053 898						0
Plasser i rehabiliteringsavd.	650 937	6					3 905 622
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie							0
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)	92 991	95					8 834 145
Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over	xxxxx	611	xxxxx	12	xxxxx	0	345 423 263

Institusjonsplasser for brukere 66 år og under	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2010
	Kategori	Pris pr plass 2010	Ant. plasser bestilt 2010 1)	Forventet gj. sn. pris pr plass	Andre planlagte kjøp 2010 1)	Brutto kostnad pr plass	
Ordinær sykehjemsplass	619 940	6					3 719 640
Korttidsplass	619 940	4					2 479 760
Aldershjemsplass	464 955						0
Plass i skjermet avdeling	731 529	3					2 194 588
Forsterket plass - psyk.	836 919	4					3 347 676
Forsterket plass - annet	1 053 898	6	1 053 755	1			7 640 618
Plasser i rehabiliteringsavd.	650 937	2					1 301 874
Plasser i andre boformer m/ heldøgns oms. og pleie	5 498 898	2					10 997 796
Nattopphold 4)							0
Dagopphold 4)	92 991						0
Institusjonsplass-psyk.			831 170	11			9 142 875
Institusjon yngre dem.	1 423 500	3					3 558 750
Barnebolig	797 000	8					6 376 000
Sum institusjonsplasser for brukere 66 år og under	xxxxx	38	xxxxx	12	xxxxx	0	50 759 576

Institusjonsplasser for brukere 66 år og under	Kjøp fra sykehjemsetaten		Andre direktekjøp innenbys/utenbys		Institusjonsplasser drevet av bydelen selv		Forventede kostnader 2 010
	xxxxx	649	xxxxx	24	xxxxx	0	
Sum institusjonsplasser totalt for alle aldersgrupper	xxxxx	649	xxxxx	24	xxxxx	0	396 182 839
Andre kostnader på kostrafunksjon 253 ⁵⁾	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	10 402
Forventede inntekter å kostrafunksjon 253	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	94 203 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 253	Xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	xxxxx	301 990 241

1) Beregnes som gjennomsnittlig antall plasser gjennom året

2) Sum forventede kostnader beregnes som summen av produktet av pris ganger plass i de tre kategoriene kjøp fra sykehjemsetaten, andre direktekjøp innenbys/utenbys og institusjonsplasser drevet av bydelen selv.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om helsetjenesten i kommunene eller sosialtjenesteloven, dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger skal med.

4) Her føres plasser til dagopphold og nattopphold som er hjemlet i lov om helsetjenester i kommunene hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften (KOSTRA funksjon 253)

5) andre kostnader kan her vre den del av bestillerenhetens arbeid som har med vurdering av søknader, tildeling og oppfølging av tjenester til enkeltbrukere som skal knyttes til kostra 253, samt ressursinnsatsen til den del av merkantile støttefunksjoner som går med til arbeid som er knyttet til betjening av tjenester/tjenestesteder i forbindelse med registrering av brukere, beregning og oppfølging av brukerbetaling og andre merkantile oppgaver som skal føres på KOSTRA 253.

6) Bydelene kan fritt legge inn nye linjer dersom de ønsker å spesifisere på flere kategorier.

Antall årsverk	2009	2010	endring
Bestillerkontor 18+	25,8	29,3	3,5

- I årsverkene ligger også innsatsteam med 4 årsverk, 1,8 fagutviklingssykepleiere, og 1 kreftsykepleier.
- Økningen fremkommer ved at 3,5 årsverk ble overført fra Bestillerkontor 19-66 ved nedleggelsen/omorganiseringen medio januar 2009

Antall engasjementer	2009	2010	endring
Bestillerkontor 18+	0	1	1

- Det foreslås opprettet 1 årsverk prosjektstilling ved Bestillerkontoret 18+ knyttet til utvikling av omsorgsboliger med tjenester.

6.3 Hjemmetjenesten (Kostra 254)

6.3.1 Ansvarsområde

Hjemmebaserte tjenester arbeider i henhold til lov om helsetjenester i kommunen og sosialtjenesteloven. Under området ligger hjemmesykepleie og praktisk bistand. I tillegg har tjenesten ansvar for driften av omsorgsboliger med tjenester i Skøyenkroken, Utmarkveien og Enebakkveien, samt for de 8 korttidsboligene i Harry Fetts vei.

6.3.2 Status og utfordringer

Hjemmetjenesten ble i april 2008 omorganisert i 5 baser, med to hjemmesykepleiegrupper og en hjemmehjelpgruppe i hver base. Hver hjemmesykepleiegruppe ledes av en avdelingssykepleier som har fag-, personal- og budsjettansvar. Kveld- og helgeturnus er felles på basene. En av lederne på basen er også leder av hjemmehjelpgruppen, den andre har

lederansvar for andre tjenester, slik som omsorgsbolig med tjenester, natttjenesten, ressursteamet, korttidsboligene i Harry fetts vei etc.

Hjemmetjenesten har stått overfor mange utfordringer som følge av økt eldrebefolkning. Bydelen satser bevisst på tiltak som skal gjøre det mulig for eldre å bo hjemme lengst mulig. Denne utfordringen vil øke i årene framover. Hjemmetjenesten får følgelig mange brukere med stort pleie- og omsorgsbehov.

Tjenesten scorer høyt på de årlige brukerundersøkelsene, med 90% brukertilfredshet ved spørsmål om en helhetlig vurdering.

Hjemmetjenesten er blitt tilført ressurser både i 2007, 2008 og 2009 ut fra beregning av ressursbehovet. Ressursbehovet i hjemmetjenesten er vurdert ut fra vedtaksmengde, med en beregnet brukertid på 55 % på dagtid og 65 % på kveld og helg. Det er beregnet et fradrag i ressursbehovet på 22 % begrunnet i avbestillinger, midlertidig stopp etc. For tjenesten praktisk bistand er det beregnet en direkte brukertid på 65 %, og med et fradrag på 22 %.

Bydelen har fattet for mange av vedtakene i hjemmetjenesten etter Lov om helsetjenester i kommunen. En god del av disse kan fattes i henhold til sosialtjenesteloven, og vil bli omgjort fortløpende ved revurderinger. Det har ingen konsekvenser for ressursbehovet, men for hvilken faggruppe som utfører oppdraget. Det er viktig at dette er i orden før fritt brukervalg i hjemmesykepleien innføres.

Bydelen fikk i 2008 prosjektmidler til spisskompetanse innen kreftomsorg og palliativ behandling for andre pasientgrupper. Årsverket ble gjort fast i 2009. I tillegg har bydelen 1,9 fagutviklingssykepleier som står for det meste av den interne kursingen i lovpålagt opplæring, som for eksempel sårkurs, førstehjelp, kurs i medisin håndtering, samt forflyttingskurs.

I tillegg har bydelen deltatt i et prosjekt i regi av Sykehuset Innlandet, hvor man skulle kartlegge hvordan IPLOS (individbasert pleie- og omsorgsstatistikk) som fagsystem fungerer for kartlegging av funksjonsnivå hos demente. Prosjektet ledes av Sykehuset Innland, med flere deltagende kommuner. Sykehuset Innlandet har dekket 75 % av lønnsutgiftene til bydelens prosjektmedarbeider. Det ble opprettet en demenskontakt i hver hjemmesykepleiegruppe som sammen med prosjektmedarbeideren og andre ressurspersoner i bydelen har gjennomført intervjuer med 150 tjenestemottakere og deres pårørende. Samtidig har man fått opplæring/kurs fra personell med spisskompetanse på demens fra Sykehuset Innlandet, slik at det har bidratt til en viktig kompetanseheving for tjenesten og vil danne utgangspunkt for etablering av et lokalt demensteam.

Multidose (maskinell innpakning av medisiner) er innført og tjenesten oppfatter ordningen som ressursparende og effektiv, samt at det oppstår mye mindre feil.

Hjemmetjenesten sto for et stort merforbruk i 2008, noe som i stor grad skyldtes bruk av overtid ved korttidsfravær og lignende. Det ble i budsjett 2009 opprettet 5 nye årsverk, hvorav 2,5 årsverk sykepleier til ressursteamet i hjemmetjenesten og 2,5 årsverk hjelpepleiere til gruppene.

Våren 2009 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter for ledere for hjemmesykepleien og fra de ansattes organisasjoner som skulle se på overtidbruk og tiltak for å redusere dette. Undersøkelser viste at korttidsfravær, meldt fra på et sent tidspunkt, ofte utløste overtid, særlig når det gjelder ansatte som har en fagkompetanse som må være til stede

på den aktuelle vekten. Spesielt gjelder det sykepleiere kveld og helg, hvor det i utgangspunktet er færre på vakt med slik kompetanse.

På bakgrunn av arbeidsgruppens konklusjoner ble det iverksatt et prosjekt over 6 måneder hvor man i stedet for kun å benytte egne ansatte, leier inn sykepleievakter fra vikarbyrå på kveld og helgevakter, til sammen tilsvarende 7,2 årsverk. Ressursene som benyttes er de 5 nye årsverkene som ble opprettet i budsjett 2009, samt ledige årsverk i ressursteamet. Avtalen med vikarbyrået er at de forplikter seg til selv å stille med vikar ved sykdom fra innleid personell, at de skal stille med stort sett det samme personellet, og at de skal være fleksible i forhold til å kunne flytte seg fra en base til en annen ved behov. Prosjektet fungerer i praksis som et ressursteam, og på kveld og helg hvor behovet er størst utløses ikke overtid eller innleie av vikarer ved sykdom av byråets personell.

Tjenesten har vært meget godt fornøyd med dette prosjektet som kom i gang fra høsten 2009. Fokus på overtid og øvrige tiltak førte allerede til en halvering av overtiden første halvår 2009, sammenlignet med 2008. Det skal vurderes hvorvidt prosjektet skal forlenges etter februar 2010.

Fritt brukervalg

2009		31.01	29.02	31.03	30.04	31.05	30.06	31.07	31.08	30.09	31.10
Antall ved oppstart 06:	1386										
Bydelens egne utførere *		1245 (1292)	1245 (1297)	1213 (1288)	1204 (1279)	1191 (1266)	1174 (1256)	1200 (1244)	1194 (1265)	1203 (1241)	1212 (1240)
Private utførere		147 (118)	147 (122)	146 (126)	146 (129)	146 (133)	155 (140)	162 (142)	162 (145)	162 (148)	166 (147)

Tabellen viser utviklingen av brukervalg i hjemmehjelpstjenesten i 2008 og til og med oktober 2009 (tall fra 2008 i parentes). Det har knapt vært noen økning av antall brukere som ønsker privat leverandør siden sommeren 2008 og fram til sommeren i 2009. Per 31.10.2009 har 166 brukere valgt privat leverandør, mens 1220 ønsker kommunal hjemmehjelp. Økningen det siste året har følgelig vært på 19, hvorav de fleste kom i juni/juli

Omsorgsboliger med tjenester og Harry Fetts vei

Driften av omsorgsboligene med tjenester er organisert under tre av lederne i hjemmetjenesten. En av gruppene i hjemmetjenesten har også ansvaret for tjenester i Harry Fetts vei, med 8 korttidsboliger for eldre som et alternativ til korttids plass i sykehjem,.

Håndholdte terminaler

Bydelen har vært pilotbydel når det gjelder håndholdte terminaler i hjemmesykepleien, sammen med Bydel Nordstrand. 2 grupper i én base har tatt terminalene i bruk og oppsummeringen og evalueringen er positiv. Håndholdte terminaler medfører at den ansatte kan foreta all dokumentasjon i fagsystemet hjemme hos brukeren, og at alle opplysninger i fagsystemene er tilgjengelige på terminalen ute hos brukeren. I tillegg skal man logge seg inn og ut hos brukeren, slik at direkte brukertid kan beregnes eksakt. Dette vil kunne gi et godt bilde av ressursbruk og ressursbehov. Bydelen vil vurdere utvidelse av dette tiltaket til flere grupper i 2010.

Kompetanseplan 2015

Bystyret har vedtatt at alle bydeler skal utarbeide kompetanseplaner for pleie- og omsorgssektoren innen utgangen av 2009. Bydelen har nedsatt en arbeidsgruppe for å

kartlegge kompetansebehovet og utarbeide en slik plan, som så skal rulleres fram mot 2015. Kartleggingen som foretas vil gi et eksakt bilde av hvor stor andel av de ansatte som tilhører hvilken faggruppe og hvor mange som eventuelt er ufaglært. Slik kan man planlegge kompetanseheving ved utdanning av eget personell og ved rekruttering i ledige stillinger. I samsvar med kravet er det også gjennomført en norskttest av fast ansatte som eier et halvt årsverk eller mer, i regi av voksenopplæringen.

Forventet antall utførte vedtakstimer hjemmetjeneste pr. mnd. - årsgjennomsnitt 1.)	Vedtaks-timer til mottakere 66 år og under/ antall mottagere 66 år og under	Vedtaks-timer til mottakere 67 år og over/ antall mottagere 67 år og over	Sum	Forventet pris/kost pr vedtaks-timer	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer praktisk bistand 2) pr mnd. (eksklusiv boliger /bofellesskap og BPA):	933	4 036	4 969	369	22 030 000
Kommunale leverandør	521	3 461	3 982	384	18 345 000
Private leverandører	412	575	987	311	3 685 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer i boliger/bofellesskap:	19 991	0	19 991	145	100 220 296
Egen drift - 18-66 år	9 618		9 618	407	46 944 000
Kjøpsplasser - 18-66 år	6 596		6 596	407	32 214 000
Egen drift - psykiatri	2 376		2 376	465	13 248 000
Kjøpsplasser -psykiatri	1 400		1 400	465	7 814 296
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer BPA	2 144	0	2 144	270	6 943 000
Private BPA-leverandører - 0-17 år	48		48	194	112 000
Bydelens BPA-assistenter - 18-66 år	771		771	200	1 850 000
Private BPA-leverandører - 18-66 år	975		975	350	4 093 000
Bydelens BPA-assistenter - psykiatri	399		399	209	1 000 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer hjemmesykepleie 2) pr mnd (ekskl. vedt.t. "psykisk helsearbeid" – utført av psyk. Sykepl.e.a.)	1 974	14 500	16 474	563	111 385 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer utført av psykiatriske sykepleiere eller andre (psykisk helsearbeid)	393,75		0	1018	4 810 000
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til omsorgslønn:	2 749	810	3 559	163	6 945 429
Omsorgslønn-barn	678		678	195	1 588 000
Omsorgslønn-voksne 67+		810	810	160	1 555 000
Omsorgslønn 18-66	1 812		1 812	152	3 305 000
Omsorgslønn - psykiatri	259		259	160	497 429
Antall utførte/budsjetterte vedtakstimer til avlastning utenfor institusjon	4 715	0	4 715	195	11 057 200
Individuell avlastning-barn	1 813	0	1 813	189	4 113 000
Gruppeavlastning-barn	807	0	807	218	2 115 000
Individuell avlastning-voksne	353	0	353	202	858 510
Gruppeavlastning-voksne inkl ferieavlastning	1 742	0	1 742	190	3 970 690

Forventet antall utførte vedtakstimer hjemmetjeneste pr. mnd. - årsgjennomsnitt 1.)	Vedtaks-timer til mottakere 66 år og under/ antall mottagere 66 år og under	Vedtaks-timer til mottakere 67 år og over/ antall mottagere 67 år og over	Sum	Forventet pris/kost pr vedtaks-timer	Forventet årskostnad (ant. vedtakstimer pr. mnd. * pris * 12 mnd)
Antall mottagere av kun praktisk bistand	164	572	736		
Antall mottagere av kun hjemmesykepleie	144	333	477		
Antall mottagere av både praktisk bistand og hjemmesykepleie	105	657	762		
Antall mottakere av omsorgslønn:	49	17	66		
Omsorgslønn-barn	23		23		
Omsorgslønn 67+		17	17		
Omsorgslønn 18-66	26		26		
Antall mottakere av avlastning utenfor institusjon:	100	0	100		
Individuell avlastning-barn	49	0	49		
Gruppeavlastning-barn	18	0	18		
Individuell avlastning-voksne	10	0	10		
Gruppeavlastning-voksne	23	0	23		
Gj.sn. antall utførte vedtakstimer praktisk bistand pr mottaker	85,8	3,3			
Gj.sn. antall utførte vedtakstimer hj.sykepleie pr mottaker	9,5	14,6			
Gj.sn. antall utførte vedtakstimer omsorgslønn pr mottaker	13,8	47,6			
Gj.sn. antall utførte vedtakstimer avlastning utenfor institusjon pr mottaker	47,1	0,0			
Andre utgifter på kostrafunksjon 254 3)					23 871 000
Forventede inntekter på kostrafunksjon 254					22 253 000
Netto budsjett på kostrafunksjon 254					265 008 925

6.3.3 Mål, strategier og tiltak

Hovedmålet for hjemmetjenesten er å yte tjenester av god kvalitet, i rett omfang og til rett tid, slik at brukerne kan bli mest mulig selvhjulpne og bo i eget hjem så lenge de selv ønsker og er i stand til det.

Måltall for: FO3 Pleie og omsorg (VST)	Måltall 2008	Resultat 2008	Måltall 2009	Måltall 2010
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere Oslo	>80%	90%	>80%	>80%
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere Bydel Østensjø	>80%	90%	>80%	>80%

1) Brukerundersøkelsen ble gjennomført august/september 2009 og resultatet er ikke klart for 2009.

Bydelen scorer i det alt vesentlige høyt i brukerundersøkelsene, men et punkt hvor scoren er lavere gjelder *antall pleiere som kommer til en tjenestemottaker som har behov for mange*

besøk per døgn. Bydel Nordstrand er pilot i et prosjekt i Oslo kommune, ”Kompass”, som blant annet også vil ha en effekt når det gjelder dette området. Bydelen vurderer å søke om å være blant de neste 4 bydelene som skal inn i dette prosjektet våren 2010, alternativt organisere en tilnærmet slik modell selv.

Kvalitetslosen, et elektronisk kvalitetssystem, er innkjøpt i bydelen og vil bli tatt i bruk fra våren 2010. Dette vil bli et viktig verktøy for hjemmetjenesten.

- Hjemmetjenesten skal samarbeide tett med prosjektleder og bestillerkontoret om utvikling og øking av omsorgsbolig med tjenester og Harry Fett
- Tiltakene fra overtidsprosjektet og effekten av dem i 2009 skal oppsummeres og evalueres i løpet av 1.tertial 2010.
- Bruk av håndholdte terminaler i flere baser skal vurderes etter evaluering av resultatene i base Ryensvingen
- Hjemmetjenesten skal søke om å bli en av 4 nye bydeler ved utvidelse av prosjekt ”Kompass” våren 2010, eventuelt lage en tilnærmet tilsvarende organisering selv.
- Tjenestene som ytes i omsorgsboliger med tjenester skal evalueres sammen med brukere og pårørende for å gjøre tilbudet enda bedre
- Et korrekt vedtaksskille skal innarbeides første halvår 2010 og hjemmetjenesten organiseres i samsvar med dette med hensyn til faggrupper (hjemmehjelp/hjemmesykepleie)
- Arbeid med Kvalitetslosen skal prioriteres og implementeres

Antall årsverk	2009	2010	endring
Hjemmetjenesten inkl omsorgsboliger med tjenester	221,07	221,07	-
Korttidsboligene i Harry Fetts vei	0	2,8	2,8

- Det opprettes 1 årsverk sykepleier og 1,8 årsverk hjelpepleier i korttidsboligene i Harry Fetts vei

39,71 av årsverkene i Hjemmetjenesten er knyttet til praktisk bistand, mens 169,72 er knyttet til hjemmesykepleien og 11, 65 til omsorgsboliger med tjenester.

Forholdet mellom hjemmesykepleiere og hjemmehjelp vil endres noe etter gjennomføring av nytt vedtaksskille våren 2010, slik at andelen tilhørende praktisk bistand øker noe og andelen knyttet til hjemmesykepleie blir noe lavere.

Ut fra ressurskartlegging av tjenestens behov i 2010 vil det i dag være behov for ca 2 årsverk i hjemmesykepleien, mens det er ca 2 årsverk for mye i hjemmehjelpsgruppen. Dette vil da kunne endres ved vedtaksskillet, slik at ingen ressurser tilføres eller tas fra tjenesten nå.

6.4 Intermediær enhet (kostra 253)

6.4.1 Ansvarsområde

Oslo kommune ved bydelene Nordre Aker, Østensjø, Nordstrand og Søndre Nordstrand og Oslo universitetssykehus, Ullevål, har arbeidet fram en modell for etablering av et tjenestetilbud mellom forvaltningsnivåer, en intermediær enhet. Enheten har som hovedmålsetning å gi somatiske pasienter, 60 år og eldre, et faglig godt tilbud om pleie og

behandling i overgangen mellom første- og andrelinjetjenesten, der målet er at pasienten skal skrives ut til eget hjem.

6.4.2 Status og utfordringer

Bydel Østensjø er i henhold til mandat av 12.12.2006 fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester (nå Eldre og sosiale tjenester), gitt i oppdrag å drifte intermediearenheten for bydelene i Ullevål sektor. Enheten er lokalisert på Abildsø bo- og rehabiliteringssenter og består av 8 dobbeltrom/16 plasser. Det foreligger en egen avtale med Sykehjemsetaten om bruken av lokalene og samarbeid/kjøp av tjenester.

Intermediearenheten åpnet 01.09.2009, med noe redusert drift de første ukene. Fra medio oktober har det vært full drift ved enheten.

Enheten er bemannet fra bydelene/kommunen tilsvarende en korttidsavdeling, med noe høyere andel sykepleiere i forhold til hjelpepleiere, samt 50 % lege ansatt av bydel. Sykehuset bemanner 50 % lege og 1 sykepleier fra geriatrisk avdeling, samt 0,5 ergoterapeut og 0,5 fysioterapeut. Sykehuset dekker også en andel av medisinsk utstyr som ikke er alminnelig utstyr ved en korttidsavdeling.

Alle bydelene har hatt flere pasienter i enheten i løpet av de første par måneders drift. Det er mange parter som skal samarbeide om tiltaket, noe som alltid medfører utfordringer og krever nært samarbeid.

Det utredes nå hvordan tiltaket skal kunne evalueres best mulig med hensyn til resultater, og det vil bli tatt kontakt med undervisningssykehjemmet/utdanningsinstitusjoner for å få bistand til evalueringen.

Det er grunn til å tro at Oslo universitetssykehus, Ullevål har hatt en noe annen praksis ved utskrivninger (B-meldinger) enn St. Olavs hospital i Trondheim, som sammen med Sjøstad sykehjem har være modell for intermediearenheten i Ullevål sektor. Det er derfor avtalt at dersom bydelene opplever at personer B-meldes fra sykehus til bydel, som i stedet burde vært sendt til intermediearenheten, skal bydelen ta ny kontakt med sykehuset for ny vurdering, før pasienten utskrives.

6.4.3 Mål, strategier og tiltak

Intermediearenheten skal gi somatiske pasienter, 60 år og eldre, et faglig godt tilbud om pleie og behandling i overgangen mellom første- og andrelinjetjenesten, der målet er at pasienten skal skrives ut til eget hjem.

Effektmålene for intermediearenheten er beskrevet i avtalen mellom bydelene og Oslo universitetssykehus, Ullevål:

- Bedret pasientopplevelse og pasienttilfredshet
- Færre reinnleggelser på sykehus
- Redusert behov for rehabilitering etter utskrivning
- Mindre behov for praktisk bistand, pleie og omsorg i eget hjem.
- Kortere liggetid i sykehus
- Redusert press på tilgjengelige sykehjemsplasser og sykehussenger
- Bedre samarbeidet mellom kommunen og sykehuset, til beste for pasientene

Det blir svært viktig å finne ut hvordan man best mulig følger opp disse målene og gjør dem målbare. Tiltak for dette vil være:

- Det skal engasjeres en ekstern instans for en evaluering av om og hvordan effektmålene nås.
- Det skal etableres et godt samarbeid om tiltaket mellom deltagende bydeler og sykehus.

Antall årsverk ved Intermediær enhet	2009	2010	endring
Årsverk i bydelen	14,94	14,94	-
Årsverk fra Oslo universitetssykehus, Ullevål	2,5	2,5	-

6.5 Eldresentre og dagsenter (kostra 234)

6.5.1 Ansvarsområde

Eldresentre er en møteplass for eldre i bydelen, et sted å knytte kontakt og bryte isolasjon. Eldresentrene har en viktig forebyggende funksjon. Eldresentrene organiserer seniorveiledertjenesten og oppsøkende virksomhet blant eldre i bydelen.

6.5.2 Status og utfordringer

Bydelen har 4 eldresentre/seniorsentre/treffsentre, hvorav tre er kommunale og ett er privat drevet. Sentrene er lokalisert på Oppsal, Bøler, Manglerud og Rustad. Bøler seniorsenter drives av Nasjonalforeningen for folkehelsen, og mottar kommunalt driftstilskudd. Bydelen har inngått en partnerskapsavtale med Bøler seniorsenter.

Rustadgløtt dagsenter er for eldre hjemmeboende. Det er åpent 2 dager i uken. Dette er et ikke lovpålagt aktiviseringsstilbud for hjemmeboende eldre. Tilbudet tildeles fra Bestillerkontoret 18+.

Bydelen har etablert en seniorveiledertjeneste som har ansvar for å tilrettelegge systematisk oppsøkende virksomhet og gjennomføre forebyggende hjemmebesøk hos alle over 80 år som ikke er i kontakt med kommunens tjenester. Hensikten er blant annet å fange opp eldre som har behov for bistand og motvirke isolasjon, blant annet gjennom kontakt med bydelens eldresentre/treffsteder. Bydelen har en oppsøkende fagkonsulent organisert under lederen av Manglerud Gård treffsenter 60pluss, som også er koordinator for eldresentervirksomheten i bydelen. Dette innebærer også koordinering av samarbeidet mellom eldresentrene og frivillighetsentralene i bydelen.

Eldresentrene er det laveste trinnet i omsorgstrappa og er viktige for å forebygge isolasjon og ensomhet. Samtidig forebygger de behov for andre omsorgstjenester. Sentrene tilbyr stor og bredspektret aktivitet med blant annet fokus på kosthold og fysisk aktivitet, og de organiserer mange frivillige. Sentrene er geografisk hensiktsmessig plassert med tanke på tilgjengelighet.

I tabellene nedenfor vises utviklingen i frivillige årsverkene og antall brukere av sentrene de to siste årene.

Eldresenter 2007	Frivillige årsverk 2009¹⁾	Frivillige årsverk 2007	Frivillige årsverk 2008
Manglerud Gård treffsenter 60Pluss	8	7,4	7,4
Rustad eldresenter	3	3	3
Oppsal treffsenter 60Pluss	5	4,6	4,6
Bøler seniorsenter	4,5	5,5	3,7
Totalt	20,5	20,5	18,7

¹⁾ Årsprognose basert på tall per 31.10.2009

Noen brukere benytter senteret daglig, andre av og til, mens noen deltar kun på et kurs eller en tilstelning. I tabellen nedenfor vises antall brukere ved de ulike sentrene de to siste årene.

Antall brukere av de ulike eldresentrene:

År	Bøler¹⁾	Oppsal	Manglerud	Rustad	Sum
2009 ²⁾	689	1200	1100	450	3439
2008	705	1300	1200	450	3655

¹⁾ Bøler seniorsenter har dataprogrammet Mesias som teller antall brukere

²⁾ Årsprognose basert på tall per 31.10.2009.

Driftstilskudd til Bøler seniorsenter videreføres i 2010 justert for lønns- og prisvekst i samsvar med søknad fra seniorsenteret.

22.06.2009 vedtok bydelsutvalget handlingsplan for frivillighet, som også omfatter eldresentrene. Det er nedsatt en styringsgruppe sammensatt av politikere og representanter for blant annet eldresentre og frivillighetssentraler som skal utarbeide forslag til tiltak.

Utfordringer

Eldre er en mangfoldig gruppe, med mange ulike interesser og kunnskaper. Ved å ta utgangspunkt i aldersgruppen 60pluss, omfatter målgruppen for brukere av eldresentrene i praksis to generasjoner. Gruppen omfatter alt fra ressurssterke eldre som fortsatt er i arbeid, aktive pensjonister stadig i farten, til skrøpelige syke med behov for pleie og omsorg i løpet av døgnet.

Det har derfor vært viktig å utvikle sentrene og etablere tilbud som også passer for nye brukergrupper. Dett gjøres blant annet ved å omgjøre eldresentrene til "aktivitetssentre" og treffsentre for godt voksne, hvor man blir *medlemmer* og ikke brukere. Navnene på de kommunale sentrene er i 2009 endret fra eldresentre til treffsentre 60pluss.

Det satses på rekruttering av nye medlemmer og nye frivillige ved alle sentrene, også til å lede aktiviteter og grupper.

Sentrenes drift og produksjon gjennomgås jevnlig. Det vurderes at antall ansatte på de ulike sentrene samsvarer med den aktiviteten som planlegges og at sentrene driftes effektivt og med stor kreativitet. Satsingen på nye, også noe yngre medlemmer og frivillige, vil kunne øke aktivitetstilbudet på sentrene gjennom medlemmenes egen innsats.

Seniorveiledning og oppsøkende virksomhet

Oppsøkende fagkonsulent arbeider primært med forebyggende arbeid for de som er 80 år i inneværende år og ikke har tjenester fra bydelen fra før. Det er i 2009 sendt ut 240 brev med tilbud om forbyggende hjemmebesøk. 143 av disse har takket ja til hjemmebesøk. Oppsøkende fagkonsulent har fast kontortid på de tre kommunale treffsentrene.

Prosjekter

Bydelen har i 2009 blitt tildelt kr 328 000 i prosjektmidler fra Helse- og velferdsetaten til forebygging av hoftebrudd hos hjemmeboende eldre. Gjennom prosjektet gjennomføres kartlegging i beboeres hjem med fokus på fallforebyggende tiltak. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med bestillerkontoret, fastleger, ergo-og fysioterapitjenesten og eldresentrene, og en sentral del er bruk av individuell plan som *metode* i fallforebyggende arbeid.

Dagsenter

Rustadgløtt dagsenter for eldre er samlokalisert med Rustad eldresenter. Dagsenteret har vært åpent for 15 brukere to dager i uken, de dagene eldresenteret er stengt. Fra 2010 vil tilbudet utvides med 3 nye brukere, til sammen 18 brukere to dager i uka. Det er knyttet 0,8 årsverk til dagsenteret, det vil si 2 ansatte hver av de to dagene. Dagsenteret er organisatorisk plassert under leder for Manglerud Gård treffsenter 60pluss.

Det ordinære dagsenteret og dagsenteret for demente i Enebakkveien ble fra 01.01.2009 overført Sykehjemsetaten, og det ordinære dagsenteret flyttet til Langerud sykehjem, i samsvar med vedtak i BU-sak 147/08.

Tabellen viser antall brukere ved Rustadgløtt dagsenter

Brukere ved Rustadgløtt dagsenter	Brukere per dag	Antall plasser per uke
Rustadgløtt dagsenter (åpent to dager i uken)	18	7

6.5.3 Mål, strategier og tiltak

Mål:

Bydelens eldre bevarer i størst mulig grad sin selvstendighet og selvhjulpenhet. Dette innebærer blant annet å utvikle arenaer som bidrar til

- å øke eldres sosiale nettverk
- å gi mulighet til bedre kosthold
- å stimulere til egenaktivitet.

Sentrene skal fungere som en base for frivillige tiltak for og av eldre. Gruppevirksomheten og fokus på fysisk aktivitet og ernæring reduserer behov for dagsenter.

Strategier og tiltak:

- sentrene skal ha seniorveiledning og oppsøkende virksomhet til 80+.
- Sentrene skal, etter undersøkelser hos målgruppene, utvikle tilbud også mot ”nye” medlemmer over 60 år. Det betyr at antall årsverk frivillige skal økes.

Antall årsverk ved eldresentrene:

Eldresenter	2009	2010	endring
Oppsal treffsenter 60pluss	3	3	-
Manglerud Gård treffsenter 60pluss	2,5	2,5	-
Seniorveileder/oppsøkende tjeneste	1	1	-
Rustad eldresenter(åpent 3 dager pr. uke)	1	1	-
Totalt	7,5	7,5	-

Bøler seniorsenter har 2,75 årsverk i 2009.

Antall årsverk ved Rustadgløtt dagsenter	2009	2010	endring
Rustadgløtt dagsenter	0,8	0,8	-

Det ytes driftstilskudd til Bøler seniorsenter, samt at bydelen dekker husleie, strøm og forvaltning-, drift- og vedlikeholdskostnader (FDV), stipulert til kr 395 000. For å synliggjøre bydelens reelle tilskudd til seniorsenteret vil disse kostnadene bli lagt til driftstilskuddet, men beregnet som del av husleien.

Avgiftsfrie inntekter forventes å gå noe opp, og inntektsbudsjettet justeres i samsvar med dette.

6.6 Frivillighetssentral (kostra 234)

6.6.1 Ansvarsområde

Frivillighetssentralen skal være et senter og midtpunkt for formidling/informasjon om aktiviteter i bydelen, samt være behjelpelig der behovet for frivillig innsats synes viktig og naturlig.

6.6.2 Status og utfordringer

Det er 3 frivillighetssentraler i bydelen. Bøler frivillighetssentral er kommunal, mens Oppsal Frivillighetssentral eies av Foreningen Oppsal Frivillighetssentral og Manglerud Frivillighetssentral drives av Norsk Folkehjelp. De private sentralene har kommunalt driftstilskudd. Sentralene rekrutterer frivillige som utfører gratis tjenester, som blant annet følge-/besøktjenester, handleoppdrag, snømåking, vaktmestertjenester, natteravn m.m.

Frivillighetssentralene utfører et viktig arbeid som er med på å forebygge behov for andre kommunale tjenester. Tabellen nedenfor viser antall brukere og frivillige årsverk ved sentralene de to siste årene.

Frivillighets-sentral	Antall brukere /oppdrag 2009	Frivillige årsverk 2007	Antall brukere /oppdrag 2008	Frivillige årsverk prognose 2009
Manglerud frivillighetssentral	592/712	2	212/773	2,4
Oppsal frivillighetssentral	500/750	1	502 / 784	1,5
Bøler frivillighetssentral	450/713	2	401/620	3
Totalt	1542/2175	5		6,9

I anledning den internasjonale eldredagen 2009 ble det gjennomført et stort åpent arrangement i bydelen, hvor også alle de frivillige fra eldresentrene og frivillighetssentralene var spesielt invitert og hedret med en rose.

Bydelsutvalget har vedtatt en frivillighetsplan, med en styringsgruppe. Det skal utarbeides tiltak under ulike områder for å styrke det frivillige arbeidet. Sentralene er representert i styringsgruppen.

6.6.3 Mål, strategier og tiltak

Frivillighetssentralenes overordnede mål er å bidra til økt frivillig innsats mellom grupper, organisasjoner og enkeltmennesker i bydelen.

Frivillighetssentralen skal drive aktivt og utadrettet informasjonsarbeid omkring sentralens tilbud og aktiviteter for å rekruttere nye frivillige og nye brukere

Tiltak:

- Befolkningen informeres om sentralene og deres målsetninger gjennom god markedsføring og synliggjøres for alle aldersgrupper.
- Antall årsverk frivillige skal økes.
- Frivillighetsplanen skal bli et nyttig verktøy hvor sentralene er viktige aktører.

Kommentarer til tallbudsjettet

Ingen endringer

Antall årsverk	2009	2010	endring
Sum årsverk Bøler Frivillighetssentral	1	1	-

Frivillighetssentralene søker statlig tilskudd til driften i samsvar med retningslinjene gitt av Kultur- og kirke departementet (KKD). Statstilskuddet skal brukes til å dekke lønnsutgifter til daglig leder av frivillighetssentralen. Maksimalt statstilskudd til sentralene er kr 295 000 for 2010, og forutsetter 100 % årsverk som daglig leder og 40 % lokal finansiering. Alle sentralene fikk slikt tilskudd i 2009 og har søkt for 2010.

Det ytes driftstilskudd til Manglerud og Oppsal frivillighetssentral. I tillegg dekker bydelen husleie, strøm og FDV-kostnader (forvaltning/drift/vedlikehold) for disse private sentralene.

6.7 Tiltak for funksjonshemmede 0 – 17 år (kostra 234 - 254)

6.7.1 Ansvarsområde

Området gjelder tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne 0-17 år. Tjenestene er hjemlet i Lov om sosiale tjenester og omfatter støttekontakt, avlastning, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent og barnebolig.

Til området følger også ansvar for tilbud om individuell plan til barn og unge som har behov for sammensatte, langvarige og koordinerte tjenester.

6.7.2 Status og utfordringer

Habilitering barn og unge og Bestiller 0-17 år, er organisert i Fagsenter barn og unge. Bestiller 0-17år fatter vedtak om tjenester iht Lov om sosiale tjenester, som angitt over. Vedtak vedrørende hjemmehjelp, hjemmesykepleie, samt vedtak om TT (transporttjenester) ligger til Bestiller 18 + i Avdeling for rehabilitering og omsorg for alle aldersgrupper.

Bestillerkontor 0-17 år gir per november 2009 tilbud om tjenester til 96 barn. Av disse har 37 støttekontakt på mellom 8 og 32 timer per måned. 50 barn har vedtak om individuell avlastning, med vedtak mellom 8 og 335 timer per måned. 9 barn og unge har boligavlastning mellom 3 og 15 døgn per måned. 9 barn og unge har gruppeavlastning, med 1-2 helger per måned. 33 barn og unge har hatt ferieavlastning, varierende fra 70 timer til 38 døgn. 1 ungdom har bolig i heldøgns omsorgstilbud. 2 barn har brukerstyrt personlig assistent (BPA). Det er innvilget omsorgslønn til foreldre til 20 barn og unge, med vedtak fra 2,5 til 19,5 timer per uke.

Bydelen gir avlastning/ fritidstilbud etter skoletid til elever med særskilte behov fra 8. – 10. klasse, samt i videregående skole. For skoleåret 2008/2009 gis avlastning/ fritidstilbud etter skoletid til 12 elever, i samarbeid med de skolene der elevene har skoleplass.

Habilitering barn og unge ivaretas i tillegg av konsulent for barn og unge med nedsatt funksjonsevne og av koordinator habilitering og psykisk helse barn og unge. Bestiller 0-17 år er representert i bydelens koordinerende enhet for habilitering og rehabilitering.

Familier med barn/ unge som har behov for sammensatte, langvarige og koordinerte tjenester, blir informert om retten til individuell plan og får tilbud om individuell plan. Det skal fattes vedtak om utarbeidelse av individuell plan.

I aldersgruppen 0-17 år er det per november 2009 61 barn og unge med nedsatt funksjonsevne som har individuell plan og 11 som har individuell plan under utarbeidelse. 15 har takket nei.

Bydel Østensjø er en av to bydeler som deltar i det landsomfattende prosjektet Familieveiviser. Familieveiviser skal sikre reell brukermedvirkning, individuell plan og hovedansvarlig tjenesteyter til de som ønsker det. Erfaringene fra prosjektet skal spres til andre bydeler.

Bydelens mål for prosjektet går blant annet på bedret informasjon, brukermedvirkning, samordnede tjenester og kompetanseutvikling. Familieveiviser er et treårig prosjekt og er planlagt slutført i 2010.

Utfordringer på området er:

- å sikre at barn og unge med funksjonshemninger og deres familier skal møte samordnede og godt koordinerte tjenester.
- å sørge for at barn og unge som har vedtak iht sosialtjenesteloven i større grad kan nyttiggjøre seg ordinære tilbud og aktiviteter rettet mot barn og unge i bydelen.

6.7.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

Byrådet har som mål

- å sikre at barn, unge og familier skal få hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

- at barn og unge med funksjonshemninger og deres familier skal møte samordnede, godt koordinerte tjenester.

Bydelen har som mål at barn og unge som har vedtak iht sosialtjenesteloven i større grad kan nyttiggjøre seg tilbud og aktiviteter rettet mot barn og unge i bydelen.

Strategier og tiltak

- Arbeidet med forbedringstiltak innen habilitering og psykisk helse i samsvar med målsettinger i prosjekt Familieveiviser videreføres
- Handlingsplan psykisk helse 2009-2010 opp iht vedtatte mål og tiltak følges
- Barn og unge med vedtak iht sosialtjenesteloven gis hjelp til å nyttiggjøre seg ordinære tilbud til barn og unge
- Det utredes muligheter for alternative tilbud om avlastning/fritidstilbud etter skoletid til elever med funksjonshemming/ psykiske vansker fra 8. - 10. klasse/ videregående skole.

Kommentarer til tallbudsjettet

Om lag 15,2 mill. kroner er avsatt til avlastning, 1,7 mill. kroner til omsorgslønn, 0,6 mill. kroner til støttekontakter.

Antall årsverk	2008	2009	Endring
Ansatte i bestiller 0-17 år/habilitering barn og unge	4,1	4,1	-

6.8 Tiltak for funksjonshemmede 18 + (kostra 234, 253, 254, 261, 265)

6.8.1 Ansvarsområde

Området omfatter boliger for utviklingshemmede, samt tjenester for mennesker med nedsatt funksjonsevne i aldersgruppen 18+. Tjenestene er hjemlet i sosialtjenesteloven og kommunehelsetjenesteloven, og omfatter støttekontakt, avlastning, omsorgslønn, brukerstyrt personlig assistent, praktisk bistand med opplæring, samt dag-, bo- og omsorgstilbud.

6.8.2 Status og utfordringer

Tjenestene er organisert etter bestiller – utførermodell. Ved årsskiftet 2009 ble Bestillerkontoret 18-66 oppløst og fordelt henholdsvis 2 årsverk til Tiltakssenteret i Avdeling velferd og fritid og 3,5 årsverk til Bestillerkontor 18+, hvorav 0,5 årsverk for rekruttering av støttekontakter til brukere fra tiltakssenteret.

Bydelens boliger for utviklingshemmede, samt dagsenteret for utviklingshemmede ble overført til Avdeling for rehabilitering og omsorg fra samme tidspunkt, slik at bestillerfunksjoner og utførerenhetene er i samme fagavdeling.

Boligtilbud for utviklingshemmede og funksjonshemmede

Bydel Østensjø har 45 leiligheter for mennesker med utviklingshemming i boliger med stedlig personalbase. Disse er fordelt på 6 tjenestesteder i 9 samlokaliserte boliger. I tillegg får 6 eksterne beboere, som bor alene, oppfølging fra personalbasen ved Bryn bolig. Fra februar 2010 vil en leilighet avvikles fordi brukeren overføres til et privat bo- og omsorgstilbud. Dette er gjort i nært samarbeid med hjelpeverge. Vedkommende tjenestemottaker er eneste beboer i leiligheten med personalbase på 5,85 årsverk.

Det har i 2009 vært satset på fagutvikling blant ansatte i boligene. Mange av de ansatte er ufaglærte. Våren 2009 ble det vedtatt i MBU at alle stillinger i boligene over 50 % skulle være miljøterapeuter, hvorav halvparten av disse skulle ha 3 årig helse-og/eller sosialfaglig utdanning. Dette innebærer at ved ledighet vil det bli utlyst fagstillinger.

Det har vært gjennomført en kursrekke bestående av

- 1 dagskurs i Lov om sosiale tjenesters(LOST) kap. 4A
- 3 dagers kurs LOST kap 4A
- 2 dagers kurs i "Målrettet miljøarbeid"
- Gerica – opplæring i journalføring for miljøpersonell
- Pasientrettighetslov kap 4A

Det har videre vært en omfattende satsing på innføring av tiltaksskriving og journalføring i Gerica for ansatte i boligene.

Alle boligene har i 2009 hatt en meget grundig gjennomgang med hensyn til *instruks for disponering av tjenestemottakeres økonomiske midler*. Det har vært en omfattende opplæring av alle ansatte hvor alle rutiner er gjennomgått, samt at det har vært avholdt møter for hjelpeverger i alle boliger vedrørende dette temaet.

En av utfordringene for bydelen når det gjelder boliger for utviklingshemmede er et økende antall eldre beboere, som ikke lenger kan benytte seg av sine ordinære dagtilbud. Flere av dem har også fått økt behov for pleie. Boligene er i stor grad bemannet på kveldstid fordi de fleste brukerne har hatt dagtilbud. Når brukerne ikke lenger orker eller kan delta i dagaktiviteter vil det føre til behov for økt bemanning også om dagen, eventuelt mindre krevende dagtilbud. Det vil bli nedsatt en arbeidsgruppe som kan se på hva dette kan innebære, eventuelt se på muligheten for å samle aktuelle beboere i én av boligene som kan være en eldrebolig. Dette vil kreve god informasjon og samarbeid med pårørende.

I 2009 kjøpte bydelen 13 heldøgns bo- og omsorgstilbud til mennesker med utviklings- eller funksjonshemming. Antallet økte i løpet av 2009 fra 11 til 13 personer og i 2010 økes antallet ytterligere med 2 personer. I 2010 vil 7 plasser kjøpes av private og 9 fra kommunale leverandører.

Flere utviklingshemmede kan få behov for et heldøgns bo- og omsorgstilbud. Flere hjemmeboende har et omfattende hjelpebehov med foresatte som har en høy alder. I 2010 tas det likevel ikke sikte på etablering av nye botilbud i egen regi. Bydelen vurderer imidlertid fortløpende mulige løsninger for fremskaffelse av tilrettelagte botilbud.

Dagtilbud

Bydelens dagsenter for utviklingshemmede, Kjernehuset, gir tilbud til 10 brukere med utviklingshemming 2 dager i uken hvorav 5 brukere benytter tilbudet også de øvrige 3 dagene i uken. Bydelen vil vurdere muligheten for å redusere kjøp av eksterne dagtilbud ved å gi flere brukere et tilbud om dagsenterplass i bydelens egen regi. I 2010 vil bydelen kartlegge muligheten for å øke kapasiteten på dagsentertilbud i egen regi, herunder hva dette betyr for lokalbehov.

Bydelen kjøpte dagtilbud i 2009 til 71 personer hvorav 33 dagsenterplasser og 38 varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA). 56 plasser er kjøpt utenfor Oslo kommune og 15 plasser er innenfor kommunen. På grunn av ny finansieringsmodell, må kommunene betale en større del

av kostnadene knyttet til finansiering av VTA-plasser i 2010. Dette har ført til økning av kostnadene på dette område, selv om deler av økningen er kompensert.

Det arbeides med et fritidstilbud for utviklingshemmede. Bydelen har i dag et tilbudet om fysisk trening i Ulsrud skoles gymsal.

Modellen "fritid med bistand" er et samarbeid mellom ulike bydeler for å utvikle en modell som et alternativ til individuelle støttekontaktavtaler for enkelte. Tjenestemottakeren får bistand til å starte en hobby eller aktivitet som han/hun på sikt kan utføre på egen hånd, og hvor det i en avgrenset periode samarbeides med ressurspersoner i frivillige organisasjoner, som kan støtte opp om aktiviteten.

Øvrige tjenester (BPA, støttekontakt, avlastning og omsorgslønn)

I 2009 økte antallet BPA-brukere med 4 personer til 14. 7 av brukerne har bydelen arbeidsgiveransvaret for og 7 organiseres av private leverandører. Bydelen registrerer økt etterspørsel etter BPA-ordningen.

76 personer har vedtak om støttekontakt. Det har vært en kraftig økning i utførelsen av oppdrag på grunn av at det har vært lettere å rekruttere støttekontakter og at flere av vedtak følgelig iverksettes raskere. En vil i 2010 se på mulige ordninger med støttekontakt for mindre grupper, og ikke bare enkeltvis. Også andre ordninger som kan skille mer ut fra behovet hos den enkelte bruker vil bli vurdert. Man antar at dette også vil medføre en bedre ressursutnyttelse totalt.

Omsorgslønn har økt fra 23 mottakere til 26 i løpet av 2009.

I 2009 er det få endringer i antallet som mottar individuell avlastning. Antall personer som får gruppeavlastning og ferieavlastning forventes å være 22 personer etter at noen er overført fra Bestillerkontoret 0-17 år på grunn av alder.

Bydel Alna gjennomførte i 2009 en sammenligning av bydeler hvor Bydel Østensjø deltok. Hensikten var å sammenligne bydelenes tjenester til funksjonshemmede, både hva gjelder ressursbruken, hvilke type tiltak man hadde, i hvilket omfang etc. Resultatene viste at Bydel Østensjø burde ha gode muligheter til å se på egen bruk av tjenester for å kunne gi mer effektive tjenester. En vil i 2010 analysere dette nærmere for å se på muligheter for økt kostnadseffektivitet.

6.8.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

Tjenesten skal legge til rette for bo- og omsorgstilbud som gjør at den enkelte i størst mulig grad skal bevare sin selvstendighet og selvhjulpenhet.

Strategier og tiltak

Det vil i 2010 bli arbeidet med tilbudene til eldre utviklingshemmede, herunder muligheten for at en av boligene kan være en aldersbolig, samt at en vil se på dagtilbudene til denne målgruppen. Det vil bli satset videre på å styrke kompetansen hos egne ansatte, og rekruttering av fagpersonell.

Modellen "Kompass" hvor Bydel Nordstrand har vært pilot vil bli prøvd ut i en eller flere boliger, enten bydelen er med i prosjektet eller ikke. Det vil si at det utpekes en tjenesteanvarlig vernepleier/sykepleier for 3-4 beboere i en bolig, i tillegg til en

primærkontakt som er omsorgsarbeider/hjelpepleier. Bydel Nordstrand har erfaring med at dette gir økt kvalitet, bedre tilfredshet hos brukere og ansatte og er mer effektivt.

Tiltak

- Bestillerkontoret 18+ vurderer et differensiert omfang av støttekontaktjenester.
- Ansatte skal få øktkompetanse på LOST kap. 4A gjennom intern opplæring i lovverk, i praktisk gjennomføring og i arbeid med slike vedtak.
- Gode fagadministrative systemer skal videreutvikles.
- Det skal arbeides videre med bruk av individuell planer og ansvarsgrupper som arbeidsverktøy.
- Innholdet i modellen beskrevet i "Kompass" skal prøves ut, enten som deltaker i prosjektet i kommunens regi eller som eget initiativ.

Kommentarer til tallbudsjettet

- Det er foretatt en endring i kostra-tilknytningen for botilbud til funksjonshemmede. Ca 20 mill. kroner ble inneværende år budsjettet på 253 kjøp av institusjonsplasser.
- Utgiftene til Heldøgns bo- og omsorgstilbud har økt med 11,2 mill. kroner. Økt kompensasjon for kostnadskrevende brukere øker med ca 3 mill. kroner. Netto økning på område blir ca 8,2 mill. kroner. Dette innbefatter overføring av en bruker fra bestiller 0-17 år på 2,7 mill. kroner.
- Dagtilbud til funksjonshemmede har økt med 1,7 mill. kroner totalt, hvorav varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) utgjør en økning på kr 490 000 på grunn av ny finansieringsmodell.

Antall årsverk funksjonshemmede / utviklingshemmede	2009	2010	endring
Boliger	85,3	79,45	-5,85 ¹⁾
Dag- /aktivitets tilbud (Kjernehuset)	3,5	3,5	-
Årsverk Bestiller 18-66 i 2008 ¹⁾	5,5	0	-5,5 ²⁾

¹⁾ En bolig som bebos av én beboer nedlegges fra 01.02.2010. 5,8 årsverk inndras fra samme dato.

²⁾ Bestillerkontoret 18-66 ble nedlagt medio januar 2009 og 2 stillinger ble overført tiltakssenteret i Avdeling velferd og fritid og 3,5 årsverk overført Bestillerkontoret 18+ i Avdeling rehabilitering og omsorg, hvorav 0,5 arbeider med rekruttering av støttekontakter til brukere fra Tiltakssenteret.

6.9 Psykisk helsearbeid 18 + (kostra 234, 253, 254, 265)

6.9.1 Ansvarsområde

Bydelen skal ha et tjenestetilbud til mennesker med psykiske lidelser som fremmer selvstendighet og evne til å mestre eget liv. Bydelens ansvarsområde omfatter bo-, omsorgs- og aktivitetstilbud til mennesker med psykiske lidelser. Tjenestene er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven og sosialtjenesteloven.

Bestiller psykisk helse, psykiske helsearbeidere, bydelssamarbeidet vilje viser vei og treff- og aktivitetsstedene ble i april 2009 organisert som et eget psykisk helseteam under sosialtjenestens tiltakssenter.

6.9.2 Status og utfordringer

De psykiske helsearbeiderne og sosialkonsulenter i sosialtjenesten følger opp mennesker med psykiske lidelser som bor i bydelen, og har en viktig oppgave med å forebygge innleggelse/reinnleggelse i spesialisthelsetjenesten og bidra til mestring av selvstendige boforhold. Per 01.11.2009 hadde 146 brukere slik oppfølging fra psykisk helsearbeidere. Henvendelsene kommer fra fastleger, spesialisthelsetjenesten, andre tjenestesteder i bydelen og fra brukere selv og deres pårørende. Sosialkonsulentene ved tiltakssenteret hadde per 01.11.2009 oppfølging av 252 brukere, hvorav en stor del har psykiske lidelser, ofte i kombinasjon med rusmiddelmissbruk.

Treff- og aktivitetsstedene Multehaug på Abildsø og Kafé X på Oppsal har åpent hhv to og tre dager hver uke. Det har det siste året vært igangsatt flere aktivitetsgrupper slik som hagegruppe, snekkergruppe og filmgruppe. I samarbeid med Manglerud frivillighetssentral ble det søkt og innvilget midler fra Norsk folkehjelp med kr 45 000 til utstyr i forbindelse med etablering av Kafé X. Fra og med september 2009 har det vært kveldsåpent en gang i uken og gjennomsnittlig 15 personer har besøkt stedene daglig, som er en øking på 66 % sammenliknet med samme periode i fjor. Til sammen 48 brukere besøkte treff- og aktivitetshusene i oktober i år. Det er brukerforum hver 6. uke og jevnlig husmøter.

Bydelen har en samarbeidsavtale med Den norske kirke, og personer fra Oppsal menighet har trimgruppe hver mandag og turgruppe for menn en kveld i uken. Det arbeides med å etablere en lokal avdeling av Mental helse i Bydel Østensjø med utgangspunkt i brukerne på treff- og aktivitetsstedene.

Bydelens virksomhet innen psykisk helsearbeid ble styrket gjennom bydelssamarbeidet Vilje viser vei som er et satsningsområde fra NAV. Bydelen har fått tilskudd til å dekke utgifter til to tilretteleggere (prosjektstillinger) som arbeider med å få personer med psykiske lidelser i arbeid. Per 01.11.2009 har tilretteleggerne hatt oppfølging av 20 personer. De fleste er i et behandlingsopplegg og 4 er i dag i praksis eller i jobb.

Samarbeidsavtalen mellom Oslo universitetssykehus, Ullevål, psykiatrisk divisjon og bydelene Søndre Nordstrand, Nordstrand og Østensjø ble revidert i 2009, blant annet med tydeliggjøring av samarbeidsrutiner og ansvarsforhold, samt justering av samarbeidsforaene. Det er opprettet egne bydelvise arbeidsgrupper som skal sikre samarbeid rundt enkeltpersoner med behov for tjenester fra både 1. og 2.linjen og som har ulike omsorgs- og boligbehov.

Bydelen har 27 samlokaliserte leiligheter med omsorgstjenester for personer med psykiske lidelser. I tillegg kjøper bydelen eksterne omsorgstilbud til 18 personer. Bydelen har per 01.11.2009 samarbeidsavtale med Oslo universitetssykehus, Ullevål om delfinansiering av tjenestene til fire brukere. Bydelen har fremmet forslag om faglig og økonomisk samarbeid om flere brukere.

Opptrappingsplanen for psykisk helse (1998-2008) ble avsluttet 31.12.2008. Midler til psykisk helsearbeid er videreført og lagt inn i bydelens totale ramme. Det er fortsatt krav om særskilt rapportering til Fylkesmannen vedrørende anvendelsen av ressurser til psykisk helsearbeid.

Lokal handlingsplan psykisk helse 2009-2010 ble vedtatt av bydelsutvalget 11.05.2009.

6.9.3 Mål, strategier og tiltak

Mål

Bydelen skal videreføre tiltak i henhold til handlingsplan for psykisk helse. Bydelen har de siste årene etablert et stort antall personer med omsorgsbehov i egne boliger. Utfordringen fremover er å tilpasse ressurser til booppfølging i tråd med varierende omsorgsbehov.

Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten vurderes som viktig både når det gjelder vurdering og oppfølging av brukere med psykiske lidelser og finansiering av kostnadskrevende tiltak. I 2010 vil bydelen videreføre arbeidet med å vurdere bydelens kjøp av eksterne bo- og omsorgstilbud opp mot det eksisterende markedet for slike tilbud og bydelens egne muligheter til opprettelse av flere bemannede boliger til målgruppen.

Strategier og tiltak

- Følge opp og rapportere tiltak i henhold til handlingsplan for psykisk helse 2009 og 2010
- Videreutvikle treff- og aktivitetshusene gjennom brukerforum og samarbeid med frivillige organisasjoner
- Bistå med å etablere lokal avdeling av Mental Helse
- Vurdere bydelens eksterne bo- og omsorgstilbud opp mot markedet, og vurdere muligheter for nyetablering av bemannede boliger
- Følge opp drøftinger med spesialisthelsetjenesten om faglig og økonomisk samarbeid i enkeltsaker.

Kommentarer til tallbudsjettet

254 Det er avsatt kr 100 000 til ekstrabemanning i samlokaliserte boliger ved behov.

Det er lagt inn midler til kjøp av 18 eksterne omsorgstilbud, hvorav 4 med avtale om delt finansiering med Oslo universitetssykehus, Ullevål. Dette er en økning på 6 plasser sammenlignet med 2009 og utgjør en utgiftsvekst på 7,753 mill. kroner. Av dette er ca 3 mill. kroner refusjonsberettiget gjennom refusjon for kostnadskrevende brukere. Netto øker budsjettet med ca 4,7 mill. kroner.

Funksjonsområde 3	2009	2010	endring
Antall årsverk psykisk helsearbeid			
Psykiske helsearbeidere, tiltakssenteret	5	5	-
Miljøarbeider (treffsteder)	2	2	-
Boliger	21,56	21,56	-
Bestiller psykisk helse 18 år+	2 ¹⁾	2	-
Sum årsverk psykisk helsevern	30,56	30,56	

¹⁾ I april 2009 ble 2 årsverk flyttet fra daværende bestillerkontor 18-66 år til bestiller psykisk helse.

Engasjementer knyttet til prosjekter i 2010 forutsettes finansiert gjennom prosjektmidler og fordeler seg slik:

Antall engasjementer psykisk helse	2009	2010	endring
Tilretteleggere "Vilje Viser Vei", tiltakssenteret	2	2	-

7 Funksjonsområde 4 - Økonomisk sosialhjelp

7.1 Økonomisk sosialhjelp (kostra 281)

7.1.1 Budsjettspesifikasjon

Kostra	Funksjonsområde 4 - Økonomisk sosialhjelp	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
281	Økonomisk sosialhjelp	42 007 164	43 697 000	51 545 000

7.1.2 Ansvarsområde

Økonomisk sosialhjelp ytes til de som ikke er i stand til å sørge for sitt livsopphold og skal være en sikkerhet for økonomisk og sosial trygghet. Sosialhjelpssøkere skal hjelpes til raskest mulig, og på en best mulig måte, å bli økonomisk selvhjulpne. Økonomiske ytelser skal hjelpe mennesker til å kunne tilpasse seg eller overvinne en vanskelig livssituasjon. Sosialtjenesten skal bistå brukerne til å oppnå mest mulig grad av selvhjulpenhet.

7.1.3 Status og utfordringer

I 2009 har det vært en betydelig økning i gjennomsnittlig antall klienter som mottar økonomisk sosialhjelp per mnd. Prognosen for året tilsier et antall på 490, mot 407 i 2008. Økningen i antall klienter i 2009 medfører et prognostisert merforbruk av økonomisk sosialhjelp på rundt 5 mill. kroner.

I 2009 er aktiviteten i introduksjonsordningen basert på omdisponering av økonomisk sosialhjelp. Aktiviteten foreslås også i 2010 basert på omdisponering av økonomisk sosialhjelp. Det legges opp til en aktivitet med i gjennomsnitt 40 deltakere i programmet per måned. Ut fra tidligere erfaringer er det vanskelig å beregne eksakt forbruk til programstønad. Det foreslås derfor en omdisponering på 2,8 mill. kroner, med ny vurdering av behov i andre halvår 2010.

Rekrutteringen til deltakelse i kvalifiseringsprogrammet, som er lovhjemlet i Lov om sosiale tjenester § 5A, vil være langtidsmottakere av sosialhjelp. For å sikre budsjettbalanse, søkes det fortsatt primært å rekruttere deltakere som i utgangspunktet mottar sosialstønad, eller med stor sannsynlighet vil søke sosialhjelp om kort tid.

7.1.4 Mål, strategier og tiltak

Det vises til mål, strategier og tiltak under FO1 – sosialtjenesten.

Måltall - Sosialtjenesten	Resultat 2008	Måltall 2009	Prognose per 31.12. 2009	Måltall 2010
Gjennomsnittlig antall klienter med økonomisk støtte pr. mnd.	407	400	490	450
- herav klienter 18-24 år, flyktninger	4	2	4	2
- herav klienter 18-24 år, ordinære	35	30	52	40
- herav klienter 25 år og eldre, flyktninger	15	15	15	12
- herav klienter 25 år og eldre, ordinære	353	353	419	396
Gjennomsnittlig brutto utbetalt pr. klient med økonomisk støtte pr. mnd for året	9408	9500	9800	9600 ¹⁾
Gjennomsnittlig antall deltakere i kvalifiseringsprogram pr mnd	43 ²⁾	115 ³⁾	115	120
Gjennomsnittlig brutto utbetalt kvalifiseringsstønad pr deltaker pr mnd	-	-	11 600	11 800
Antall personer med avtale om introduksjonsprogram pr 31.12	27	40	42	40

1) Det forventes en reduksjon grunnet helårsvirkning av ny statlig bostøtteordning.

2) NAV Østensjø ble etablert nov. 2008 slik at bydelen kun hadde kvalifiseringsprogram i en mnd. i 2008.

3) Det ble lagt opp til jevn opptrapping gjennom året.

Følgende budsjettpremisser er tatt inn i bydelens budsjettdokument for Kostra-funksjon 281 Økonomisk sosialhjelp:

- Gjennomsnittlig antall aktive klienter med utbetalt økonomisk sosialhjelp per måned i budsjettåret: Hittil i år 488. Til sammenligning var gjennomsnittet 407 i 2008.
- Gjennomsnittlig brutto utbetalt økonomisk sosialhjelp per klient per måned i budsjettåret: Hittil i år kr 9 718. Til sammenligning var gjennomsnittet kr 9 408 for hele 2008.

Før øvrig er følgende lagt til grunn for budsjettet:

- Inntekt fra trygderefusjoner og lån.
- Det omdisponeres 2,8 mill. kroner fra økonomisk sosialhjelp til stønad til deltakere i introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger og innvandrere.
- Behov for ytterligere omdisponering av økonomisk sosialhjelp til stønad til deltakere i kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsordningen vurderes etter halvårs drift.

8 Bydelens takster

8.1.1 Oppholdsavgift for korttidsplasser i barnehager og andre tilbud

Oppholdsavgiften for oppholdstid på 41 timer eller mer er foreslått den samme som i 2009 i regjeringens budsjettforslag for 2010. Ny maksimalpris er kr 2 330 pr. måned. Laveste oppholdsbetaling i barnehagene er satt til kr 777.

Oppholdsavgift for oppholdstid inntil 41 timer pr. uke fastsettes av bydelsutvalget etter føringer som er gitt av byråd/bystyret. Det gis ikke søskenmoderasjon for tilbud lavere enn 33 timer pr. uke.

Oppholdsbetaling 33-40 timer

Antall barn	Inntekt til og med kr 150 000	Inntekt mellom kr 150 001 – 300 000	Inntekt fra og med kr 300 001
1.barn	777	1657	1864
2.barn (30%)	777	1160	1305
3.barn (50%)	777	829	932

Øvrige oppholdstider (ikke søskenmoderasjon)

Antall barn	Inntekt til og med kr 150 000	Inntekt mellom kr 150 001 – 300 000	Inntekt fra og med kr 300 001
60%	777	1243	1398
50%	777	1036	1165
40%	777	829	932
20%	777	777	777

Andre tilbud

	Oppholdsbetaling pr. mnd.
Flyktningetilbud - heldagstilbud	777

Gratis kjernetid (50%) for 4-og 5 åringer med særskilt behov for språkstimulering

	Inntekt til og med kr 150 000	Inntekt mellom kr 150 001 – 300 000	Inntekt fra og med kr 300 001
50% (delt plass)	0	0	0
1.barn 100% (heldag)	400	1036	1165
2.barn (30%)	400	725	816
3.barn (50%)	400	518	583

8.1.2 Egenandel for fotterapi

Egenandel fotpleie settes til kr 375 pr. besøk.

9 Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsdirektørens forslag til budsjett for Bydel Østensjø vedtas slik det fremgår av ovenstående saksfremlegg, fordelt på fem funksjonsområder, med en netto ramme på kr 1 010 430 000 jfr. vedlegg 2
2. Det omdisponeres kroner 2 800 000 fra Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp til Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø, aktive tiltak. Midlene går til Ny sjanse og introduksjonsordningen.
3. Mål og aktivitetsplaner vedtas slik de fremkommer under de respektive tjenesteområder.
4. Plantall/produksjonstabeller vedrørende bydelens aktiviteter vedtas slik de fremkommer under de respektive tjenesteområder.
5. Bydelsutvalget vedtar og dekke inn merforbruket i 2009 over to år
6. Bydelsdirektør delegeres fullmakt til omdisponering av midler slik det fremgår av Oslo kommunes økonomireglement for 2010, avsnitt om budsjettfullmakter pkt. 4.3 a og b, jfr. vedlegg 1.
7. Bydelsdirektør delegeres fullmakt til å opprette og nedlegge stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett, slik det fremgår av Oslo kommunes økonomireglement for 2010, pkt. 4.3 c, jfr. vedlegg 1.
8. Bydelsutvalget vedtar opprettelse/inndragning av følgende årsverk:

Opprettelse av årsverk

Antall	type stilling	område	dato
Funksjonsområde 1 – helse, sosial og nærmiljø			
1,0	merkantil regnskapskons.	Nav sosial	01.01.2010
Funksjonsområde 2A – Barnehager			
1	pedagogisk leder	Rønningjordet bhg	01.01.2010
1	barne- og ungdomsarb.	Rønningjordet bhg	01.01.2010
Funksjonsområde 2B – Oppvekst			
1,0	helsesøster	Helsestasjon	01.01.2010
2,5	barnevernskonsulent	Barnevern	01.01.2010
2,0	teamleder	Barnevern	01.01.2010
0,5	merkantilkonsulent	Barnevern	01.01.2010

Funksjonsområde 3 – Pleie og omsorg

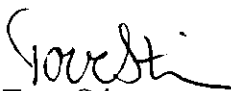
1,0	sykepleier	Korttidsboliger Harry Fetts vei	01.01.2010
1,8	hjelpepleier	Korttidsboliger Harry Fetts vei	01.01.2010

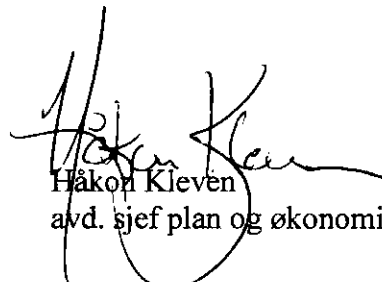
Inndragning av årsverk

Antall	type stilling	område	dato
Funksjonsområde 2A – Barnehager			
13	årsverk	Lopperud midl.bhg	01.01.2010
13	årsverk	Skredderløkka midl.bhg	01.01.2010
Funksjonsområde 2 B– Oppvekst			
3	teamleder	Barnevern	01.01.2010
1	førstekonsulent	Barnevern	01.01.2010
Funksjonsområde 3– Pleie og omsorg			
5,85	årsverk	Oppsalveien bolig	01.02.2010

9. Oppholdsbetaling for redusert oppholdstid i barnehage, samt egenandel for fotpleie, fastsettes slik det fremkommer i kapittel 8.
10. Bydelsdirektøren gis fullmakt til å justere betalingssatsene for redusert oppholdstid i barnehager i henhold til vedtatte retningslinjer dersom betalingssatsene for heldagsplasser endres av bystyret.
10. De ovenstående vedtak er gjort med forbehold om bystyrets endelige behandling av byrådets forslag til budsjett for 2010.

Østensjø, 19.11.2009

Tove Stien
bydelsdirektør

Håkon Kleven
avd. sjef plan og økonomi

10 Vedlegg

Vedlegg 1 – utdrag av økonomireglementet

4. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

2.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelenes virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

2.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjettramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for

å holde vedtatt budsjettamme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Dersom bydelsutvalget ikke har fattet vedtak som innebærer at budsjettet er saldert innenfor vedtatt ramme, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

2.3 Anskaffelser

Alle bydeler skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett. Dette gjelder kostnader ved å gjennomføre anskaffelser av både varer og tjenester. Videre skal det utarbeides en strategi/plan for hvordan virksomheten vil organisere og gjøre anskaffelsene mer kosteffektive. Med kostnader i forbindelse med anskaffelser menes både de direkte vare- og tjenestekostnadene, samt alle kostnader som oppstår i forbindelse med gjennomføringen av anskaffelsesprosessen.

De bydeler som ikke har en formell innkjøpsorganisasjon, skal utpeke en person i ledelsen som skal ha et særlig ansvar for denne funksjonen.

Fremdriften og resultatene fra dette arbeidet skal rapporteres i forbindelse med årsberetningen. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for innhold og form, samt frister.

2.4 Rapportering

For hvert tertial skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Tertialrapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenheter.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenheter. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

2.5 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3.)

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe II i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to. Ingen bydeler skal ha tap på mer enn 8 mill. kroner eller 10% i forhold til budsjett etter prognoseandelene. (Grensen er hevet fra 6 mill. kroner i 2009)

Særskilte øremerkede bevilgninger skal trekkes ut før ovennevnte beregninger gjøres. Med særskilte øremerkede bevilgninger menes i denne sammenheng øremerkede statstilskudd, private øremerkede midler eller kommunale bevilgninger som av bystyret ved budsjettbehandlingen og/eller i egne saker er vedtatt overførbare til neste år.

Statstilskudd i driftsregnskapet som kompenserer for merverdiavgift i investeringsregnskapet holdes utenfor ved beregningen av fremføring av mer-/mindreforbruk.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

2.6 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifikasjon som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetning skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjetttrammen skal forklares. Årsberetning skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

2.7 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

4. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

4.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2009 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde -definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde I: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenheter skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr 100000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

I Grønt hefte for 2010 er det stilt ytterligere krav til struktur og innhold i budsjettet.

4.2 Budsjettforutsetninger/-regler

- a. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettet statstilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet.
- b. Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik omdisponering. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternebudsjett på artsgruppe 14. Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret.
- c. Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.
- d. Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.
- e. Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjettramme.

- f. Bydelsutvalget gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurranseutsette tjenester/ tjenestesteder som utføres med kommunalt ansatte. Som tjenester/tjenestesteder forstås oppgaver/tjenesteytende enheter innenfor bydelsutvalgets ansvarsområde. Gjeldende retningslinjer/regelverk i Oslo kommune må følges.
- g. Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra Oslo kommune.
- h. Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 4.3.

4.3 Rammer for videredelegering

- a. Bydelsdirektøren kan gis fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling mellom organisatoriske enheter innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak på funksjonsområder (jf. punkt 4.1).
- b. Bydelsdirektøren kan gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:
 - Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
 - Funksjonsområde 2A: Barnehager
 - Funksjonsområde 2B: Oppvekst
 - Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
 - Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp
- c. Bydelsdirektøren kan gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner.
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.

Vedlegg 2 til budsjett 2010

Funksjonsområde til vedtak

Bydel Østensjø
total inkl. sosialhjelp

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	590 571 868	605 143 000	649 264 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	535 635 932	603 537 000	618 097 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	131 623 582	86 987 000	127 209 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	108 408 075	99 475 000	124 244 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	882 389	500 000	500 000
Sum drifts- og finansutgifter		1 367 121 846	1 395 642 000	1 519 314 000
16	Salgsinntekter	150 786 806	150 005 000	151 748 000
17	Refusjoner	227 178 756	247 839 000	288 484 000
18	Overføringsinntekter	43 909 870	47 583 000	67 977 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	723 206	675 000	675 000
Sum drifts- og finansinntekter		422 598 638	446 102 000	508 884 000
Sum netto driftsutgifter		944 523 208	949 540 000	1 010 430 000

FO1 Helse, sosial og nærmiljø

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	87 485 419	85 400 000	96 822 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	48 075 019	64 953 000	79 219 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	18 166 542	15 555 000	22 273 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	5 591 910	460 000	480 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		159 318 890	166 368 000	198 794 000
16	Salgsinntekter	12 316 093	18 936 000	15 019 000
17	Refusjoner	33 589 694	62 494 000	85 441 000
18	Overføringsinntekter	3 256 120	2 800 000	11 803 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		49 161 907	84 230 000	112 263 000
Sum netto driftsutgifter		110 156 983	82 138 000	86 531 000

FO2A Barnehager

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	207 334 708	241 711 000	255 709 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	27 805 573	30 894 000	36 054 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	32 747 448	38 700 000	50 410 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	43 088 764	42 723 000	54 764 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		310 976 493	354 028 000	396 937 000
16	Salgsinntekter	39 086 083	45 174 000	47 211 000
17	Refusjoner	130 301 834	159 464 000	178 549 000
18	Overføringsinntekter	39 983 919	42 723 000	54 764 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		209 371 836	247 361 000	280 524 000
Sum netto driftsutgifter		101 604 657	106 667 000	116 413 000

FO2B Oppvekst

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	69 787 179	45 111 000	48 164 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	44 727 064	55 890 000	43 429 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	33 922 733	264 000	264 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	12 118 813	8 170 000	13 460 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		160 555 789	109 435 000	105 317 000
16	Salgsinntekter	17 905 433	417 000	642 000
17	Refusjoner	22 487 726	8 822 000	2 517 000
18	Overføringsinntekter	56 000	150 000	150 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		40 449 159	9 389 000	3 309 000
Sum netto driftsutgifter		120 106 630	100 046 000	102 008 000

FO3 Pleie og omsorg

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	225 964 562	232 921 000	248 569 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	415 028 276	451 800 000	459 395 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	46 786 859	32 468 000	54 262 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	2 771 653	740 000	310 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	112 723	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		690 664 073	717 929 000	762 536 000
16	Salgsinntekter	81 479 197	85 478 000	88 876 000
17	Refusjoner	38 385 701	14 809 000	19 727 000
18	Overføringsinntekter	151 400	650 000	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		120 016 298	100 937 000	108 603 000
Sum netto driftsutgifter		570 647 775	616 992 000	653 933 000

FO4 Økonomisk sosialhjelp

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	44 836 935	47 382 000	55 230 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	769 666	500 000	500 000
Sum drifts- og finansutgifter		45 606 601	47 882 000	55 730 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	2 413 801	2 250 000	2 250 000
18	Overføringsinntekter	462 431	1 260 000	1 260 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	723 206	675 000	675 000
Sum drifts- og finansinntekter		3 599 438	4 185 000	4 185 000
Sum netto driftsutgifter		42 007 163	43 697 000	51 545 000

Vedlegg 3 til budsjett 2009

Kostrafunksjon

funksjonsområde 1 - helse, sosial og nærmiljø

100 Politisk styring og kontrollorganer

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	1 522 936	1 089 000	1 089 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	251 742	273 000	253 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	31 549	10 000	10 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		1 806 227	1 372 000	1 352 000
16	Salgsinntekter	480	-	-
17	Refusjoner	22 813	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		23 293	-	-
Sum netto driftsutgifter		1 782 934	1 372 000	1 352 000

110 Politisk styring og kontrollorganer

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	196 080	215 000	220 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	-	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		196 080	215 000	220 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	-	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		-	-	-
Sum netto driftsutgifter		196 080	215 000	220 000

120 Administrasjon

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	22 594 800	24 195 000	24 278 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	13 630 953	13 544 000	13 414 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	(569 998)	1 040 000	1 040 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	672 217	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		36 327 972	38 779 000	38 732 000
16	Salgsinntekter	856 618	650 000	480 000
17	Refusjoner	12 689 081	10 435 000	11 005 000
18	Overføringsinntekter	313 962	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		13 859 661	11 085 000	11 485 000
Sum netto driftsutgifter		22 468 311	27 694 000	27 247 000

130 Administrasjonslokaler

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 270 455	6 621 000	7 546 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	1 070 440	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		5 340 895	6 621 000	7 546 000
16	Salgsinntekter	(2 580)	2 000 000	2 100 000
17	Refusjoner	1 070 440	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		1 067 860	2 000 000	2 100 000
Sum netto driftsutgifter		4 273 035	4 621 000	5 446 000

180 Diverse fellesutgifter

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	6 699 657	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	20 001	6 940 000	5 590 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	5 000	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		6 724 658	6 940 000	5 590 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	5 000	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		5 000	-	-
Sum netto driftsutgifter		6 719 658	6 940 000	5 590 000

190 Interne serviceenheter/avsetning til fordeling

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	4 111 957	5 288 000	7 209 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	3 463 411	14 387 000	30 066 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	134 995	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		7 710 363	19 675 000	37 275 000
16	Salgsinntekter	108 312	746 000	746 000
17	Refusjoner	7 602 052	42 422 000	58 426 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		7 710 364	43 168 000	59 172 000
Sum netto driftsutgifter		(1)	(23 493 000)	(21 897 000)

233 Annet forebyggende helsearbeid

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	868 363	2 884 000	2 982 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	134 578	222 000	220 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	34 339	50 000	50 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		1 037 280	3 156 000	3 252 000
16	Salgsinntekter	164 760	-	-
17	Refusjoner	146 339	601 000	104 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		311 099	601 000	104 000
Sum netto driftsutgifter		726 181	2 555 000	3 148 000

241 Diagnose, behandling og rehabilitering

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	15 394 943	16 626 000	12 016 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	1 515 400	1 693 000	1 750 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	6 854 619	7 357 000	8 385 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	117 837	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		23 882 799	25 676 000	22 151 000
16	Salgsinntekter	373 558	-	-
17	Refusjoner	3 350 659	4 474 000	4 336 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		3 724 217	4 474 000	4 336 000
Sum netto driftsutgifter		20 158 582	21 202 000	17 815 000

242 Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	22 746 249	23 288 000	24 453 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	11 397 424	7 722 000	8 579 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	2 107 343	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		36 251 016	31 010 000	33 032 000
16	Salgsinntekter	593 583	920 000	-
17	Refusjoner	5 423 350	261 000	276 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		6 016 933	1 181 000	276 000
Sum netto driftsutgifter		30 234 083	29 829 000	32 756 000

243 Tilbud til personer med rusproblemer

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	2 178 983	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 358 201	4 049 000	4 649 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	86 882	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		6 624 066	4 049 000	4 649 000
16	Salgsinntekter	347 641	630 000	630 000
17	Refusjoner	597 715	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		945 356	630 000	630 000
Sum netto driftsutgifter		5 678 710	3 419 000	4 019 000

265 Kommunalt disponerte boliger

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 763 597	3 196 000	4 972 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	11 759 249	7 104 000	12 793 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	417 882	-	20 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		16 940 728	10 300 000	17 785 000
16	Salgsinntekter	9 863 686	8 190 000	11 063 000
17	Refusjoner	776 564	-	-
18	Overføringsinntekter	1 312 158	-	1 828 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		11 952 408	8 190 000	12 891 000
Sum netto driftsutgifter		4 988 320	2 110 000	4 894 000

273 Kommunale sysselsettningstiltak

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	3 803 403	2 050 000	2 191 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	3 106 921	6 000	7 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	52 672	54 000	55 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	18 700	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		6 981 696	2 110 000	2 253 000
16	Salgsinntekter	35	-	-
17	Refusjoner	428 917	98 000	316 000
18	Overføringsinntekter	1 550 000	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		1 978 952	98 000	316 000
Sum netto driftsutgifter		5 002 744	2 012 000	1 937 000

275 Introduksjonsordningen

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	4 742 733	6 038 000	6 037 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	242 999	200 000	200 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	5 430	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		4 991 162	6 238 000	6 237 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	994 511	3 868 000	6 668 000
18	Overføringsinntekter	-	2 800 000	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		994 511	6 668 000	6 668 000
Sum netto driftsutgifter		3 996 651	(430 000)	(431 000)

276 Kvalifiseringsordningen

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	1 410 000	13 671 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	4 592 000	479 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	-	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		-	6 002 000	14 150 000
16	Salgsinntekter	-	5 800 000	-
17	Refusjoner	-	202 000	4 175 000
18	Overføringsinntekter	-	-	9 975 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		-	6 002 000	14 150 000
Sum netto driftsutgifter		-	-	-

283 Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	2 635 904	2 532 000	2 896 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	434 065	470 000	572 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	109 510	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		3 179 479	3 002 000	3 468 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	336 365	133 000	135 000
18	Overføringsinntekter	80 000	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		416 365	133 000	135 000
Sum netto driftsutgifter		2 763 114	2 869 000	3 333 000

335 Rekreasjon i tettsted/parker

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	148 000	152 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	-	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		-	148 000	152 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	-	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		-	-	-
Sum netto driftsutgifter		-	148 000	152 000

380 Idrett

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	(3 000)	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	-	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		(3 000)	-	-
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	-	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		-	-	-
Sum netto driftsutgifter		(3 000)	-	-

385 Andre kulturaktiviteter

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	188 491	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	289 192	675 000	550 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	70 000	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	779 786	400 000	400 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		1 327 469	1 075 000	950 000
16	Salgsinntekter	10 000	-	-
17	Refusjoner	145 888	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		155 888	-	-
Sum netto driftsutgifter		1 171 581	1 075 000	950 000

funksjonsområde 2A - barnehager

201 Førskole

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	190 518 071	224 714 000	238 158 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	13 981 713	19 649 000	21 724 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	12 983 379	13 700 000	15 047 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	41 118 246	42 723 000	54 764 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		258 601 409	300 786 000	329 693 000
16	Salgsinntekter	39 086 083	45 174 000	47 211 000
17	Refusjoner	120 293 298	147 466 000	166 279 000
18	Overføringsinntekter	39 969 431	42 723 000	54 764 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		199 348 812	235 363 000	268 254 000
Sum netto driftsutgifter		59 252 597	65 423 000	61 439 000

211 Styrket tilbud til førskolebarn

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	15 146 274	16 997 000	17 551 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	2 177 545	1 666 000	2 456 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	70 508	50 000	100 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	100 512	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		17 494 839	18 713 000	20 107 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	8 017 926	11 998 000	12 270 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		8 017 926	11 998 000	12 270 000
Sum netto driftsutgifter		9 476 913	6 715 000	7 837 000

221 Førskolelokaler og skyss

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	1 670 363	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	11 646 315	9 579 000	11 874 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	19 693 561	24 950 000	35 263 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	1 870 006	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		34 880 245	34 529 000	47 137 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	1 990 610	-	-
18	Overføringsinntekter	14 488	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		2 005 098	-	-
Sum netto driftsutgifter		32 875 147	34 529 000	47 137 000

funksjonsområde 2B - oppvekst

215 Skolefritidstilbud

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	22 196 377	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	3 387 522	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	108 146	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	691 229	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		26 383 274	-	-
16	Salgsinntekter	17 470 612	-	-
17	Refusjoner	5 191 620	-	-
18	Overføringsinntekter	1 500	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		22 663 732	-	-
Sum netto driftsutgifter		3 719 542	-	-

222 Skolelokaler og skyss

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	241 856	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	4 491 939	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	22 803	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		4 756 598	-	-
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	22 803	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		22 803	-	-
Sum netto driftsutgifter		4 733 795	-	-

231 Aktivitetstilbud barn og unge

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	7 317 415	8 409 000	8 661 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 179 994	4 670 000	4 721 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	313 204	264 000	264 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	478 560	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		12 289 173	13 343 000	13 646 000
16	Salgsinntekter	307 614	75 000	100 000
17	Refusjoner	1 190 921	237 000	861 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		1 498 535	312 000	961 000
Sum netto driftsutgifter		10 790 638	13 031 000	12 685 000

232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	16 357 899	12 083 000	12 900 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 113 440	4 576 000	4 259 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	409 310	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		20 880 649	16 659 000	17 159 000
16	Salgsinntekter	113 815	142 000	542 000
17	Refusjoner	2 598 820	841 000	867 000
18	Overføringsinntekter	54 500	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		2 767 135	983 000	1 409 000
Sum netto driftsutgifter		18 113 514	15 676 000	15 750 000

244 Barneverntjeneste

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	15 438 621	16 861 000	17 389 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	4 643 434	3 571 000	3 679 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	599 147	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		20 681 202	20 432 000	21 068 000
16	Salgsinntekter	100	200 000	-
17	Refusjoner	1 814 117	744 000	789 000
18	Overføringsinntekter	-	150 000	150 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		1 814 217	1 094 000	939 000
Sum netto driftsutgifter		18 866 985	19 338 000	20 129 000

251 Barneverntiltak i familien

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	1 440 972	1 118 000	1 118 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	2 217 006	2 580 000	3 610 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	2 657 988	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	4 077 903	3 991 000	6 523 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		10 393 869	7 689 000	11 251 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	20 546	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		20 546	-	-
Sum netto driftsutgifter		10 373 323	7 689 000	11 251 000

252 Barneverntiltak utenfor familien

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	7 035 895	6 640 000	8 096 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	25 943 812	40 493 000	27 160 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	26 351 456	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	5 839 861	4 179 000	6 937 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		65 171 024	51 312 000	42 193 000
16	Salgsinntekter	13 292	-	-
17	Refusjoner	11 648 899	7 000 000	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		11 662 191	7 000 000	-
Sum netto driftsutgifter		53 508 833	44 312 000	42 193 000

funksjonsområde 3 - pleie og omsorg

234 Aktivisering og servicetjenester ovenfor eldre og funksjonshemmede

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	7 715 939	8 801 000	9 435 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	8 814 922	10 642 000	6 984 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	12 152 865	12 158 000	13 936 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	479 021	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	80 923	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		29 243 670	31 601 000	30 355 000
16	Salgsinntekter	2 681 300	2 940 000	2 090 000
17	Refusjoner	1 583 421	844 000	490 000
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		4 264 721	3 784 000	2 580 000
Sum netto driftsutgifter		24 978 949	27 817 000	27 775 000

253 Pleie og omsorg, hjelp og rehabilitering i institusjon

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	9 483 606	4 188 000	9 581 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	356 844 375	398 112 000	371 807 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	25 966 427	3 663 000	17 168 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	145 541	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	25 300	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		392 465 249	405 963 000	398 556 000
16	Salgsinntekter	72 344 879	79 500 000	85 142 000
17	Refusjoner	3 699 011	3 830 000	11 115 000
18	Overføringsinntekter	4 000 000	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		80 043 890	83 330 000	96 257 000
Sum netto driftsutgifter		312 421 359	322 633 000	302 299 000

254 Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	208 325 705	219 932 000	229 553 000
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	31 363 116	31 368 000	61 629 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	8 667 223	16 649 000	23 158 000
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	2 142 687	740 000	310 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	6 500	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		250 505 231	268 689 000	314 650 000
16	Salgsinntekter	6 453 768	3 039 000	1 644 000
17	Refusjoner	33 055 140	9 360 000	8 122 000
18	Overføringsinntekter	(3 848 600)	650 000	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		35 660 308	13 049 000	9 766 000
Sum netto driftsutgifter		214 844 923	255 640 000	304 884 000

261 Institusjonslokaler

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	(703)	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		(703)	-	-
16	Salgsinntekter	(1 350)	-	-
17	Refusjoner	-	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		(1 350)	-	-
Sum netto driftsutgifter		647	-	-

733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	439 312	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	18 005 863	17 203 000	18 975 000
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	344	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	5 107	-	-
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansutgifter		18 450 626	17 203 000	18 975 000
16	Salgsinntekter	600	-	-
17	Refusjoner	48 129	-	-
18	Overføringsinntekter	-	-	-
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-	-	-
Sum drifts- og finansinntekter		48 729	-	-
Sum netto driftsutgifter		18 401 897	17 203 000	18 975 000

funksjonsområde 4 - økonomisk sosialhjelp

281 Økonomisk sosialhjelp

Drift	Navn	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
10	Lønn og sosiale utgifter	-	-	-
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon	-	-	-
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	-	-	-
14	Overføringsutgifter (som ikke krever motytelser fra mottaker)	44 836 935	47 382 000	55 230 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	769 666	500 000	500 000
	Sum drifts- og finansutgifter	45 606 601	47 882 000	55 730 000
16	Salgsinntekter	-	-	-
17	Refusjoner	2 413 801	2 250 000	2 250 000
18	Overføringsinntekter	462 431	1 260 000	1 260 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	723 206	675 000	675 000
	Sum drifts- og finansinntekter	3 599 438	4 185 000	4 185 000
	Sum netto driftsutgifter	42 007 163	43 697 000	51 545 000

Vedlegg 4 til budsjett 2010

Fullmaktsområder til vedtak

Bydel Østensjø Resultatenheter	Regnskap 2008	Budsjett 2009	Budsjett 2010
Bydelsadministrasjon	40 009 187	42 350 000	39 693 000
Bydelsavsetning	- 22 813 791	- 25 665 000	- 22 337 000
Bydelsutvalg/komiteer	1 979 933	1 587 000	1 572 000
ADMINISTRASJON	19 175 329	18 272 000	18 928 000
BOU-adm. og diverse	1 827 915	1 751 000	1 644 000
Barnehager	92 130 265	99 952 000	108 576 000
Etter skoletid 8-10 klasse	8 209 359	775 000	5 240 000
Fritidsklubber og ungdomstiltak	13 395 234	16 055 000	15 972 000
Helsestasjon og skolehelsetjeneste	18 273 747	19 576 000	20 494 000
Barnevern	82 813 158	71 339 000	73 573 000
Fagsenter BOU	27 958 173	26 714 000	25 898 000
BARN OG UNGE	244 607 851	236 162 000	251 397 000
RO-adm	3 507 933	4 456 000	5 187 000
BESTILLER-ADM	16 757 983	16 525 000	21 022 000
BESTILLER Kjøp/salg institusjonspl.	348 361 980	370 719 000	369 830 000
BESTILLER Tj. til hjemmeboende	7 475 541	7 561 000	8 526 000
BESTILLER Egenbetaling eldre	- 77 194 278	- 79 760 000	- 84 112 000
BESTILLER TT-transport	18 008 148	17 203 000	18 975 000
Bestiller voksne 18-66 år	44 483 188	48 003 000	60 182 000
Frivillighetssentraler	712 601	717 000	727 000
Eldresentre	5 113 491	5 496 000	6 048 000
Dagsenter Manglerudhjemmet	4 772 663	4 213 000	
Hjemmetjenester	129 045 264	130 787 000	135 806 000
Fysio/ergo-tjenester	14 204 158	15 505 000	14 805 000
Intermediær enhet		1 400 000	3 502 000
REHABILITERING OG OMSORG	515 248 672	542 825 000	560 498 000
Administrasjon avd vof	552 370	677 000	1 120 000
Boligkontoret	3 223 135	2 162 000	3 349 000
Psykatri	23 984 269	23 778 000	33 262 000
Botilbud til psykisk utviklingshemmede	50 296 454	53 593 000	52 004 000
Tilbud til personer med rusproblemer	4 047 944	3 419 000	4 019 000
Sosialhjelp	42 007 164	43 697 000	51 545 000
Sysselsettingstiltak	9 000 072	1 582 000	1 506 000
Voksne	32 380 109	29 674 000	32 802 000
VOKSNE OG FAMILIE	165 491 517	158 582 000	179 607 000
	944 523 369	955 841 000	1 010 430 000